

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

german
cooperation

DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

គោលការណ៍ណែនាំស្តីអំពី

ការនាំចេញម្សៅប៉េលិន

ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

មាតិកា

មាតិកា

ព័ត៌មានបោះពុម្ព.....	1
អំពីឯកសារនេះ:	2
1 ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃការនាំចេញម្សៅប៉ៃលិនទៅកាន់ប្រទេសចិន.....	3
1.1 ការណែនាំអំពីទីផ្សារផ្លែឈើរបស់ប្រទេសចិន.....	3
1.2 គោលបំណងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការលើកស្ទួយការនាំចេញផ្លែឈើទៅប្រទេសចិន.....	3
1.3 ផលិតកម្មម្សៅប៉ៃលិននៅកម្ពុជា.....	5
2 សារៈសំខាន់នៃគោលនយោបាយនាំចេញ និងនាំចូលផ្លែម្សៅប៉ៃលិន(កម្ពុជា និងចិន).....	7
2.1 កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន និង អាស៊ាន-ចិន (កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA).....	7
2.2 អវត្តមាននៃពិធីសារកូតតាមអនាម័យរវាងកម្ពុជាចិនសម្រាប់ផ្លែម្សៅប៉ៃលិនស្រស់.....	8
3 នីតិវិធីនៃការនាំចេញម្សៅប៉ៃលិនមួយជំហានម្តង.....	9
3.1 ការចុះបញ្ជីកសិករដាំម្សៅប៉ៃលិន និងកន្លែងវេចខ្ចប់ជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម (GDA).....	10
3.2 វិញ្ញាបនបត្រ និងស្តង់ដារ.....	10
3.2.1 ការទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងកូតតាមអនាម័យ.....	10
3.2.2 ការគ្រប់គ្រងចម្ការ.....	13
3.3 ការប្រកាសពន្ធគយ និងឯកសារគាំទ្រ.....	14
3.3.1 នីតិវិធីគយ/ការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ.....	14
3.3.2 លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម.....	14
3.4 ការដឹកជញ្ជូនផ្លែម្សៅប៉ៃលិន និងការទូទាត់ប្រាក់.....	15
3.4.1 ការរៀបចំផ្លែម្សៅប៉ៃលិនសម្រាប់នាំចេញ.....	16
3.4.2 ការវេចខ្ចប់ និងដាក់បិទស្លាកផ្លែម្សៅប៉ៃលិន.....	16
3.4.3 ការដឹកជញ្ជូនផ្លែម្សៅប៉ៃលិនពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន.....	20
3.4.4 ការកសាង និងអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូននាំចេញ.....	21
3.4.5 ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ.....	22
3.4.6 នីតិវិធីទូទាត់ប្រាក់.....	23
4 លក្ខខណ្ឌតម្រូវដាក់លាក់សម្រាប់ការនាំចូលទំនិញក្នុងប្រទេសចិន.....	24
4.1 ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ និងតួនាទីរបស់ GACC.....	25
4.2 បទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់សម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់.....	27
4.2.1 ការត្រួតពិនិត្យ តេស្ត និងគ្រប់គ្រងគុណភាព.....	28
4.2.2 គោលនយោបាយកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមាណរបស់ប្រទេសចិន.....	28
4.2.3 បញ្ជីឯកសារដែលត្រូវការសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើស្រស់ចូលមកប្រទេសចិន.....	30
4.2.4 ដំណើរការប្រកាសទូទាត់ និងចត្តាឡីស័ក.....	31
4.2.5 នីតិវិធីនៃការធ្វើអធិការកិច្ច គយ ចត្តាឡីស័ក និងការធ្វើតេស្ត.....	33
5 ការណែនាំខ្លះៗសម្រាប់ផលិតកម្ម និងទីផ្សារម្សៅប៉ៃលិន.....	35
5.1 ផលិតកម្មម្សៅប៉ៃលិន.....	35

5.2	ការផ្ដោតលើគុណភាព	36
5.3	ការស្រាវជ្រាវទីផ្សារ	36
5.4	ភាពជាដៃគូក្នុងស្រុក.....	36
5.5	ការធ្វើទីផ្សារ និងការកសាងម៉ាកយីហោ.....	37
5.6	ការធ្វើទីផ្សារ.....	37
5.7	ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ	38
6	បញ្ជីពិពណ៌នាពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសចិន.....	39
7	ឧបសម្ព័ន្ធ.....	40

បញ្ជី ឧបសម្ព័ន្ធ

- 1 : ជំហាន/ដំណើរការនៃការដាក់ពាក្យសុំវិញ្ញាបនបត្រភូតតាមអនាម័យ
- 2: ការប្រកាសពន្ធគយ (កម្ពុជា)
- 3: គំរូទម្រង់/ឯកសារសម្រាប់នាំចេញសំខាន់ៗ
- 4: ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងភាគីពាក់ព័ន្ធនានា
- 5: បញ្ជីភ្នាក់ងារ និងអាជ្ញាធរនៅកម្ពុជា និងចិន
- 6: កម្រិតសំណល់អតិបរិមាណផលិតផលម្យ៉ាងម៉្យាងប៉ៃលិន

ព័ត៌មានបោះពុម្ព

សហការបោះពុម្ពផ្សាយដោយ

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

អគារ៥៤B/៤៩F, ផ្លូវ៣៩៥-៦៥៦, សង្កាត់ទឹកល្អក់៣, ខណ្ឌ

ទួលគោក,រាជធានីភ្នំពេញ, កម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ៖ ០២៣ ៨៨៣ ៤២៧

I <https://gda.maff.gov.kh/>

F <https://www.facebook.com/gda.maff.gov.kh>

Deutsche Gesellschaft für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ការិយាល័យចុះបញ្ជី៖

Bonn and Eschborn, Germany

គម្រោង៖ ការគាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ នៅ
អាស៊ី (SRECA)

នៅកម្ពុជា៖

ការិយាល័យ GIZ ASEAN Regional Economic

Integration, មជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្ម Delano ជាន់ទី៧,

មហាវិថីសាធារណៈឆែក (១៦៩), កែងផ្លូវលេខ ១៣៤,

សង្កាត់វាលវែង, ខណ្ឌ៧មករា, ភ្នំពេញ (១២២៥៣), កម្ពុជា

នៅប្រទេសចិន៖

Tayuan Diplomatic Office Building 1-14-1

Liangmahe Nanlu No 14

Beijing 100600, Chaoyang District

T + 86 10 8532 1857 F + 86 10 8532 5774

E sreca@giz.de

I www.connecting-asia.org

I www.giz.de/en/worldwide/34101.html

និពន្ធដោយ/ចងក្រងដោយ៖

Nikolaus Schall

អ្នកកែសម្រួល៖

GIZ, GDA

រចនារៀបចំ៖

Nikolaus Schall

កម្មសិទ្ធិរូបភាព

GDA

luluhypermarket.com (longan)

aam-sutra.blogspot.com (longan packaging)

en.wikipedia.org

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ឯកសារណែនាំស្តីពីការនាំចេញផ្លែម្សៅប៉េលិនចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយ អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម និងគម្រោង “ការគាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ នៅអាស៊ី” (SRECA) អនុវត្តដោយទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍ GIZ តំណាងឲ្យ ក្រសួងសហព័ន្ធអាល្លឺម៉ង់សម្រាប់កិច្ចប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច (BMZ)។

សេចក្តីអះអាង

ទស្សនៈ និងយោបល់ដែលបានលើកឡើងដោយអ្នកនិពន្ធនៅក្នុងសៀវភៅនេះមិនបានឆ្លុះបញ្ចាំង ឬបង្ហាញពីគំនិតរបស់ GIZ ឡើយ។ GIZ ទទួលខុសត្រូវលើខ្លឹមសារនៃការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ។ សៀវភៅណែនាំនេះត្រូវបានចងក្រងជាឧបករណ៍គាំទ្រ។ មិន មានការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ណាមួយត្រូវបានទទួលយកសម្រាប់ការខូចខាតណាមួយដែលកើតឡើងពីព័ត៌មានមិនត្រឹមត្រូវនៅ ក្នុងសៀវភៅណែនាំនេះទេ។

ភ្នំពេញ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០

អំពីឯកសារនេះ

ការកើនឡើងប្រាក់ចំណូល និងជីវភាពប្រជាជនថ្នាក់កណ្តាលបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងតម្រូវការដែលមិនចេះរឹងស្អាតរបស់ប្រទេសចិននូវផ្លែឈើស្រស់ដែលដាំក្នុងស្រុក និងនាំចូលដែលមានគុណភាពខ្ពស់។ យោងតាមស្ថិតិផ្លូវការប្រាក់ឈ្នួលរបស់ប្រជាជននៅទីក្រុងប្រចាំឆ្នាំនៅប្រទេសចិនជាមធ្យមបានកើនឡើង១៦៥% ចន្លោះឆ្នាំ២០០៩ ដល់ ២០១៨ ពីប្រមាណ ៣២២៤៤ យ៉ង់ (៤៥៦៩ \$) ទៅ ៨២៤៦១ យ៉ង់ (១១៦៨៤ \$)។ ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នា តម្លៃនៃការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់របស់ចិនបានកើនឡើងជាង ៤៨៧% ពីក្រោម១,២ពាន់លានដុល្លារដល់ជាង ៦,៩ ពាន់លានដុល្លារ។ រដ្ឋាភិបាលចិនបានសម្របសម្រួលការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សក្នុងការនាំចូលទាំងនេះតាមរយៈការពង្រីកទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយបណ្តាប្រទេសនាំចេញផ្លែឈើ រួមមានតាមរយៈការបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី និងការបង្កើនជាលំដាប់នូវចំនួនផ្លែឈើស្រស់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូលមកប្រទេសចិនបាន។

តួលេខផ្លូវការពីឆ្នាំ ២០១៨ បង្ហាញថា ប្រទេសចិននាំចូលផ្លែមៀនជិត ៤៥៧០០០តោនដែលមានតម្លៃជាង ៣៦៥,៦ លានដុល្លារអាមេរិក។ ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំចុងក្រោយ ប្រទេសវៀតណាម និងថៃជាប្រទេសដែលនាំចេញផ្លែមៀនផ្តាច់មុខទៅកាន់ប្រទេសចិន។ ប្រទេសឡាវបាននាំចេញ ១១៥ តោននៃផ្លែមៀនទៅប្រទេសចិននៅឆ្នាំ ២០១៧។ ផ្លែមៀនរបស់ប្រទេសថៃ និងវៀតណាមចូលទៅកាន់ប្រទេសចិនតាមច្រកផ្សេងគ្នា ហើយទទួលបានតម្លៃនាំចូលខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំង។ ផ្លែមៀនប៉ៃលិនកម្ពុជាមានសក្តានុពលយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការនាំចូលទៅកាន់ប្រទេសចិន។

គម្រោង “ការគាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ នៅអាស៊ី (SRECA)” ផ្តួចផ្តើមដោយក្រសួងសហព័ន្ធសម្រាប់សហប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច (BMZ) និងអនុវត្តដោយ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH ធ្វើការជាមួយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឡាវ ម៉ុងហ្គោលី ចិន និងវៀតណាមក្នុងបរិបទនៃយន្តការសហប្រតិបត្តិការអនុតំបន់ដូចជា គំនិតផ្តួចផ្តើម Greater Tumen (GTI) នៅអាស៊ីខាងកើតឬតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី អាស៊ាន-ចិន នៅតំបន់អាស៊ាន។ ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់សហគ្រាសកម្ពុជា GIZ បានសហការជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងការផ្តល់សៀវភៅណែនាំស្តីពីការនាំចេញផ្លែប៉ៃលិនទៅកាន់ប្រទេសចិន ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការសម្របសម្រួលពាណិជ្ជកម្មរវាងប្រទេសទាំងពីរជាពិសេសសម្រាប់អ្នកនាំចេញ។

សៀវភៅណែនាំស្តីអំពី ការនាំចេញផ្លែមៀនប៉ៃលិនទៅកាន់ប្រទេសចិននេះ គឺជាគោលការណ៍ណែនាំលម្អិតសម្រាប់សហគ្រាសឯកជននៅកម្ពុជាដែលមានបំណងនាំចេញផលិតផលរបស់ពួកគេទៅកាន់ប្រទេសចិន។

¹ Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China, March 2020, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Support of Regional Economic Cooperation in Asia (SRECA), Cambodia

1 ទិដ្ឋភាពរួមនៃការនាំចេញម្យ៉ាងប៉ៃលិនទៅកាន់ប្រទេសចិន

1.1 ការណែនាំអំពីទីផ្សារផ្លែឈើរបស់ប្រទេសចិន

ប្រទេសចិនជាប្រទេសដែលផលិត នាំចូល និងបរិភោគផ្លែឈើស្រស់ធំជាងគេនៅលើពិភពលោក។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឆាប់រហ័ស និងប្រាក់ខែជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំនៅតំបន់ទីក្រុងនៅប្រទេសចិនបានកើនឡើងយ៉ាងគំហុកពីប្រមាណ៤៥០០ ដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ ២០០៩ ទៅច្រើនជាង ១១០០០ នៅឆ្នាំ ២០១៨^២។ អ្នកប្រើប្រាស់/អ្នកបរិភោគនៅប្រទេសចិនមានលទ្ធភាពចំណាយច្រើនជាងមុន និងចាប់ផ្តើមចាប់អារម្មណ៍អំពីបញ្ហាសុខភាព។ ការលក់ផ្លែឈើស្រស់បានក្លាយជាចំណុចផ្ដោតដ៏សំខាន់នៅតាមបណ្តាទីផ្សារនានានៅប្រទេសចិន។ តម្លៃនៃការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់បានកើនឡើងពីក្រោម ១២០០លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ ២០០៩ ទៅលើសពី ៦៩០០លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១៨ ដែលក្នុងនោះមានផ្លែឈើជាង២០០ប្រភេទមកពីប្រទេសចំនួន ២៤ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូលនៅឆ្នាំ ២០១៩។

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ប្រទេសចិនផលិតផ្លែម្យ៉ាងបានជាង ១,៩ លានតោននៅលើផ្ទៃដីដាំដុះ ៣១០០០០ហិកតាដែលបង្ហាញអំពីកំណើនដែលយឺតយ៉ាវឡើងសន្សឹមៗទាំងបរិមាណផលិត និងផ្ទៃដីដាំដុះធៀបនឹងរយៈពេល២ឆ្នាំចុងក្រោយ។ ដើមម្យ៉ាងជាទូទៅត្រូវបានគេដាំនៅរដូវផ្ការីក និងរដូវស្លឹកឈើជ្រុះ ហើយត្រូវការរយៈពេល ៣ទៅ៤ឆ្នាំដើម្បីចេញផ្លែ។ ផ្លែម្យ៉ាងរបស់ប្រទេសចិនត្រូវបានប្រមូលផល និងមានលក់នៅលើទីផ្សារក្នុងស្រុកចាប់ពីខែកក្កដា ដល់ខែតុលា។ ការដាំដុះផ្លែម្យ៉ាងនៅប្រទេសកម្ពុជាគ្របដណ្តប់ផ្ទៃដីចំនួន ៨៨១៦ហិកតា ដែលភាគច្រើននៅខេត្តបាត់ដំបង និងប៉ៃលិនដែលផ្ទៃដីសរុបរបស់ខេត្តទាំងពីរស្មើនឹងជិត ៨០%នៃផ្ទៃដីផលិតផ្លែម្យ៉ាងសរុបនៅក្នុងប្រទេស។

ផ្លែម្យ៉ាងប៉ៃលិនដែលផលិតបាននៅប្រទេសកម្ពុជាភាគច្រើននាំចូលទៅប្រទេសថៃ ហើយចំនួនដែលនៅសល់ត្រូវបានលក់នៅក្នុងស្រុក។ ផលិតកម្មផ្លែម្យ៉ាងប៉ៃលិនមានការកើនឡើងដោយសារមានតម្រូវការខ្លាំងពីប្រទេសថៃ។ ផ្លែម្យ៉ាងប៉ៃលិនដែលមានគុណភាពខ្ពស់ស្ទើរតែទាំងអស់ត្រូវដឹកជញ្ជូនទៅកាន់ប្រទេសថៃ ហើយត្រូវកែច្នៃ និងរេចខ្ចប់សម្រាប់ការនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ផ្លែម្យ៉ាងប៉ៃលិនមួយគីឡូក្រាមមានតម្លៃប្រមាណ៤០០០រៀល (១ដុល្លារអាមេរិក) នៅលើទីផ្សារអន្តរជាតិ ទន្ទឹមនឹងនៅកម្ពុជា អ្នកបរិភោគទិញត្រឹមតម្លៃតែ ២៥០០រៀលប៉ុណ្ណោះ។ ដើម្បីបង្កើនការនាំចេញផ្ទាល់ទៅកាន់ប្រទេសចិន សហគមន៍កសិកម្មផលិតផ្លែម្យ៉ាងប៉ៃលិននៅក្នុងខេត្តប៉ៃលិនដែលជាទីតាំងផលិតធំ មានផែនការសាងសង់រោងចក្រកែច្នៃមួយដើម្បីបង្កើនលទ្ធភាពនៃការនាំចេញនៅពេលដែលតម្រូវការផលិតផលមានការកើនឡើង។

1.2 គោលបំណងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការលើកស្ទួយការនាំចេញផ្លែឈើទៅប្រទេសចិន

ប្រទេសកម្ពុជាជាទីផ្សារដ៏ទាក់ទាញសម្រាប់វិនិយោគិនបរទេស ជាពិសេសពីប្រទេសចិនដោយសារទីតាំងភូមិសាស្ត្រ និងគោលនិយោបាយនិងបរិយាកាសវិនិយោគដែលអំណោយផល។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរកម្ពុជាត្រូវតែទាញយល់ផលប្រយោជន៍

² Markets for Cambodian Crops with Promising Prospects, Bastiaan Bijl Consultancy GMBH, on behalf of CAVAC, May 2020

ឲ្យអស់ពីលទ្ធភាពពីឱកាសទីផ្សារនេះ និងស្វះស្វែងពង្រីកបរិមាណនាំចេញផលិតផលកសិកម្មដើម្បីជួយបង្កើនកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រទេស។ រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានចំណាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការគាំទ្រអ្នកផលិតនិងនាំចេញផ្លែឈើទឹកនាំទីផ្សារអន្តរជាតិក្នុងគោលបំណងបង្កើនបរិមាណផ្លែឈើនាំចេញ ដោយមានប្រទេសចិនជាទីផ្សារចម្បងសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែមៀនប៉ៃលិនរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ សេចក្តីសង្ខេបអំពីភ្នាក់ងារសំខាន់ៗរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែឈើត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៤ នៃឯកសារនេះ។

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចែងគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិជាច្រើនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មជារួម និងការនាំចេញផលិតកសិកម្មជាក់លាក់។ យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី ៤ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់ជាតិ ២០១៩-២០២៣ ជាគោលនយោបាយរួមបញ្ចូលថ្នាក់ជាតិដែលលំអិតអំពីគោលដៅក្នុងការពង្រីកការអភិវឌ្ឍន៍នូវគ្រប់អនុវិស័យកសិកម្មតាមរយៈការបង្កើនផលិតភាព ការធ្វើទំនើបកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម។ ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ និងផែនការមេសម្រាប់វិស័យកសិកម្ម ២០៣០ ដែលមានបំណងលើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែង កំណើនប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងវិស័យកសិកម្មទំនើបប្រកបដោយចីរភាព និងភាពបត់បែន³។

ជាងនេះទៅទៀត នៅក្នុងអនុវិស័យដំណាំ ផែនការគោលសម្រាប់ផលិតកម្មដំណាំឆ្នាំ២០១៦-២០៣០ ប្រមើលមើលកម្ពុជាជា “ប្រភពដែលអាចទុកចិត្តបានសម្រាប់ផលិតដំណាំដែលមានគុណភាពខ្ពស់ សុវត្ថិភាព និងមានការប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក ទន្ទឹមនឹងការអាចធានាបាននូវបរិមាណគ្រប់គ្រាន់នៃអាហារដែលមានសុវត្ថិភាពដើម្បីបំពេញនូវសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងអាហារូបត្ថម្ភនៃប្រជាជនខ្លួនប្រកបដោយចីរភាព និងបត់បែនទៅតាមលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ”។ នៅក្រោមផែនការគោលនេះ ដំណាំសក្កានុពលចំនួន៨ និងខ្សែសង្វាក់ផលិតកម្មរបស់ដំណាំទាំងនោះត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ការបញ្ជាក់បន្ថែមទៅលើគោលនយោបាយសម្រាប់អន្តរាគមន៍ (ដំណាំមៀនប៉ៃលិនមិនត្រូវបានរាប់ចូលក្នុងដំណាំអទិភាពឡើយ)។

ដោយទទួលស្គាល់អំពីភាពសំខាន់របស់អនុវិស័យសាកវប្បកម្ម និងមានការតាំងចិត្តក្នុងការលើកកម្ពស់អនុវិស័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងបង្កើតនូវយុទ្ធសាស្ត្រសាកវប្បកម្ម ដែលមាន៨សមាសភាគចូលរួមដែលរួមមាន ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវផលិតកម្មនិងផលិតភាព ការគ្រប់គ្រងក្រោយប្រមូលផល ទីផ្សារនិងការនាំចេញ ការកែច្នៃនិងបន្ថែមតម្លៃ ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស ក្រុមអ្នកផលិតនិងអ្នកប្រើប្រាស់/អ្នកបរិភោគ និងការសហការណ៍ និងចងបណ្តាញជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។

នៅកម្រិតផលិតកម្ម ច្បាប់សហគមន៍កសិកម្ម និងអនុក្រឹត្យលើកសិកម្មកិច្ចសន្យា មានបំណង“ពង្រឹងការទទួលខុសត្រូវនិងកសាងទំនុកចិត្ត” រវាងកសិករ និងអ្នកទិញផ្នែកទៅលើគោលការណ៍ “សមភាព និងភាពយុត្តិធម៌”។ ការអនុវត្តន៍នៃ

កសិកម្មកិច្ចសន្យាគឺដើម្បីធានាតម្លៃ គុណភាព និងបរិមាណនៃការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលកសិកម្ម ហើយ “បង្កើនការទិញការ កែច្នៃ និងការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម”។ នៅក្រោមអនុក្រឹតនេះ កសិករធ្វើការផ្ទាល់ជាមួយអ្នកទិញក្រោមការសម្រប សម្រួលរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត ប្រកាសស្តីពីការអនុវត្តកសិកម្មល្អ ក៏ត្រូវចងក្រងផ្នែកទៅលើ បទដ្ឋានការអនុវត្តកសិកម្មល្អរបស់ បណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលចេញជា វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពបន្លែ ផ្លែឈើ និងកសិដ្ឋានទាំងឡាយ។ មកដល់សព្វថ្ងៃ នៅប្រទេសកម្ពុជាមានកសិដ្ឋាន ប្រមាណជា៥០ ដែលទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រ ដែលភាគច្រើនជាកសិដ្ឋានដាំដុះផ្លែឈើ។ គោលនយោបាយផ្សព្វផ្សាយ កសិកម្ម ដែលបានអនុវត្តតាំងពីឆ្នាំ ២០១៥ មានបំណងគាំទ្រកសិករដើម្បីទទួលបាននូវចំណេះដឹង ជំនាញ ព័ត៌មាន និង បច្ចេកវិទ្យាកាន់តែទូលំទូលាយដើម្បីពង្រឹងផលិតភាពកសិកម្ម ពិពិធកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម។

មកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ន កម្ពុជានឹងមិនមិនទាន់បានចង្អុល ឬចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារស្តីពីតម្រូវការភូតតាមអនាម័យ សម្រាប់ការនាំចេញផ្លែម្សៅប៉ៃលិនស្រស់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិននៅឡើយ។ យើងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាល ជំរុញការនាំចេញផ្លែម្សៅប៉ៃលិនពីប្រទេសកម្ពុជាទៅចិននៅឡើយ។

1.3 ផលិតកម្មម្សៅប៉ៃលិននៅកម្ពុជា

ផ្លែម្សៅប៉ៃលិនសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម (*Dimocarpus longan Lour*) មានលក្ខណៈស្រដៀងយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងប្រភេទផ្លែ ឈើ *arilloid* (ផ្លែឈើដែលមានគ្រាប់នៅកណ្តាលហើយហ៊ុំព័ទ្ធទៅដោយសាច់ដូចជាផ្លែគូលេនជាដើម) ផ្សេងទៀតដែល មានដាំដុះនៅតំបន់អាស៊ី ហើយវាស្ថិតក្នុងគ្រួសារ *Sapindaceae*។ ផលិតកម្មផ្លែម្សៅនៅលើសកលលោកបានកើនឡើង ប្រមាណ ៦% គិតជាបរិមាណនៅចន្លោះឆ្នាំ ២០១៦ និង ២០១៧ ក្រោយពីមានតម្រូវការខ្លាំងនៅក្នុងប្រទេសចិន និងថៃ ដែលជាប្រទេសផលិតផ្លែម្សៅធំជាងគេ។ ជាសរុប ផលិតផ្លែម្សៅនៅលើពិភពលោកត្រូវបានរំពឹងថាមានការកើនឡើង ដល់ ៣,៦លានតោននៅឆ្នាំ ២០១៧។ ដោយមានប្រភពចេញកាតខាងត្បូងនៃប្រទេសចិន ផ្លែម្សៅត្រូវបានដាំដុះពាស ពេញទ្វីបអាស៊ី រាប់បញ្ចូលទាំងតំបន់ផ្សេងៗក្នុងប្រទេសឥណ្ឌា ស្រីលង្កា និងមីយ៉ាន់ម៉ា។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ផលិតកម្ម ខ្នាតធំត្រូវបានគេអនុវត្តនៅតែប្រទេសចិន ថៃ និងវៀតណាមប៉ុណ្ណោះ ដែលបច្ចុប្បន្នប្រទេសទាំងនេះមានចំណែក ផលិតកម្ម ៥០% ៣០% និង១៥% រៀងៗខ្លួននៃផលិតកម្មសកលលោក។ ដោយមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយ ផ្លែគូលេន ផលិតកម្មផ្លែម្សៅនៅលើសកលលោកត្រូវបានគេមើលឃើញថាមានរីកដុះដាលយ៉ាងលឿននៅក្នុងទសវត្ស ចុងក្រោយនេះ ជាមួយនឹងកំណើនប្រចាំឆ្នាំជាមធ្យមប្រមាណ ៤,៦% នៅចន្លោះឆ្នាំ ២០០៧ ដល់ ឆ្នាំ២០១៦។ កំណើន តម្រូវការនៅក្នុងប្រទេសចិនគឺជាដើមហេតុចម្បងនៃកំណើននេះ ហើយប្រទេសចិនខ្លួនឯង និងប្រទេសថៃ (ដែលជា ប្រទេសនាំចេញធំជាងគេទៅប្រទេសចិន) បានវិនិយោគយ៉ាងក្រាស់ក្រែលក្នុងការពង្រីកផលិតកម្មដំណាំនេះ។ ផ្លែម្សៅ របស់ថៃជាប្រភេទផ្លែម្សៅដែលអតិថិជនស្វែងរកច្រើនជាងគេនៅប្រទេសចិន និងមានតម្លៃថ្លៃដោយសារគុណភាពដ៏ល្អ របស់វាបើធៀបនឹងផ្លែម្សៅដែលដាំក្នុងស្រុក។ ការនាំចូលផ្លែម្សៅដោយប្រទេសចិនបានឈានដល់ប្រមាណ ៤៩០០០ តោនក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ ដែលស្មើនឹងប្រមាណ ១៤០% នៃកំណើនប្រចាំឆ្នាំ។

នៅក្នុងខេត្តប៉ៃលិន មៀនពូជ *Edaw* និង *Biew Kiew* ជាពូជដែលពេញនិយមបំផុតដោយគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ៩៥% នៃផ្លែដីដាំដុះសរុប។ ការដាំដុះពូជមៀនដែលចេញផ្កាខុសរដូវ និងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីក្នុងការដេញយកការចេញផ្កា លើពូជមៀនដែលចេញផ្កាតាមរដូវ ត្រូវបានអនុវត្តដោយមានជំនួយផ្នែកចំណេះដឹងពីកសិករថៃ។ ក្នុងលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ ការចេញផ្ការបស់ផ្លែមៀនពឹងលើអាកាសធាតុ។ រយៈពេលនៃអាកាសធាតុត្រជាក់ និងក្តៅគឺសមស្របសម្រាប់ការចេញផ្កា របស់មៀន។ ដើមមៀនមានប្រតិកម្មខ្លាំងគ្រាន់បើទៅនឹងលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុដែលអាចឲ្យទិន្នផលរបស់វាប្រែប្រួលតាម ឆ្នាំ។ នៅក្នុងអំឡុងពេលដែលដើមមៀនមិនទាន់ធំគេអាចប្រើប្រាស់រួមគ្នានូវជីសរីរាង្គ និងជីអសរីរាង្គដើម្បីជំរុញការលូត លាស់។ ជាមួយនឹងការណែនាំឲ្យមានការប្រើប្រាស់ជី potassium chlorate ក្នុងការដេញយកការចេញផ្កាមៀន កសិករថៃ និងកម្ពុជាបានប្រើប្រាស់ជីនេះដោយបញ្ចៀបវាទៅក្នុងដី ដោយកម្រិតប្រើប្រែប្រួលទៅតាមទំហំរបស់ដើម។

ដើមមៀនប៉ៃលិនផ្តល់ផលបានច្រើនជាងដើមគូលែន ហើយការប្រមូលផលអាចត្រូវបានពន្យារពេលដោយមិនប៉ះពាល់ ដល់គុណភាពផ្លែ។ ផ្លែមៀនសម្បូរទៅដោយវីតាមីន C ។ ប្រសិនបើគិតអំពីតម្លៃការដែលចេះតែកើនឡើងនៅក្នុងប្រទេស ចិន និងគុណប្រយោជន៍ផ្សេងទៀតធៀបជាមួយផ្លែគូលែនរួមនឹងផលចំណេញផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ផ្លែមៀនមានសក្តានុពលខ្លាំង ក្នុងការពង្រីកការដាំដុះបន្ថែម។ កត្តានេះបានផ្តល់ជាការលើកទឹកចិត្តទៅដល់អ្នកដែលកំពុងដាំដុះផ្លែមៀនស្រាប់ និងអ្នក ដែលចង់ចាប់ផ្តើមវិនិយោគលើដំណាំនេះ។

ផ្លែមៀនជាទូទៅត្រូវបានគេទទួលទានស្រស់ដូចផ្លែគូលែនដែរ។ តែផ្លែមៀនស្រស់អាចរក្សាទុកបានឆាប់ជាង។ ដើម្បី ពន្យារពេលក្នុងការប្រើប្រាស់ ផ្លែមៀនត្រូវបានគេបង្កក ច្រកដាក់កំប៉ុង ឬសំងួត។ ផ្លែមៀនអាចត្រូវបានគេបង្កកទាំង សម្បកក្នុងឡាំងដែលគ្មានខ្យល់។ ក្រោយពេលបង្កក ផ្លែមៀនកកអាចទទួលបានដូចផ្លែមៀនស្រស់ដែរដោយគ្មានការ បាត់បង់គុណភាពឡើយ។ ផ្លែមៀនអាចច្រកដាក់កំប៉ុងដោយប្រើប្រាស់ទឹកដែលរលាយចេញពីសាច់របស់វាផ្ទាល់ដោយ គ្រាន់តែបន្ថែមស្ករឬប្រេង ឬមិនថែមសោះ ដោយសារផ្លែមៀនមានសាច់ដែលអាចរលាយបាន។ គេច្រើនប្រើពូជដែលមាន ផ្លែធំហើយគ្រាប់តូច ព្រោះវាសមស្របបំផុតសម្រាប់ការច្រកកំប៉ុង។ ផ្លែមៀនកំប៉ុងនៅរក្សាបានរសជាតិដើមល្អជាង ផ្លែគូលែន និងសារម៉ារកំប៉ុង។ ការសំងួតផ្លែមៀនទាំងមូល ឬតែសាច់ផ្លែដែលគ្មានសម្បកអាចរក្សាផ្លែមៀនបាន។ សាច់ផ្លែ ដែលសំងួតហើយមានពំណខ្មៅ និងមានរសជាតិដូចផ្លែឈើបន្លែដែលមានក្លិនឈ្ងុយត្រូវបានគេប្រើប្រាស់កាត់ច្រើន សម្រាប់ធ្វើភេសជ្ជៈរំសាយភាពតានតឹង។ ភេសជ្ជៈប្រភេទនេះមានភាពពេញនិយមក្នុងចំណោមជនជាតិចិន។ គ្រាប់ផ្លែ មៀនត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើសាប៊ូកក់សក់ដូចផ្លែសាប៊ូ (*Sapindus saponaria* L.) ដែរ ដោយសារវាមានជាតិ សាបូនីន (saponin)។ ស្លឹកមៀនស្រស់ដែលមានជាតិ quercetin និង quercitrin ក៏ដូចជាផ្ការបស់មៀនត្រូវបានគេ លក់ក្នុងទំរង់ជាឱសថបុរាណចិន⁴។

2 សាវតារនៃគោលនយោបាយនាំចេញ និងនាំចូលផ្លែមៀនប៉ៃលិន (កម្ពុជា និងចិន)

2.1 កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន និង អាស៊ាន-ចិន (កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA)

ប្រទេសកម្ពុជា និងចិនបានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTA) ដោយជោគជ័យកាលពីថ្ងៃទី ៥ ខែ តុលាឆ្នាំ២០២០។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះផ្តល់លទ្ធភាពកាន់តែទូលំទូលាយដល់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការចូលទៅកាន់ទីផ្សារ។ លើសពីនេះទៀត ទំហំពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគរវាងប្រទេសទាំងពីរនឹងត្រូវបានពង្រីកបន្ថែមទៀត។ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTA) គឺជាគំនិតផ្តួចផ្តើមដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការចូលរួមកាន់តែ ស៊ីជម្រៅជាមួយប្រទេសចិនទាក់ទងនឹងការជំរុញពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគី និងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស(FDI)។ មានអត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ពីរដែលកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនឹងផ្តល់ឲ្យប្រទេសកម្ពុជាមេបញ្ចូល អ្នកនាំចេញផ្លែមៀនប៉ៃលិន។ ទីមួយ សេដ្ឋកិច្ចដែលរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយជាពិសេស ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មនឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ចាប់ពី ការទទួលបានទីផ្សារថ្មីៗទៅកាន់ទីផ្សារដែលកំពុងកើនឡើងនៅក្នុងប្រទេសចិន។ ទីពីរ កិច្ចព្រមព្រៀងនឹងជំរុញលំហូរពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគកាន់តែខ្លាំងឡើងរវាងកម្ពុជា និងចិនតាមរយៈការកាត់បន្ថយ ឬការដកចេញរបាំពន្ធ ឬមិនមែនរបាំពន្ធ។ ពុំមានការបង់ពន្ធនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ចូលទៅកាន់ប្រទេសចិនទេតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-ចិន។ នៅទីបំផុតប្រទេសកម្ពុជានឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីផលិតផលចម្រុះ និងមានតម្លៃទាបជាងមុនសម្រាប់នាំចូលទីផ្សារក្នុងស្រុក។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគនឹងផ្តល់ឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ និងអាជីវកម្មផ្សេងៗនូវលទ្ធភាពទទួលបានទំនិញ និងសេវាកម្មដែលមានតម្លៃសមរម្យ។ ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគនឹងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចបន្តទៀតដែលនឹងជួយប្រទេសកម្ពុជាឱ្យសម្រេចគោលដៅរបស់ខ្លួនក្នុងការក្លាយជាប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ ២០៣០ ។

អត្ថប្រយោជន៍ដែលគេរំពឹងទុកសម្រាប់ប្រទេសចិន គឺជួយប្រទេសចិនពង្រឹងចំណងទាក់ទងរបស់ខ្លួនជាមួយប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍផ្សេងទៀតរួមទាំងបណ្តាប្រទេសនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍។ ប្រទេសកម្ពុជាទទួលបានអត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៧% ប្រចាំឆ្នាំ។ វាក៏នឹងជួយលើកកម្ពស់សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចដ៏ទូលំទូលាយបន្ថែមទៀតនៅក្នុងតំបន់ ហើយនឹងអនុញ្ញាត

ឱ្យក្រុមហ៊ុនមិនដើរតួនាទីកាន់តែសកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងក្នុងតំបន់ដែលមានទំនាក់ទំនងនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំជាមួយប្រទេសចិន។

សារៈសំខាន់មួយគឺសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងការត្រៀមខ្លួនរួចរាល់ដើម្បីពង្រីកឱកាសដែលកើតមានឡើងពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTA) ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងបញ្ហាធំៗឱ្យស្ថិតនៅកម្រិតទាបបំផុត ហើយបញ្ហាដែលប្រទេសកម្ពុជាអាចប្រឈម តាមរយៈលទ្ធផលនៃការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនេះជាមួយប្រទេសមហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ចចិន។ ពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជាជាពិសេសសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមចាំបាច់ត្រូវមានភាពសកម្មជាងមុនក្នុងការស្វែងរកធនធាន ការរៀបចំដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ការស្រាវជ្រាវឱ្យបានម៉ត់ចត់លើឱកាស និងបញ្ហាប្រឈមនានាព្រមទាំងធានាបាននូវការកែលម្អគុណភាព ការប្រកួតប្រជែង និង ផលិតភាពរបស់ផលិតផល។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវតែរៀបចំបង្កើតបរិយាកាសធុរកិច្ច ដែលមានលក្ខណៈអំណោយផលនៅក្នុងប្រទេសតាមរយៈ ការ កែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តលើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និងអភិវឌ្ឍវិស័យធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន។

2.2 អវត្តមាននៃពិធីសារក្នុងតាមអនាម័យរវាងកម្ពុជាចិនសម្រាប់ផ្លែមៀនប៉ែលិនស្រស់

នាពេលបច្ចុប្បន្នមិនទាន់មានពិធីសារក្នុងតាមអនាម័យរវាងចិន និងកម្ពុជាទាក់ទងនឹងផ្លែមៀនប៉ែលិននៅឡើយ។ ប្រទេសទាំងពីរកំពុងស្ថិតនៅក្នុងការពិភាក្សាសម្រាប់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។ យោងតាមក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF) ប្រទេសកម្ពុជាសង្ឃឹមថានឹងអាចដឹកជញ្ជូនផ្លែមៀនប៉ែលិនទៅកាន់ទីផ្សារធំជាងគេរបស់អាស៊ី (ប្រទេសចិន) នេះបាន ប៉ុន្តែរឿងនេះអាចធ្វើទៅបានលុះត្រាតែពិធីសារក្នុងតាមអនាម័យត្រូវបានចុះហត្ថលេខាសិន។

ទន្ទឹមពេលដែល ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទទួលបានពិធីសារក្នុងតាមអនាម័យសម្រាប់នាំចេញផ្លែមៀនទៅកាន់ប្រទេសវៀតណាម ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅកំពុងរង់ចាំភ្លើងបៃតងពីភាគីថៃដើម្បីចុះហត្ថលេខាពិធីសារក្នុងតាមអនាម័យជាមួយប្រទេសថៃ។

កំណត់សំគាល់៖ គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែមៀនទៅកាន់ប្រទេសចិននេះមិនបានរៀបរៀងឡើងផ្អែកលើពិធីសារក្នុងតាមអនាម័យរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងចិនឡើយ។ ពង្រាងគោលការណ៍ណែនាំខាងក្រោមនេះគឺ ផ្អែកលើពិធីសារក្នុងតាមអនាម័យរវាងកម្ពុជា-វៀតណាម និងរវាងកម្ពុជា-ថៃ។ ឯកសារនេះនឹងត្រូវការការកែសម្រួលឡើងវិញនៅពេលដែលពិធីសារក្នុងតាមអនាម័យត្រូវបានចុះហត្ថលេខា។

នីតិវិធីនៃការសំចេញម្យ៉េងប៉ៃលិន

មួយជំហានម្តង

ជំហានទី ១

ការចុះបញ្ជីកសិករដាំម្យ៉េងប៉ៃលិន និងកន្លែងវេចខ្ចប់ជាមួយ
អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម (GDA)

ជំហានទី ២

វិញ្ញាបនបត្រ និងស្តង់ដារ

ជំហានទី ៣

ការប្រកាសពន្ធគយ និងឯកសារគាំទ្រ

ជំហានទី ៤

ការដឹកជញ្ជូនម្យ៉េងប៉ៃលិន និងការទូទាត់ប្រាក់

3.1 ការចុះបញ្ជីកសិករដាំមៀនប៉ៃលិន និងកន្លែងវេចខ្ចប់ជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម (GDA)

ជាទូទៅ ក្រុមហ៊ុនមួយមិនអាចនាំចេញកសិផលស្រស់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិនបានទេ លុះត្រាតែពួកគេទទួលបានការអនុញ្ញាតពីអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម (GDA) នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងអគ្គរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសចិន (GACC)។ ដូចនេះ ក្រុមហ៊ុនទាំងឡាយ (អ្នកដាំ និងអ្នកវេចខ្ចប់) ដែលមានបំណងនាំចេញត្រូវតែធ្វើការចុះបញ្ជីជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មហើយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនឹងផ្ញើបញ្ជីអ្នកដាំ និងអ្នកវេចខ្ចប់ដែលបានចុះបញ្ជីទៅកាន់អគ្គរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសចិន។ បន្ទាប់មកអគ្គរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសចិននឹងធ្វើទស្សនកិច្ចមកកម្ពុជាដើម្បីធ្វើអធិការកិច្ច និងធ្វើសវនកម្មក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីមួយចំនួន។ មុនពេលចាប់ផ្តើមធ្វើពាណិជ្ជកម្ម អគ្គរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសចិននឹងបញ្ជូនអ្នកត្រួតពិនិត្យមកបញ្ជាក់ និងវាយតម្លៃការគ្រប់គ្រងការដាំដុះ ការវេចខ្ចប់ ការស្តុកទុក និងការដឹកជញ្ជូនមៀនប៉ៃលិន និងធ្វើការវាយតម្លៃភាពអាចតាមដានបាន និងប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធ ត្រួតពិនិត្យចេញ (exit-inspection system) របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

3.2 វិញ្ញាបនបត្រ និងស្តង់ដារ

3.2.1 ការទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតតាមអនាម័យ

3.2.2 ការគ្រប់គ្រងចម្ការ

3

3.1

3.2

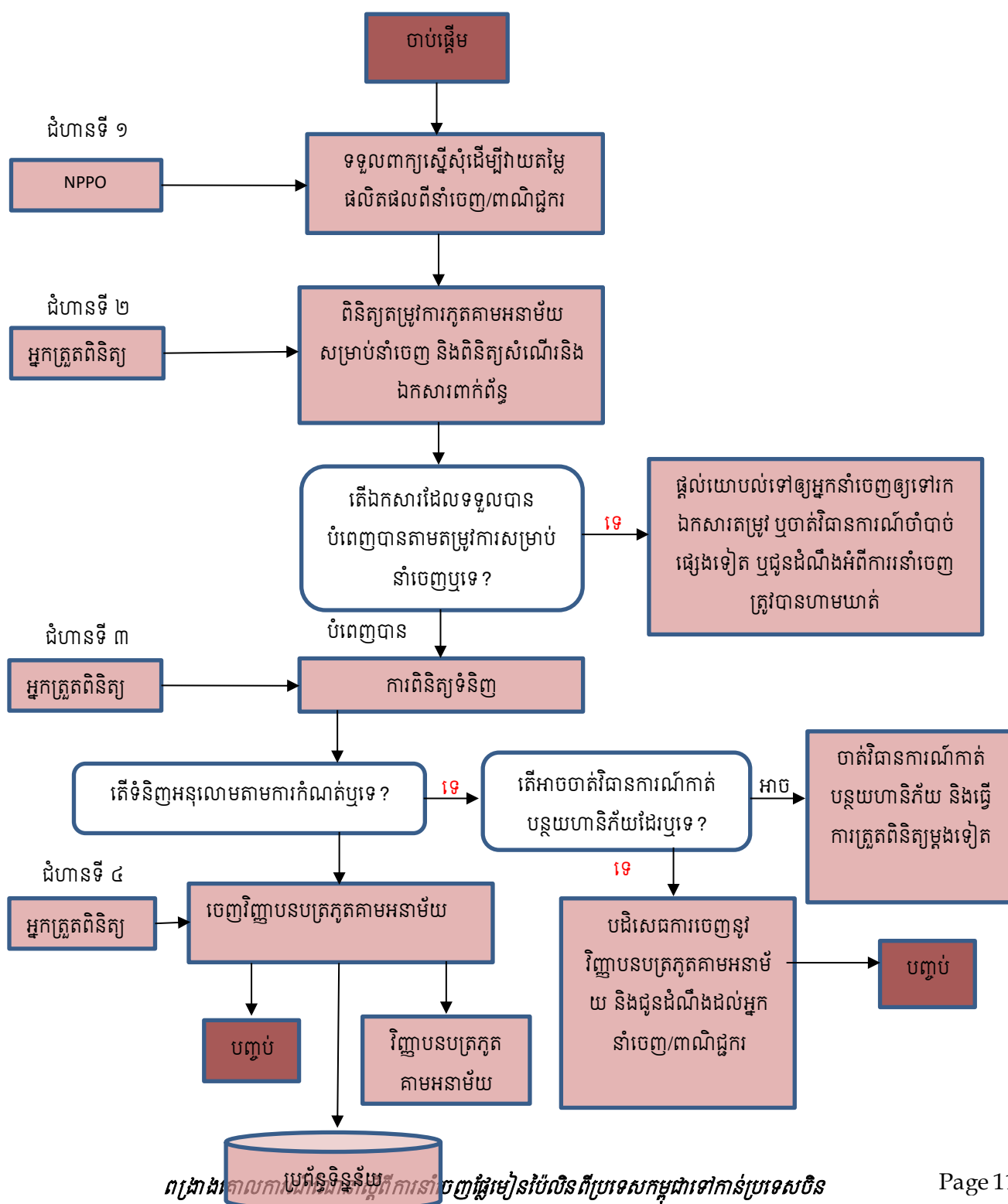
3.2.1 ការទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតតាមអនាម័យ

មុនពេលនាំចេញនៃផ្លែមៀនប៉ៃលិនដែលបានវេចខ្ចប់ហើយ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវតែអនុវត្តនូវការត្រួតពិនិត្យភូតតាមអនាម័យប្រមាណ២%នៃផលិតផលវេចខ្ចប់ហើយ។ ប្រសិនបើផ្លែមៀនដែលទំជ្រុល ឬផ្លែមៀនប្រេះសម្បុក ឬសមាសភាពចង្រៃដែលជាភ្នំបារម្ភរបស់ប្រទេសចិនត្រូវបានរកឃើញ⁵ ទំនិញកក់(ផ្លែមៀន)នឹងមិនត្រូវនាំចេញទៅប្រទេសចិនឡើយ។ សម្រាប់ទំនិញកក់ដែលអនុលោមទៅតាមការតម្រូវរបស់កាតិចិន ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទនឹងចេញវិញ្ញាបនបត្រយោងតាមវិធានភូតតាមអនាម័យ និងស្តង់ដារអន្តរជាតិលេខ 12 (ISPM12) ដោយរួមទាំងការចេញលេខទុក្ខងតីន័រ ឈ្មោះនៃទីតាំងវេចខ្ចប់ ឬលេខកូដសំគាល់របស់ទីតាំង ក៏ដូចជាការប្រកាសបន្ថែមដូចខាងក្រោម៖ 'ទំនិញកក់(ផ្លែមៀន)ដែលអនុលោមទៅតាមពិធីសារនៃ តម្រូវការភូតតាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែមៀន

⁵ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0925521402000479>

ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន ហើយគ្មានសមាសភាពចង្រៃដែលស្ថិតក្នុងបញ្ជីចត្តាឡីស័កដែលជាភ្នាក់ងារម្តរបស់ប្រទេសចិន។ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទនឹងផ្តល់គំរូនៃវិញ្ញាបនបត្រភូតតាមអនាម័យទៅឲ្យអគ្គរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសចិន ក្នុងគោលបំណងដាក់ក្នុងកំណត់ត្រាកម្ចីជូនជាការបញ្ជាក់។ ជាធម្មតាត្រូវការចំនាយចន្លោះពី១០ ទៅ ១២០ម៉ោងក្នុងការទទួលបាននូវវិញ្ញាបនបត្រ។ ដំណើរការទាំងអស់ ឬដំណាននៃសំណើត្រូវបានផ្តល់ជូនសេក្តីលំអិតនៅក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធនៃឯកសារនេះ និងសង្ខេបនៅក្នុងក្រាហ្វិកខាងក្រោម (ឧបសម្ព័ន្ធ១) ៖

ក្រាហ្វិកទី ១ ៖ ដំណើរការទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតតាមអនាម័យ

ជំហានទី១	ការដាក់ពាក្យ អ្នកនាំចេញ ឬពាណិជ្ជករត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំសម្រាប់ការធ្វើអធិការកិច្ចកូតតាមអនាម័យ (plant quarantine inspection) សម្រាប់ការនាំចេញទំនិញទៅនាយកដ្ឋានការពារជំណាំអនាម័យ និងកូតតាមអនាម័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ពាក្យស្នើសុំត្រូវរួមបញ្ចូលឯកសារពាក់ព័ន្ធនេះ ○ ពាក្យស្នើសុំ (ទទួលពីន.ក.អ.ក នៃ អ.ន.ក) ○ វិក័យបត្រ ○ បញ្ជីវេចខ្ចប់ ○ ពន្ធប៉ាតង់ ○ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម ○ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ○ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម
ជំហានទី២	ការត្រួតពិនិត្យឯកសារ មន្ត្រីទទួលពាក្យនឹងពិនិត្យឯកសារតម្រូវនាំចូលកូតតាមអនាម័យ និងពិនិត្យពាក្យស្នើសុំ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធ។ ○ ប្រសិនបើពាក្យស្នើសុំ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធទាំងអស់អនុលោមតាមច្បាប់ អ្នកនាំចេញ ឬអាជីវករត្រូវបង់ប្រាក់ហើយបន្តទៅជំហានបន្ទាប់។ ○ ប្រសិនបើពាក្យស្នើសុំមិនគ្រប់គ្រាន់ អ្នកត្រួតពិនិត្យនឹងផ្តល់ការណែនាំដល់អ្នកនាំចេញឱ្យទៅរកឯកសារឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ឬណែនាំនូវវិធានការផ្សេងទៀតដែលចាំបាច់ ឬប្រាប់អំពីការនាំចូលនូវផលិតផលនោះត្រូវបានហាមឃាត់។
ជំហានទី៣ និងទី៤	ការត្រួតពិនិត្យទំនិញកក់ (ផ្លែមៀនប៉ៃលិន) បន្ទាប់ពីទទួលបានពាក្យស្នើសុំ ហើយប្រសិនបើឯកសារមានគ្រប់គ្រាន់ ប្រធាននាយកដ្ឋានការពារជំណាំ អនាម័យ និងកូតតាមអនាម័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទនឹងចាត់តាំងមន្ត្រីអធិការកិច្ចកូតតាមអនាម័យដើម្បីចុះធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញ និងត្រួតពិនិត្យលក្ខខណ្ឌតម្រូវកូតតាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចូល។ ○ តើទំនិញត្រូវបានអនុលោមតាមច្បាប់ដែរឬទេ ? ○ ប្រសិនបើអនុលោម ចេញវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ ○ ប្រសិនបើមិនអនុលោម តើអាចចាត់វិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យបានទេ ? ប្រសិនបើមិនអាច បដិសេធក្នុងការចេញវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ។ ប្រសិនបើអាច អនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងធ្វើអធិការកិច្ចម្តងទៀត។

នីតិវិធីនេះអនុវត្តតាមគោលការណ៍ណែនាំនៃវិធានស្តង់ដារ និងកូតតាមអនាម័យអន្តរជាតិលេខ១២ (ISPM No.12) ដើម្បីធានាថាទូដាក់ជំណាំ ផលិតផល ឬទំនិញផ្សេងៗដែលត្រូវបានឆ្លងកាត់នីតិវិធីនេះ គឺអនុលោមតាមច្បាប់កូតតាមអនាម័យនៃប្រទេសដែលនាំចូល និងពិតជាអនុលោមតាមខ្លឹមសារដូចដែលបានពិពណ៌នានៅក្នុងគំរូវិញ្ញាបនបត្រ។

3.2.2 ការគ្រប់គ្រងចម្ការ

ចម្ការមៀនប៉ៃលិនគួរតែអនុវត្តនូវកម្មវិធីគ្រប់គ្រងចម្ការដៃរៀបចំ និងត្រួតពិនិត្យដោយ MAFF និងលើកស្ទួយការអនុវត្តន៍កសិកម្មល្អ (GAP) ការគ្រប់គ្រងចម្ការដើម្បីគ្រប់គ្រងសមាសភាពចង្រៃដើម្បីបញ្ចៀសការកើតមានសត្វល្អិតដែលជា ក្តីបារម្ភរបស់ប្រទេសចិន និងដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពភូតតាមអនាម័យដែលតម្រូវដោយប្រទេសចិនដែលរួមមានការ ត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំនូវការកើតមាននូវសមាសភាពចង្រៃ ចាត់វិធានការគ្រប់គ្រងសមាសភាពចង្រៃ ការប្រើប្រាស់សារធាតុ គីមីកសិកម្មប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ការច្រកផ្លែនៅលើដើមក្នុងដំណាក់កាលផ្លែ ការប្រមូលផលមុនពេលផ្លែទុំ។

ដំណាំមៀនទទួលរងការបំផ្លាញពីសត្វល្អិតជាច្រើនប្រភេទ។ សត្វល្អិតដែលបំផ្លាញធ្ងន់ធ្ងរជាគេលើដំណាំមៀនប៉ៃលិនគឺ ស្រឹងស្អុយ (*Tessaratoma javanica*) ដែលអាចបំផ្លាញផ្កាដែលកំពុងរីកឲ្យនៅសល់តិចតួច។ ស្រឹងពេញវ័យចុច បំផ្លាញស្រទាប់ផ្កា ផ្លែខ្ចី និងត្រួយមៀនដែលទើបលាស់ថ្មីធ្វើឲ្យមានការខូចខាតធ្ងន់ធ្ងរ ហើយជ្រុះ។ ផ្លែដែលត្រូវបំផ្លាញនឹង ឈប់លូតលាស់។ នៅប្រទេសថៃ ស្រឹងស្អុយប្រភេទនេះបំផ្លាញខ្លាំងបំផុតនៅខែមីនា និងមេសា ដែលត្រូវនឹងរដូវចេញផ្កា និងផ្លែរបស់មៀនប៉ៃលិន។ វិធានការណ៍កំចាត់ដែលគេផ្តល់អនុសាសន៍គឺកំចាត់ពង និងមេចំណាស់របស់ស្រឹង។ ជា ធម្មតាស្រឹងបន្តពូជក្នុងកុម្មៈ ដូចនេះដើមមៀនប៉ៃលិនត្រូវបានផ្តល់អនុសាសន៍ឲ្យបាញ់ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិតដូចជា Azodrine ក្នុងកម្រិត ១០-២០មីលីក្រាមលាយជាមួយទឹក២០លីត្ររៀងរាល់ ២-៣ សប្តាហ៍ម្តងពីខែកុម្ភៈដល់ខែមេសា។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ប្រជាករសត្វល្អិតមានប្រយោជន៍នៅក្នុងចម្ការគួរតែរក្សាទុកនៅកម្រិតមធ្យម។ សត្វល្អិតមានប្រយោជន៍ ដែលជាសត្រូវធម្មជាតិរបស់ស្រឹងស្អុយមានដូចជាពពួកឌីម៉ាល់ *Anastatus sp.* សត្វ *Micropanurus sp.* និងពពួក ឌីម៉ាល់ *Eupelmid sp.* ។ សត្វល្អិតចង្រៃផ្សេងទៀតដែលបំផ្លាញដំណាំមៀនប៉ៃលិនមានដូចជា ពីងពាងក្រហម Erinoze ក្រា ស្រឹងចោះផ្លែ ចៃ ដង្កូវស្បែងដើម ដង្កូវស្បែក ដង្កូវស្បែក ក្រាស ស្រឹងអុចផ្លែ កញ្ចក់រឹ និងមេអំបៅចោះផ្លែ។ ជំងឺធ្ងន់ធ្ងរដែលបំផ្លាញទៅលើដំណាំមៀនប៉ៃលិនគឺ ជំងឺញូត្រួយ (rosette shoot or witches' broom)។ តាមរបាយ ការណ៍បង្ហាញថាជំងឺនេះបង្កដោយរីស filamentous ដែលចម្លងមានភ្នាក់ងារចម្លងដូចជាស្រឹងស្អុយប្រភេទ (*Tessaratoma papillosa*) និងមមាចមៀន (longan psylla) ប្រភេទ *Cornegenapsylla sinica*។ ជំងឺនេះក៏អាច ចម្លងតាមគ្រាប់ និងសរីរាង្គដាំដុះរបស់មៀនដែលមានផ្ទុកជំងឺ និងតាមរយៈវល្លិមាស (*Cuscuta campestris*)^៦ ។

3.3 ការប្រកាសពន្ធគយ និងឯកសារគាំទ្រ

3.3.1 នីតិវិធីគយ/ការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ

3.3.2 វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម

3

3.3

3.3.1 នីតិវិធីគយ/ការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ

អ្នកនាំចេញត្រូវតែចុះឈ្មោះចូលប្រព័ន្ធ ASYCUDA នៅអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករមុនពេលដែលអាជ្ញាធរគយ ទទួលស្គាល់ការនាំចេញដោយស្វ័យប្រវត្តិ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រភូតតាមអនាម័យ អ្នកនាំចេញត្រូវមានលិខិត អនុញ្ញាតិនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងនាំចេញ GDCE ឬនៅច្រកចេញ។ ឯកសារសំខាន់ៗសម្រាប់ការអនុញ្ញាតនេះរួមមាន៖ (ដំណើរការដាក់លាក់ត្រូវបានពិពណ៌នានៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី២)។

សម្រាប់រាល់ការដឹកជញ្ជូន	សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនតែម្តង
- វិក្កយបត្រ និងបញ្ជីវេចខ្ចប់ - លិខិតស្នើសុំសម្រាប់ធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញ (ក្នុង រោងចក្រតែប៉ុណ្ណោះ) - លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យដើរសាគយ	- លិខិតចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុនពីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម - ពន្ធប៉ាតង់ - វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធ (អាករ)

(ឧទាហរណ៍នៃឯកសារភ្ជាប់មាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៣)

ពេលដែលផ្ទៃឈើមកដល់កំពង់ផែប្រទេសចិន ប្រទេសនាំចេញតម្រូវឱ្យផ្តល់របាយការណ៍វាស់ស្ទង់សីតុណ្ហភាព និង កំណត់ត្រាសីតុណ្ហភាពសំលាប់មេរោគដល់មន្ត្រី GACC ដើម្បីធ្វើសវនកម្ម។

3.3.2 លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម

លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម (certificate of origin) គឺជាឯកសារដែលត្រូវបានប្រើក្នុងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិដើម្បីបញ្ជាក់ថា ទំនិញដែលផលិតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលជាកន្លែងវាត្រូវបាននាំចេញ។ លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមត្រូវបានបំពេញ ដោយអ្នកនាំចេញហើយត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយស្ថាប័នដែលទទួលបានការទទួលស្គាល់ក្នុងករណីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មជាអ្នកបញ្ជាក់ថាទំនិញនៅក្នុងការដឹកជញ្ជូននាំចេញណាមួយត្រូវបានដាំ ផលិត ឬកែច្នៃនៅក្នុង

ប្រទេសជាក់លាក់ណាមួយ។ សម្រាប់លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមដែលមានសុពលភាព វាត្រូវតែចុះហត្ថលេខាដោយអ្នកនាំចេញ និងមានសហហត្ថលេខាដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមបញ្ជាក់ថាទំនិញនៅក្នុងការដឹកជញ្ជូនណាមួយត្រូវមានប្រភពដើមជាក់លាក់ក្រោមនិយមន័យនៃកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទ្វេភាគី ឬពហុភាគីជាក់លាក់មួយ។ វិញ្ញាបនបត្រនេះត្រូវបានតម្រូវដោយអាជ្ញាធរគយរបស់ប្រទេសក្នុងការធ្វើការសម្រេចថា តើការនាំចូលគួរទទួលបាន អត្ថប្រយោជន៍ពីការអនុគ្រោះស្របតាមតំបន់ពាណិជ្ជកម្មពិសេស ឬសហព័ន្ធគយដូចជា សហភាពអឺរ៉ុប អាស៊ាន ឬកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី អាមេរិកខាងជើង (NAFTA) ឬមុនពេលការដាក់ពន្ធលើទំនិញត្រូវបានអនុវត្ត។

ដើម្បីដាក់ពាក្យស្នើសុំលិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម (CO) សម្រាប់នាំចេញទៅប្រទេសចិនបាន អ្នកនាំចេញត្រូវការទម្រង់លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមអក្សរ(E)។ អ្នកនាំចេញត្រូវទៅនាយកដ្ឋាននាំចូលនិងនាំចេញនៃអគ្គនាយកដ្ឋាន សេវាកម្មពាណិជ្ជកម្ម។ ឯកសារចាំបាច់មាន៖

- លិខិតអនុញ្ញាតពីក្រុមហ៊ុនទៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (ឧ. ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៣)
- វិក្កយបត្រលក់ បញ្ជីវេចខ្ចប់ និងកិច្ចសន្យាលក់
- របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យពីមន្ត្រីពាណិជ្ជកម្ម
- វិក័យបត្រដឹកទំនិញ/វិក័យបត្រដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស
- ការប្រកាសពន្ធគយ

បច្ចុប្បន្ន អ្នកនាំចេញអាចដាក់ពាក្យស្នើសុំវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើមទំនិញតាមរយៈប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងតាមរយៈគេហទំព័ររបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម៖ <https://co.moc.gov.kh>

3.4 ការដឹកជញ្ជូនផ្លែមៀនប៉ែលិន និងការទូទាត់ប្រាក់

3.4.1 ការរៀបចំផ្លែមៀនប៉ែលិនសម្រាប់នាំចេញ

3.4.2 ការវេចខ្ចប់ និងបិទស្លាកសញ្ញាផ្លែមៀនប៉ែលិន

3.4.3 ការដឹកជញ្ជូនផ្លែមៀនប៉ែលិនពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន

3.4.4 ការកសាង និងអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូននាំចេញ

3.4.5 ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ

3.4.6 នីតិវិធីទូទាត់

3.4.1 ការរៀបចំផ្ទៃមៀនប៉ែលិនសម្រាប់នាំចេញ

អ្នកលក់ ឬអ្នកនាំចេញត្រូវរៀបចំកាលវិភាគផ្គត់ផ្គង់ ឬផលិតកម្មឱ្យបានទាន់ពេលវេលា និងធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូនលើកាលបរិច្ឆេទទទួលទំនិញដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា។ ប្រសិនបើអ្នកលក់ ឬអ្នកនាំចេញបានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកដឹកជញ្ជូន អ្នកលក់ត្រូវកំណត់ពេលផ្គត់ផ្គង់ ឬផលិតកម្មដោយផ្អែកលើបរិមាណផ្ទៃមៀនដែលត្រូវដឹកជញ្ជូនម្តងៗ ក្នុងករណីជាច្រើន (យោងតាមកិច្ចព្រមព្រៀង) សម្ភារៈវេចខ្ចប់ សមស្របត្រូវតែអាចរកបានសម្រាប់អ្នកលក់/អ្នកនាំចេញ។ ដូច្នេះសម្ភារៈទាំងនេះចាំបាច់ត្រូវផ្គត់ផ្គង់ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា។ នេះមានន័យថារាល់ផែនការដឹកជញ្ជូន និងការរៀបចំត្រូវតែធ្វើឱ្យច្បាស់ដោយមានយន្តការសមស្រប។

3.4.2 ការវេចខ្ចប់ និងដាក់បិទស្លាកផ្ទៃមៀនប៉ែលិន

រាល់រោងចក្រ និងកន្លែងវេចខ្ចប់ទាំងអស់ត្រូវតែបង្កើតប្រព័ន្ធតាមដានដើម្បីធានាថាផ្ទៃមៀនដែលបាននាំចេញអាចតាមដានត្រលប់មករកអំពីចម្ការដើមដែលបានចុះបញ្ជីរបស់វាវិញបាន។ ប្រសិនបើរោងចក្រវេចខ្ចប់មានទីតាំងដាច់ដោយឡែកពីកន្លែងសម្លាប់មេរោគ(លើផ្ទៃមៀន) ការតាមដានត្រលប់មកវិញអាចធ្វើបានតាមរយៈកន្លែងសម្លាប់មេរោគ។ ការវេចខ្ចប់ និងសម្លាប់មេរោគរបស់ផ្ទៃមៀនប៉ែលិនបន្ទាប់ពីប្រមូលផលរួចត្រូវតែធ្វើឡើងក្រោមការពិនិត្យដ៏តឹងរ៉ឹងពីភាគីកម្ពុជា។

ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់

នៅប្រទេសកម្ពុជាមិនមានស្តង់ដារគុណភាពសម្រាប់ផ្ទៃមៀនប៉ែលិនទេ។ សម្រាប់ទីផ្សារនាំចេញ កសិករកម្ពុជាបានអនុវត្តតាមស្តង់ដារកសិកម្មផ្ទៃមៀនរបស់ប្រទេសថៃដែលរៀបរៀងដោយ ការិយាល័យជាតិនៃស្តង់ដារផលិតផលកសិកម្ម និងចំណីអាហារនៃក្រសួងកសិកម្ម និងសហករណ៍របស់ប្រទេសថៃ។ ក្នុងកំឡុងរដូវប្រមូលផល ពាណិជ្ជករថៃសហការណ៍ជាមួយសហគមន៍កសិករក្នុងការប្រមូលផលមៀនស្រស់ផ្អែកទៅតាមស្តង់ដារជាតិសម្រាប់ផ្ទៃមៀន។ ពំណែរបស់ផ្ទៃមៀន (បន្ថែមពីលើទំហំ) ជាកត្តាកំណត់តម្លៃ និងភាពសមស្របនឹងតម្រូវការស្តង់ដារសម្រាប់ទីផ្សារនាំចេញ ។ ផ្ទៃមៀនពំណែលឿងដូចមាសជាពំណែដែលគេចង់បាន ហើយផ្ទៃមៀនសម្រាប់នាំចេញចែកចេញជា៤ចំណាត់ថ្នាក់។ តម្លៃ និង ស្តង់ដារផលិតផលត្រូវបានកំណត់ដោយឈ្មួញថៃដែលតែងតែជាអ្នកកំណត់តម្លៃទីផ្សារសម្រាប់នាំចេញ។

ចំណាត់ថ្នាក់ផ្ទៃមៀនត្រូវបានរៀបរៀងដោយ ក្រសួងកសិកម្ម និងសហករណ៍ទាក់ទងនឹងស្តង់ដារផ្ទៃមៀនរបស់ប្រទេសថៃ៖

ចំណាត់ថ្នាក់កំពូល៖ ផ្ទៃមៀននៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់នេះត្រូវតែជាផ្ទៃដែលមានគុណភាពល្អជាងគេ និងជាតំណាងឱ្យភាពល្អបំផុតរបស់ផ្ទៃមៀន។ ពំណែរបស់ផ្ទៃត្រូវតែមានឯកសណ្ឋានភាព និងគ្មានស្នាម ឬលើកលែងតែស្នាមដែលតិចតួចបំផុតស្ទើរមិនអាចមើលឃើញដែលមិនប៉ះពាល់ដល់រូបរាងរបស់ផលិតផល គុណភាពផ្ទៃ គុណភាពនៅពេលរក្សាទុក និងសណ្ឋានរបស់ការវេចខ្ចប់។

ចំណាត់ថ្នាក់លេខ១៖ ផ្លែម្សៅនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់នេះត្រូវតែមានគុណភាពល្អ និងជាតំណាងឲ្យភាពល្អរបស់ផ្លែម្សៅ។ ពំណែរបស់ផ្លែត្រូវតែមានឯកសណ្ឋានភាព ដោយមានការអនុញ្ញាតឲ្យមានស្នាមតិចតួចដែលមិនប៉ះពាល់ដល់រូបរាងរបស់ផលិតផល គុណភាពផ្លែ គុណភាពនៅពេលរក្សាទុក និងសណ្ឋានរបស់ការវេចខ្ចប់។ ស្នាមនៅលើសម្បកមិនលើសពី ០,៥ ស.មកាវ៉េ។

ចំណាត់ថ្នាក់លេខ២៖ នៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់នេះរួមមានផ្លែម្សៅដែលមិនបានចាត់ថ្នាក់ចូលក្នុងគុណភាពល្អទាំងពីរខាងលើ។ ស្នាមតិចតួចនៅលើផ្លែត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យមាន តែផ្លែម្សៅនៅរក្សាបាននូវគុណភាពរបស់ផ្លែ គុណភាពនៅពេលរក្សាទុក និងសណ្ឋានរបស់ការវេចខ្ចប់។ ស្នាមនៅលើសម្បកមិនលើសពី ០,៥ ស.មកាវ៉េ។

ទីតាំងវេចខ្ចប់៖ ផ្លែម្សៅត្រូវប្រមូលពីចម្ការ និងទីតាំងវេចខ្ចប់ដែលចុះបញ្ជីដោយMAFF និងអនុញ្ញាតដោយGACC។ ឯកសារចុះបញ្ជីត្រូវមានឈ្មោះ អាសយដ្ឋាន និងកូដចុះបញ្ជីសម្រាប់ធានាការស្វែងរកប្រភពដើមក្នុងករណីផ្លែម្សៅប៉ៃលិនដែលមិនគ្រប់លក្ខណៈដែលបាននាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន។ MAFF ត្រូវផ្តល់អោយGACC នូវបញ្ជីទីតាំងវេចខ្ចប់ដែលបានចុះបញ្ជីមុនពេលចាប់ផ្តើមដូរនាំចេញ។

ទីតាំងវេចខ្ចប់ដែលបានចុះបញ្ជីត្រូវតែស្អាត និងរៀបរយ និងមានទីតាំងសម្រាប់ការសម្អាត និងជ្រលក់ឫសម្លាប់សមាសភាពចង្រៃ។ល។ ហើយផ្លែម្សៅដែលវេចខ្ចប់រួចនឹងត្រូវរក្សាទុកដាច់ដោយឡែកនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌត្រជាក់។ សំភារៈវេចខ្ចប់ត្រូវតែថ្មី និងស្អាត។

ស្លាកសញ្ញា៖ កេសវេចខ្ចប់នីមួយៗត្រូវភ្ជាប់ជាមួយឈ្មោះផលិតផល ប្រភពដើមនៃផលិតផល(ខេត្ត ឬរដ្ឋ) ឈ្មោះទីតាំងវេចខ្ចប់ ឬកូដចុះបញ្ជីរបស់វា។ល។ជាភាសាអង់គ្លេស។ ឡូគីនីមួយៗត្រូវសរសេរជាភាសាចិន។ ការដឹកជញ្ជូនផ្លែម្សៅប៉ៃលិនត្រូវអនុលោមទៅតាមតម្រូវការអនាម័យ និងគ្មានសមាសភាពចង្រៃដែលជាតួអង្គរបស់ប្រទេសចិន ក៏ដូចជាគ្មានមែក ស្លឹក និងដី។ល។

រូបភាពទី២៖ ឧទាហរណ៍នៃស្លាក (ស្លាកសញ្ញារបស់ផលិតផលចេកពីប្រទេសកម្ពុជា)

ការណែនាំខ្លះៗសម្រាប់ការប្រមូលផល និងវេចខ្ចប់សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន៖

នាពេលបច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាមិនមានកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពីពិធីសារកូតតាមអនាម័យជាមួយភាគីចិនសម្រាប់ការនាំចេញ ផ្លែមៀនពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិនទេ។ ដូចនេះ ការនាំចេញផ្ទាល់នៃផ្លែមៀនទៅកាន់ប្រទេសចិនពីប្រទេសកម្ពុជា មិនទាន់អាចធ្វើបានឡើយ។ យ៉ាងណាមិញ ភាគច្រើននៃពាណិជ្ជកិច្ចកម្ពុជាផ្លែមៀនប៉ៃលិនរបស់កម្ពុជា និងប្រទេសថៃនៅ មិនទាន់ផ្លូវការនៅឡើយ។ ផ្លែមៀនប៉ៃលិនរបស់កម្ពុជាដែលបាននាំចូលក្រៅផ្លូវការទៅកាន់ប្រទេសថៃត្រូវបានសម្អាត និងវេចខ្ចប់ឡើងវិញនៅក្នុងប្រទេសថៃ ដោយសារភាគីថៃមានបរិក្ខារយ៉ាងល្អសម្រាប់ការកែច្នៃ ចាត់ថ្នាក់ និងវេចខ្ចប់ ផ្លែមៀន។ ជាការប៉ាន់ស្មាន ប្រមាណ ៦០% នៃផ្លែមៀនប៉ៃលិនដែលបានផលិតនៅខេត្តផ្សេងៗរបស់ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវ បាននាំចេញទៅកាន់ប្រទេសថៃ។

តួលេខនេះប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំផ្អែកទៅលើការប្រែប្រួលនៃតម្រូវការទីផ្សាររបស់ផ្លែមៀនប៉ៃលិន។ តម្រូវការនាំ ចេញផ្លែមៀនប៉ៃលិនទៅកាន់ប្រទេសថៃមានចំនួនច្រើន (សម្រាប់គ្រប់ចំណាត់ថ្នាក់នៃផ្លែមៀនទាំងអស់) ប៉ុន្តែមានតែផ្លែ មៀនចំណាត់ថ្នាក់លេខ១ និងលេខ២ ប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានទិញដោយឈ្មួញថៃ។ នេះមានន័យថាបរិមាណដ៏ច្រើននៃផ្លែ មៀននាំចេញគឺមិនត្រូវតាមស្តង់ដារទីផ្សារ។ តម្រូវការផ្លែមៀនដែលមានគុណភាពល្អនៅតែមានកម្រិតខ្ពស់ ហើយឈ្មួញ ថៃប្រើប្រាស់ស្តង់ដារប្រទេសខ្លួនក្នុងការរើសផ្លែមៀន។ ចំណាត់ថ្នាក់ផ្លែមៀនប៉ៃលិននៅក្នុងប្រទេសថៃមានបីថ្នាក់ ដូចជា កម្រិតA (៥៥-៧៥ផ្លែក្រាម ឬ១៤-១៨ក្រាមផ្លែ) កម្រិតB (៧៦-៨០ផ្លែក្រាម ឬ១២,៥-១៣,២ក្រាមផ្លែ) និង កម្រិតC (ច្រើនជាង ៨០ផ្លែក្នុង១គីឡូក្រាម)។ ចំណាត់ថ្នាក់ផ្សេងទៀតដែលរួមមានភាគច្រើននៃផ្លែតូចដែលគ្មាន គ្រាប់ ដែលមិនត្រូវតាមតម្រូវការទីផ្សារនាំចេញត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ទៅកាន់ទីផ្សារក្នុងស្រុកក្នុងតម្លៃថោក។ ទីផ្សារក្នុងស្រុក ត្រូវការផ្លែមៀនដែលនៅជាប់នឹងមែក⁷។ នៅពេលប្រទេសកម្ពុជាមានទាំងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពីពិធីសារកូតតាមអនាម័យ ជាមួយប្រទេសចិនសម្រាប់ផ្លែមៀន និងបរិក្ខារទំនើបក្នុងការវេចខ្ចប់និងកែច្នៃ ការនាំចេញផ្លែមៀនប៉ៃលិនរបស់កម្ពុជានឹង ទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីតម្លៃថ្លៃពីប្រទេសចិន។

ផ្លែមៀនត្រូវតែប្រមូលផលត្រឹមត្រូវស្របទៅតាមបទដ្ឋាននៃការប្រមូលផលក៏ដូចជា ប្រតិបត្តិការក្រោយប្រមូលផលដើម្បី សម្រេចបានកម្រិតគុណភាពដែលសមស្របទៅតាមពូជ និងទីតាំង។ ផ្លែមៀនត្រូវតែចាស់ល្មម និងស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌ ដែលអាចទទួលយកបាននៅពេលដែលទៅដល់គោលដៅ។ គ្រប់ចំណាត់ថ្នាក់ទាំងអស់នៃស្តង់ដារ ផ្លែមៀនត្រូវតែជាផ្លែ ដែលនៅល្អ មិនមានការខូចខាត មិនមានស្នាមឬសំលាកដែលងាយមើលឃើញ គ្មានសមាសភាពចង្រៃឬការបំផ្លាញបង្ក ដោយសមាសភាពចង្រៃ និងគ្មានក្លិននិងរសជាតិមិនប្រក្រតីលើកលែងតែក្លិនដែលកើតពីសារធាតុបន្ថែមលើចំណីអាហារ ដែលដាក់លើផ្លែ។ សម្រាប់ទំហំផ្លែ វាត្រូវបានកំណត់ដោយចំនួននៃផ្លែក្នុងមួយគីឡូក្រាម ឬបរិមាត្រនៃមុខកាត់នៃផ្លែ។

ផ្លែមៀនត្រូវតែលើកដាក់ប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់នៅពេលដឹកជញ្ជូនដើម្បីធានាថា វាទៅដល់គោលដៅដោយ គ្មានស្នាមជាំ។ ការធ្វើឲ្យមានស្នាមកោស ដាច់រលាត់ និងជាំត្រូវតែជៀសវាងដាច់ខាតព្រោះកត្តាទាំងនេះបង្កើនល្បឿនទុំ

⁷ An Assessment of Longan Value Chain in Pailin Province, Cambodia, 2013, Ra Thorng Neath Net Maria Theresa S. Medialdia, Mekong Institute Research Working Paper Series 2013 supported by New Zealand Aid
ពង្រាងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការនាំចេញផ្លែមៀនប៉ៃលិនពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន Page 18

របស់ផ្លែមៀន និងបង្កការវិវឌ្ឍន៍នៃជំងឺ។ ផ្លែមៀនត្រូវតែរក្សានៅក្នុងសីតុណ្ហភាពត្រឹមត្រូវដែលអាចធ្វើឲ្យវានៅស្រស់ និង
បង្ការការទុំមុនកំណត់ និងភាពស្អុយរលួយ។

3.4.3 ការដឹកជញ្ជូនផ្លែមៀនប៉ៃលិនពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន

បច្ចុប្បន្ននេះ ផ្លូវដឹកជញ្ជូនដោយផ្ទាល់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិននៅមានកម្រិត។ ប្រទេសកម្ពុជាមិនមានព្រំដែនជាប់ជាមួយប្រទេសចិនទេ ហើយជាលទ្ធផលប្រទេសកម្ពុជាត្រូវពឹងផ្អែកលើកំពង់ផែទីក្រុងហូជីមិញ (HCM) ដែលជាមជ្ឈមណ្ឌលដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រទេសចិន។

ផ្លូវសំខាន់ៗនៃការដឹកជញ្ជូនផ្លូវការចំនួន៤ សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផលិតផលកសិកម្មស្រស់ទៅប្រទេសចិនមានដូចជា ផ្លូវគោក ផ្លូវសមុទ្រ ផ្លូវទន្លេ និងផ្លូវអាកាស។ តម្លៃសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនតាមរយៈផ្លូវទាំង៤នេះមានភាពខុសគ្នាច្រើន។ ការដឹកជញ្ជូនតាមកំពង់ផែដែលមានទំនាក់ទំនងល្អ និងមានកំហុសចូលចិត្តញឹកញាប់មានតម្លៃទាប និងចំណាយពេលដឹកជញ្ជូនខ្លី។ កំពង់ផែដែលកំពុងស្ថាបនាជាទូទៅត្រូវចំណាយថ្លៃ និងមានលទ្ធភាពដឹកជញ្ជូនតិច។ ផ្លូវដឹកជញ្ជូនកំពង់វិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័សហើយព័ត៌មានខាងក្រោមនេះគ្រាន់តែជាការចង្អុលបង្ហាញអំពីផ្លូវដែលសមស្របសម្រាប់ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មស្រស់ដែលអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់នាំចេញ ផ្លែមៀនប៉ៃលិនផងដែរ។

ជម្រើសផ្លូវដឹកជញ្ជូនទាំង៤មានដូចខាងក្រោម៖

- **តាមផ្លូវគោក៖** ពីច្រកព្រំដែនកម្ពុជាទៅច្រកព្រំដែនវៀតណាម៖ ក) ពីបារិតនៅកម្ពុជាទៅម៉ុកបាយ (Moc Bai) វៀតណាម ខ) ពីត្រពាំងផ្លុងនៅកម្ពុជាទៅហ្សាមាត (Xa Mat) នៅវៀតណាម គ) ពីត្រពាំងស្រែនៅកម្ពុជាទៅហាវលូ (Hoa Lu) នៅប្រទេសវៀតណាម។ ផ្លែឈើទាំងនេះនឹងដឹកជញ្ជូនពីប្រទេសវៀតណាមទៅកាន់ក្រុងពឹងសៀង (Pingxiang) បន្ទាប់មកទៅកាន់ទីផ្សារធំៗនៅប្រទេសចិន។ ផ្លូវតូចៗផ្សេងទៀតរួមមាន៖ ពីអូយ៉ាដាវនៅកម្ពុជាទៅឡីត្រាញ់ (Le Tranh) នៅវៀតណាមហើយបន្ទាប់មកឆ្ពោះទៅកំពង់ផែនានាក្នុងប្រទេសចិន។
- **តាមទន្លេ៖** ពីភ្នំពេញទៅហូជីមិញ។ ចំពោះការផ្ទេរពីទីក្រុងហូជីមិញមានផ្លូវដឹកជញ្ជូនជាច្រើនទៅប្រទេសចិន។ បច្ចុប្បន្ន កំពង់ផែធំៗពីរប្រទេសចិនដែលទទួលបានការនាំចូលចេញ គឺកំពង់ផែសៀងហៃ (Shanghai) និងកំពង់ផែដាលៀន (Dalian)។
- **សេវាដឹកជញ្ជូនតាមសមុទ្រ៖** ពីភ្នំពេញ-ព្រះសីហនុ-ក្រុងសៀងហៃ។ បច្ចុប្បន្នផ្លូវនេះត្រូវចំណាយពេល ១៤ ថ្ងៃ ហើយវាតម្រូវឱ្យឈប់នៅកំពង់ផែមួយផ្សេងទៀតនៅតាមផ្លូវ។ ក្រុមហ៊ុនចិនមួយចំនួនកំពុងរកមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនដោយផ្ទាល់ពីក្រុងព្រះសីហនុទៅកាន់ក្រុងសៀងហៃ ដែលចំណាយពេលត្រឹមតែ ៧ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ហើយរំពឹងថានឹងបើកនៅពេលក្រោយក្នុងឆ្នាំ ២០២០។ មានផ្លូវដឹកជញ្ជូនតែមួយប៉ុណ្ណោះពីក្រុងព្រះសីហនុទៅសៀងហៃ។ បច្ចុប្បន្ន មានតែក្រុមហ៊ុនមួយទេដែលកំពុងប្រើប្រាស់ផ្លូវនេះ។
- **សេវាដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស៖** ពីអាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិភ្នំពេញទៅអាកាសយានដ្ឋានសៀងហៃ។ បច្ចុប្បន្ននេះមិនមានការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាសទេ។ នៅពេលអនាគត ការនាំចេញផ្លែមៀនអាចត្រូវបានបញ្ជូនតាមអាកាសយានដ្ឋានសំខាន់ៗ ដែលពួកគេនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅដូចជា ក្រុងសៀងហៃ ក្រុងដាំងស៊ូ (Zhengzhou) និងក្រុងក្លុងចូវ (Guangzhou)។

កំពង់ផែធំៗនៅក្នុងប្រទេសចិនដែលទទួលផ្ទៃឈើពីទីក្រុងហូជីមីញ (ក្រៅពីក្រុងសៀងហៃ និងដាឡេន) រួមមាន៖ គីនចូវ (Qinzhou) ស៊ីកគូ (Shekou) គីនដាវ (Qingdao) និងធានជីន (Tianjin)។ ច្បាស់ណាស់ថា មានកំពង់ផែជាច្រើនទៀតដែលអាចទទួលបានផ្ទៃឈើដែរ ប៉ុន្តែជាទូទៅក្នុងបរិមាណតិចតួចណាស់សម្រាប់ផ្ទៃឈើកម្ពុជា។

3.4.4 ការកសាង និងអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូននាំចេញ⁸

ការដឹកជញ្ជូននាំចេញអាចត្រូវបានគេមើលឃើញថាជាផ្នែកមួយបន្ថែមទៀតដល់ដំណើរការផលិតកម្មដំណាំម្យ៉ាងម្នាក់ៗ ក្នុងស្រុករបស់ក្រុមហ៊ុននានាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។ ការយល់អំពីកន្លែងដែលអាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនឈរនៅក្នុងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ការនាំចេញនឹងជួយឱ្យក្រុមហ៊ុនកំណត់នូវដំណាក់កាលបន្ថែមទៀតអ្វីខ្លះ ដែលចាំបាច់ដើម្បីនាំយកផលិតផលផ្ទៃមៀនប៉ៃលិនរបស់ខ្លួនទៅកាន់ទីផ្សារនាំចេញ។ ដើម្បីឱ្យការដឹកជញ្ជូនមានប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធផល ពាណិជ្ជករ/អ្នកនាំចេញត្រូវបង្កើតទំនាក់ទំនង និងធ្វើការរួមគ្នាជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូន។ ចំណុចនេះចាំបាច់ណាស់ មិនត្រឹមតែសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវធ្វើឲ្យបានឲ្យកាន់តែឆាប់កាន់តែល្អ។ ការជ្រើសរើសជំរើសត្រឹមត្រូវក្នុងការដឹកជញ្ជូនផ្ទៃមៀនប៉ៃលិនត្រូវតែជារឿងអាទិភាព បំផុតសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនរបស់អ្នក ហើយវាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការនាំចេញប្រកបដោយភាពជោគជ័យ។ ក្នុងការសម្រេចចិត្តនេះ កត្តាជាច្រើនដូចជាតម្លៃ និងវិធីសាស្ត្រនៃការទូទាត់ប្រាក់គួរតែត្រូវយកមកពិចារណា។ ការមិនទទួលបានតម្លៃនាំចេញដែលអ្នកចង់បាន អាចបណ្តាលឱ្យមានការខាតបង់ដោយសារការចំណាយផ្សេងៗដែលមិនព្រងទុក។ ដូចគ្នានេះដែរ ការទារលុយពីកូនបំណុលនៅក្នុងប្រទេសចិន គឺជាកិច្ចការដ៏លំបាកមួយ ដូច្នេះការជ្រើសរើសជម្រើសទូទាត់ប្រាក់ត្រឹមត្រូវសម្រាប់អាជីវកម្មអាចជួយកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការមិនបានទទួលប្រាក់កំរៃ។

បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនទំនិញ

- តើក្រុមហ៊ុនបានពិចារណាលើតម្រូវការខាងដឹកជញ្ជូនសម្រាប់ការនាំចេញហើយឬនៅ? ឧ. តើនៅកន្លែងណាដែលក្រុមហ៊ុនស្ថិតនៅ ក្នុងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់នាំចេញ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានស៊ើបអង្កេតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តដែលអាចរាំងស្ទះសក្តានុពលនាំចេញផ្ទៃមៀនប៉ៃលិន ឧ. ដូចជាទីតាំងកន្លែងវេចខ្ចប់ និងទីតាំងកំពង់ផែហើយឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានស៊ើបអង្កេតការប្រើប្រាស់សេវាកម្មផ្សេងៗរបស់ភ្នាក់ងារលក់ ឬអ្នកចែកចាយហើយឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានស៊ើប/ជួលអ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញ ឬភ្នាក់ងារគយដែលមានសក្តានុពលហើយឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានពិចារណាជម្រើសដឹកជញ្ជូនល្អបំផុតសម្រាប់អ្នកហើយឬនៅ? ឧ. ផ្លូវអាកាស ឬផ្លូវសមុទ្រ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានកំណត់តម្លៃ និងយល់ថាតើតម្លៃនេះគួររួមបញ្ចូលអ្វីខ្លះហើយឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនមានការយល់ដឹងអំពីជម្រើសនៃការទូទាត់សម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ (បណ្ណាឥណទាន ការទូទាត់តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត) និងការគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសហើយឬនៅ?

⁸ Sources: AusVeg, Horticulture Australia, 2019, Guide to the export readiness checklist

3.4.5 ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ

ក្រុមហ៊ុននាំចេញផ្លែម្សៅប៉េលិននឹងមិនគ្រប់គ្រងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូលទេ ហើយពឹងផ្អែកលើភ្នាក់ងារឬអ្នកចែកចាយដើម្បីសម្រួលដល់សកម្មភាពនាំចេញរបស់ពួកគេ។ ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយមានតួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវខុសៗគ្នា។ តួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវទាំងនេះក៏មានភាពខុសគ្នាអាស្រ័យលើថា តើពួកគេដំណើរការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឬចិន។ ការជ្រើសរើសភ្នាក់ងារ ឬអ្នកចែកចាយត្រឹមត្រូវ គឺសំខាន់ ព្រោះក្រុមហ៊ុននឹងពឹងផ្អែកលើចំណេះដឹង និងជំនាញរបស់ពួកគេនៅក្នុងទីផ្សារនៅប្រទេសចិន។

តួនាទីរបស់ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ

- ពួកគេមិនមានភាពជាម្ចាស់លើទំនិញទេ
- ពួកគេតំណាងឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់អ្នកទិញ
- ពួកគេត្រូវបានជួលដោយអ្នកនាំចេញក្នុងបរិមាណទឹកប្រាក់ដែលផ្អែកលើកម្រៃជើងសារនៃការលក់
- អ្នកនាំចេញទទួលខុសត្រូវចំពោះការចេញវិក័យប័ត្រ និងប្រមូលការទូទាត់ពីអតិថិជនរបស់ពួកគេ។

តួនាទីរបស់អ្នកចែកចាយ

- ពួកគេកាន់កាប់ភាពជាម្ចាស់នៃទំនិញ ហើយបន្ទាប់មកលក់ទំនិញបន្ត។
- ពួកគេបន្ថែមតម្លៃលើផលិតផលនៅពេលលក់បន្ត។
- លុយដែលរកបានដោយអ្នកចែកចាយ គឺខ្ពស់ជាងភ្នាក់ងារព្រោះអ្នកចែកចាយកាន់បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ផ្តល់ឥណទានសម្រាប់អតិថិជន និងទទួលខុសត្រូវផ្នែកទីផ្សារ។

អ្នកដឹកជញ្ជូនបន្ត និងជើងសារគយ៖ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនមានបំណងគ្រប់គ្រងការផ្គត់ផ្គង់ដោយខ្លួនឯងប៉ុន្តែក្រុមហ៊ុនខ្វះចំណេះដឹងក្នុងការយកផ្លែម្សៅទៅលក់នៅទីផ្សារអន្តរជាតិ ការប្រើជើងសារគយ ឬអ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញបន្ត គឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពបំផុតដើម្បីដឹកជញ្ជូនផ្លែម្សៅប៉េលិន។ ស្ថាប័នទាំងនេះជាទូទៅមានជំនាញឯកទេសក្នុងការដឹកទំនិញអន្តរជាតិ។ នៅពេលជ្រើសរើសអ្នកដឹកជញ្ជូនបន្ត ក្រុមហ៊ុនគួរតែពិចារណាទៅលើបទពិសោធន៍របស់ពួកគេក្នុងការគ្រប់គ្រងផលិតផលដែលងាយខូច។

⁹ A list of logistic service providers and freight forwarders can be provided by GIZ-SRECA project upon request: <https://connecting-asia.org/activities/>

3.4.6 នីតិវិធីទូទាត់ប្រាក់

មានវិធីទូទាត់ផ្សេងៗគ្នាជាច្រើនសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនដូចជា៖

- **ការទូទាត់ដោយបង់ប្រាក់ជាមុន៖** អ្នកទិញបង់លុយមុនការដឹកជញ្ជូន (មិនសូវទូទៅសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ)
- **បណ្ណតំណទាន (Letters of credit) ៖** ធនាគាររបស់អ្នកនាំចូលចេញនូវឯកសារដែលបញ្ជាក់ថាពួកគេនឹងបង់លុយឱ្យអ្នកនាំចេញនៅពេលដែលលក្ខខណ្ឌនៃលិខិតតំណទានត្រូវបានបំពេញ។
- **ការផ្ទេរតាមទូរគមនាគមន៍ (Telegraphic Transfer) ៖** ការផ្ទេរប្រាក់តាមទូរគមនាគមន៍ (TT) គឺជាវិធីសាស្ត្រអេឡិចត្រូនិចដែលការផ្ទេរប្រាក់ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការក្រៅប្រទេស។ ជាធម្មតា ការផ្ទេរប្រាក់តាមទូរគមនាគមន៍បានបញ្ចប់ក្នុងរយៈពេល ២ ទៅ ៤ ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការអាស្រ័យលើប្រភពដើម និងទិសដៅនៃការផ្ទេរប្រាក់ក៏ដូចជាតម្រូវការប្តូររូបិយប័ណ្ណណាមួយ។
- **ការប្រមូលឯកសារ (Documentary collection) ៖** ប្រគល់ការគ្រប់គ្រងឯកសារពាណិជ្ជកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនទៅឲ្យធនាគាររបស់ក្រុមហ៊ុន។
- **លក្ខខណ្ឌតំណទាន (Credit terms) ៖** ការទូទាត់នឹងកើតឡើងបន្ទាប់ពីក្រុមហ៊ុនបានដឹកជញ្ជូនផ្ទៃមៀន។

ចំពោះការទូទាត់ថ្លៃផ្ទៃលើស្រស់ ជាទូទៅវិធីសាស្ត្រទូទាត់តាមលិខិតតំណទានមិនត្រូវបានប្រើទេព្រោះវាចំណាយពេលយូរដើម្បីបំពេញការទូទាត់ ឯកសារមានភាពស្មុគស្មាញ ហើយថ្លៃចំណាយខ្ពស់។ ជាទូទៅវិធីសាស្ត្រទូទាត់ប្រាក់គឺតាមរយៈការផ្ទេរប្រាក់តាមទូរគមនាគមន៍ (Telegraphic-T/T) ដែលរាប់បញ្ចូលទាំង ១០០% T/T ជាមុន ឬ ៨០% T/T ជាមុន ២០ % នៅពេលមកដល់។ ក្រោមរបៀបយកទំនិញជាមុនហើយបង់ប្រាក់ជាក្រោយជាធម្មតាគឺ ១០០% T/T នៅពេលមកដល់អាស្រ័យលើចំនួនផ្ទៃលើដែលលក់បាន។ មានរបៀបទូទាត់ប្រាក់មួយបែបទៀតហៅថាភាពជាដៃគូ ដែលតម្រូវឲ្យមានប្រាក់កក់ខ្លះជាមុន ហើយប្រាក់ដែលនៅសល់នឹងត្រូវទូទាត់នៅពេលលក់ផ្ទៃលើបាន។

លក្ខខណ្ឌតម្រូវជាភ័ស្តុតាងសម្រាប់ការដាក់ចូល ទំនិញក្នុងប្រទេសចិន

ជំហានទី ៥

ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ និងតួនាទីរបស់ GACC

ជំហានទី ៦

អធិការកិច្ច តេស្ត និងការត្រួតពិនិត្យគុណភាព

4.1 ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ និងតួនាទីរបស់ GACC

អគ្គរដ្ឋបាលគយចិន (GACC) គឺជាស្ថាប័នសំខាន់ដែលគ្រប់គ្រងគោលនយោបាយ បទប្បញ្ញត្តិ និងការធ្វើអធិការកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់របស់ប្រទេស។

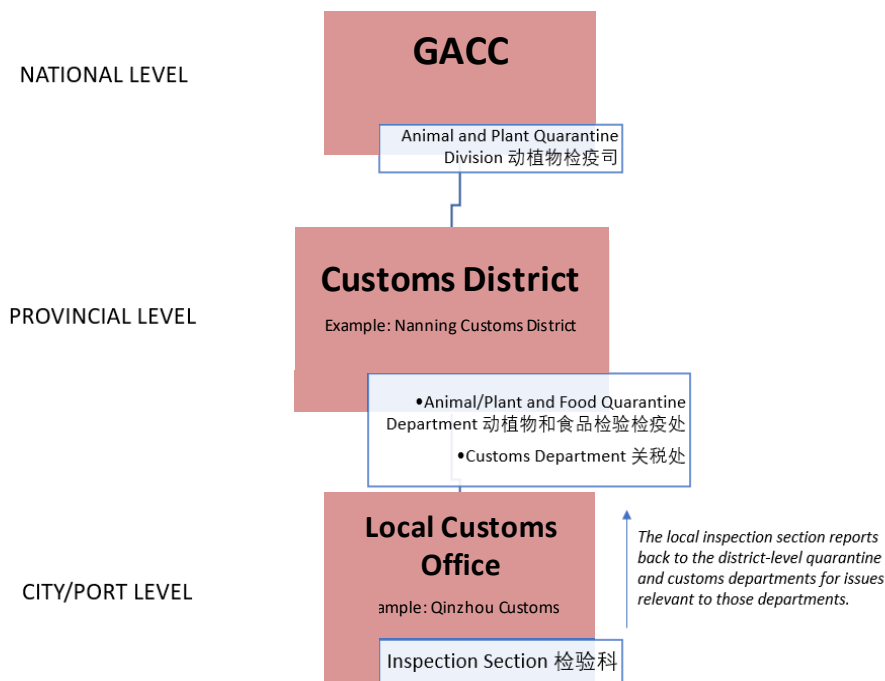
មុនការរៀបចំចរន្តសម្ព័ន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលចិនឡើងវិញក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ការត្រួតពិនិត្យចត្តាឡីស័ក និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនាំចូលថ្នាក់ជាតិ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អគ្គរដ្ឋបាលត្រួតពិនិត្យគុណភាព អធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័ក (AQSIQ)។ នៅក្នុងការរៀបចំចរន្តសម្ព័ន្ធឡើងវិញ ការទទួលខុសត្រូវក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងការអនុវត្តន៍ និងបុគ្គលិកដែលទាក់ទងនឹងការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យ GACC វិញ។ ការចាត់តាំងឡើងវិញរួមមានការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកទាំងអស់នៃការិយាល័យបសុព្យាបាល និងរុក្ខជាតិ និងចត្តាឡីស័ក (动植物检疫司) ដើម្បីក្លាយជាផ្នែកមួយនៃ GACC ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ការិយាល័យអធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័ក (CIQ) ថ្នាក់មូលដ្ឋានដែលធ្លាប់គ្រប់គ្រងដោយ AQSIQ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងការិយាល័យគយតំបន់របស់ចិន ហើយទីបំផុតត្រួតពិនិត្យដោយ GACC ។

មុខងាររបស់ GACC ទាក់ទងនឹងផ្លែឈើស្រស់ដែលបាននាំចូលរួមមានដូចខាងក្រោម៖

បទប្បញ្ញត្តិ (ថ្នាក់ជាតិ)	ការអនុវត្តន៍ (ភាគច្រើនអនុវត្តដោយមន្ត្រីគយថ្នាក់ក្រោម)
- ផ្តល់សិទ្ធិ និងដកហូតសិទ្ធិចូលទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលបរទេស - កំណត់លក្ខខណ្ឌតម្រូវកូតតាមអនាម័យសម្រាប់ផលិតផល/ប្រទេសដោយផ្អែកលើការពិនិត្យទីតាំងជាក់ស្តែង និងវាយតម្លៃហានិភ័យ - ចុះហត្ថលេខា និងអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង និងសន្ធិសញ្ញាអន្តររដ្ឋាភិបាលស្តីពីពិធីសារចត្តាឡីស័ក - បោះពុម្ពផ្សាយបញ្ជីផ្លែឈើស្រស់ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពហើយបានអនុម័តសម្រាប់ការនាំចូលទៅប្រទេសចិនក៏ដូចជាកន្លែងវេចខ្ចប់ និងចម្ការផ្លែឈើដែលបានចុះបញ្ជីហើយ។	- ដើរតួជាភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចគយច្រកចូលកំពង់ផែដែលអាចរឹបអូសទំនិញក្នុងករណីឯកសារមិនគ្រប់គ្រាន់ ឬមិនត្រឹមត្រូវ - ប្រមូលពន្ធ និងអាករដែលពាក់ព័ន្ធរួមមានពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ពន្ធ និងអាករផ្សេងៗ - ធ្វើអធិការកិច្ចចត្តាឡីស័កនៅកំពង់ផែ និងចំណុចចូលប្រទេសចិន និងបដិសេធការដឹកជញ្ជូនដែលមិនអនុលោមតាមច្បាប់ - ធានានូវស្លាកសញ្ញាផលិតផលសមស្របសម្រាប់ការនាំចូល - រឹបអូសទំនិញដែលមានការសង្ស័យថាវាពន្លឿន និងការនាំចូលដែលរំលោភច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា។

ក្រាហ្វិកទី ២ ៖ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃមុខងារចត្តាឡីស័ក និងអធិការកិច្ចរបស់ GACC

Simplified Overview: Quarantine and Inspection Functions of GACC

GACC គ្រប់គ្រងការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកចំនួន៤២ ដែលភាគច្រើនទាក់ទងទៅនឹងផ្នែករដ្ឋបាលថ្នាក់ខេត្តរបស់ប្រទេសចិន។ ប៉ុន្តែ ខេត្តមួយចំនួនដែលមានកំពង់ផែច្រើន ឬបរិមាណពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិច្រើនមានសាខាគយថ្នាក់ស្រុកច្រើន។ ការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកត្រូវបានគេដាក់ឈ្មោះតាមទីក្រុងដែលមានការិយាល័យកណ្តាលស្រុកស្ថិតនៅ។ ជាធម្មតា ប្រសិនបើខេត្តមានតែការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកតែមួយទេ នោះស្រុកត្រូវដាក់ឈ្មោះតាមទីក្រុងរបស់ខេត្ត។ ឧទាហរណ៍ ការិយាល័យគយស្រុកណាននឹង (Nanning Customs District) ដែលត្រូវបានគេដាក់ឈ្មោះថាជាទីរួមខេត្តក្វាងស៊ី (Guangxi)¹⁰ ហើយដែលគ្របដណ្តប់ខេត្តក្វាងស៊ី (Guangxi) ទាំងមូល។ ខេត្តក្វាងទុង (Guangdong) ជាឧទាហរណ៍ មួយនៃខេត្តដែលត្រូវបានបែងចែកទៅជាការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកជាច្រើនដូចជា ទីក្រុងក្វាងចូវ (Guangzhou) ស្រុកហ៊ីងពូ (Huangpu) (ផ្នែកមួយនៃក្រុងក្វាងចូវ) ទីក្រុង ស៊ិនជិន (Shenzhen) និងទីក្រុងសានទូ (Shantou) ។

ជារួម សាខាគយថ្នាក់ស្រុកទាំងនេះគ្រប់គ្រងការិយាល័យគយក្នុងស្រុកជាង ៥០០ កន្លែងនៅទូទាំងប្រទេសចិនដែលមានបុគ្គលិកធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងចត្តាឡីស័កជាក់ស្តែងលើផ្ទៃដីនាំចូលនៅកំពង់ផែចូលចត។ ជាឧទាហរណ៍ នៅខេត្តក្វាងស៊ី (Guangxi) ក្រោមការិយាល័យគយស្រុកណាននឹង (Nanning) មានការិយាល័យគយតំបន់ឈ្មោះ

¹⁰ Officially, Guangxi is not a province, but an autonomous region, and its formal name is the *Guangxi Zhuang Autonomous Region* (GZAR). However, it is a provincial-level administrative unit and for all practical reasons as applies to this report, its status is the same as a province. We therefore refer to it as such for the sake of simplicity.

ថាQinzhou Customs (ដែលគ្របគ្រប់គ្រងលើកំពង់ផែ Qinzhou) ក៏ដូចជាគយច្រកមិត្តភាព (Friendship Gate Customs) ដែលគ្រប់គ្រងភាគច្រើនលើផ្លូវគោកឆ្លងកាត់រវាងស្រុកពីងសៀង (Pingxiang) និងប្រទេសវៀតណាម។

4.2 បទបញ្ញត្តិ និងច្បាប់សម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់

4.2.1 ការត្រួតពិនិត្យ តេស្ត និងការគ្រប់គ្រងគុណភាព

4.2.2 គោលនយោបាយកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមាបស់ប្រទេសចិន

4.2.3 បញ្ជីឯកសារដែលត្រូវការសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើស្រស់ចូលមកប្រទេសចិន

4.2.4 ដំណើរការប្រកាសទូទាត់ និងចត្តាឡីស័ក

4.2.5 នីតិវិធីនៃការធ្វើអធិការកិច្ច គយ ចត្តាឡីស័ក និងការធ្វើតេស្ត

ច្បាប់ បទបញ្ញត្តិ និងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីមួយចំនួនដែលគ្រប់គ្រងដោយគោលនយោបាយរបស់ GACC សម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់រួមមាន៖

- ច្បាប់នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនស្តីពីការនាំចូល និងចេញសត្វ និងចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិ(អនុម័ត៖ ០១ មេសា ឆ្នាំ១៩៩២)
  - បទបញ្ញត្តិស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនស្តីពីការនាំចូល និងនាំចេញសត្វ និងចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិ (០១ មករា ឆ្នាំ១៩៩៧)
- ច្បាប់ស្តីពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (កែសម្រួល៖ ១ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៥)
  - បទបញ្ញត្តិស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់អំពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (០១ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៩)
- GACC និងអនុក្រឹត្យ AQSIQ ដូចជាវិធានការណ៍រដ្ឋបាលស្តីពីការធ្វើអធិការកិច្ច ចត្តាឡីស័ក និងការត្រួតពិនិត្យផ្លែឈើនាំចូល (អនុក្រឹត្យ AQSIQ លេខ៦៨ ០៥ មករា ឆ្នាំ២០០៥)
- កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងអនុស្សារណៈដែលត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយប្រទេសចិន និងប្រទេសនាំចេញ

សេចក្តីជូនដំណឹងទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយនិងច្បាប់ថ្មី ស្ថិតិគយ និងបញ្ជីឈ្មោះចម្ការនិងកន្លែងវេចខ្ចប់ដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីជាផ្លូវការត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាចិននៅលើគេហទំព័របុព្វបាល និងចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិរបស់ GACC (<http://dzs.customs.gov.cn/>)។ សេចក្តីប្រកាសពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនទៀតក៏ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាអង់គ្លេសនៃគេហទំព័រ GACC (<http://english.customs.gov.cn/>) ប៉ុន្តែវាមិនសូវមានលក្ខណៈទូលំទូលាយបើប្រៀបធៀបទៅនឹងព័ត៌មានដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាចិន។

4.2.1 ការត្រួតពិនិត្យ តេស្ត និងគ្រប់គ្រងគុណភាព

នីតិវិធីអធិការកិច្ចចត្តាឡីស័ក និងតេស្តរបស់ GACC មានគោលបំណងសំខាន់ៗពីរគឺ៖

- សុវត្ថិភាពកូតតាមអនាម័យ
  - ធានាថាការដឹកជញ្ជូនមិនមានសត្វល្អិតចង្រៃពាក់ព័ន្ធ ឬភ្នាក់ងារបង្ករោគផ្សេងៗដែលអាចបង្កហានិភ័យដល់ដំណាំក្នុងស្រុក។
    - សត្វល្អិតចង្រៃពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់ត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងពិធីសារនៃកូតតាមអនាម័យ។
- សុវត្ថិភាពមនុស្ស
  - ធានាថាកម្រិតកាកសំណល់លោហៈធ្ងន់ និងថ្នាំពុលកសិកម្មមិនលើសពីស្តង់ដារកំណត់ឡើយ។
    - ផ្លែឈើដែលបាននាំចូលត្រូវមានស្តង់ដារដូចគ្នាទៅនឹងផ្លែឈើដែលដាំក្នុងស្រុកដែរ។

ដូចក្នុង ស្តង់ដារជាតិរបស់ប្រទេសចិនសម្រាប់កម្រិតសំណល់អតិបរិមា (MRLs) សម្រាប់ថ្នាំពុលកសិកម្មនៅក្នុងផលិតផលកសិកម្ម ដូចដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឆ្នាំ ២០១៩ MRLs ត្រូវបានកំណត់លើដំណាំម្យ៉ាងមានប្រភេទថ្នាំសម្លាប់សមាសភាពចង្រៃ ៧៥ ប្រភេទផ្សេងៗគ្នា។

ក្នុងស្ថានភាពភាគច្រើន ប្រទេសចិនបានកំណត់តែស្តង់ដារសំណល់លោហៈធ្ងន់នៅក្នុងផ្លែឈើស្រស់សម្រាប់សារធាតុសំណរ និងជាតិកាដេមីញ៉ូមតែប៉ុណ្ណោះ។ ដែនកំណត់សម្រាប់ផ្លែឈើទាំងអស់គឺ ០,1 មីលីក្រាម/គ.ក្រ សម្រាប់សារធាតុសំណរ និង ០,០៥ មីលីក្រាម /គ.ក្រ សម្រាប់កាដេមីញ៉ូមនៅក្នុងផ្នែកដែលអាចបរិភោគបាននៃផ្លែឈើ។ ការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេសក្រៅផ្លូវការ (pdf) នៃ ស្តង់ដារសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារដែលពាក់ព័ន្ធអាចរកបានសម្រាប់ទាញយកពីក្នុងផ្នែកសេវាកសិកម្មប្រទេស នៃវិស័យក្រសួងកសិកម្មអាមេរិក (USDA)។

- ពិនិត្យរកភ្នាក់ងារបង្ករោគ សារធាតុគីមី ឬបញ្ហាសុវត្ថិភាពចំណីអាហារដែលលើសនឹងបទបញ្ញត្តិ សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ឬអាចបង្កហានិភ័យដល់អ្នកប្រើប្រាស់។

គួរកត់សម្គាល់ថា បន្ទាប់ពីផ្លែឈើនាំចូលបានទូទាត់ពន្ធគយ និងចូលដល់ប្រទេសចិន ការធ្វើតេស្តរកកម្រិតសំណល់ជាតិពុលកសិកម្ម (MRL) និងបញ្ហាសុវត្ថិភាពចំណីអាហារផ្សេងទៀតអាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាធររបស់រដ្ឋាភិបាលនៅចំណុចផ្សេងទៀតនៅក្នុងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់រួមទាំងនៅកន្លែងលក់ដុំ និងលក់រាយ។

4.2.2 គោលនយោបាយកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមាសម្រាប់ប្រទេសចិន

ប្រទេសចិនរក្សានូវគោលជំហរប្រើប្រាស់បញ្ជីកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមា (Maximum Residue Limits ឬ MRLs) ថ្នាក់ជាតិខ្លួនឯងដោយមិនយោងតាមស្តង់ដារទីផ្សាររបស់ប្រទេសដទៃឡើយ។

ប្រទេសចិនមិនមានលំនាំដើមនៃគោលនយោបាយ MRLs ឡើយ។ ប្រទេសចិនចែង MRLs នៃថ្នាំពុលកសិកម្មក្រោម ស្តង់ដារ GB2763 ដែលជាស្តង់ដារសុវត្ថិភាពចំណីអាហារថ្នាក់ជាតិស្តីអំពីសំណល់អតិបរិមាណនៃជាតិពុលកសិកម្ម។ GB 2763-2019 ដែលជាកំណែច្នៃនៃស្តង់ដារនេះបានរាយនាមគ្រប់ថ្នាំពុលកសិកម្មទាំងអស់ដែលបានអនុម័តឲ្យប្រើប្រាស់ នៅប្រទេសចិន។ GB 2763-2019 បានរួមបញ្ចូល សរុបទាំងអស់ ៧០០០ MRLs សម្រាប់ថ្នាំពុលកសិកម្មចំនួន 483 ប្រភេទ។ ប្រទេសចិនបានផ្តួចផ្តើមគំនិតក្នុងការពង្រីកស្តង់ដារនេះដើម្បីបញ្ចូលឲ្យបាន ១០០០០ MRLs ត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ ២០២០។ ទោះបីជាប្រទេសចិនមិនបានយោងទៅតាមក្រមស្តង់ដារសុវត្ថិភាពរបស់អង្គការស្បៀង និងកសិកម្មនៃ សហប្រជាជាតិ (FAO) និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) ជាផ្លូវការក៏ដោយ ក៏ប្រទេសចិននៅតែជាម្ចាស់ផ្ទះក្នុង ការរៀបចំកិច្ចប្រជុំប្រចាំឆ្នាំរបស់គណៈកម្មាធិការស្តង់ដារសំណល់ថ្នាំពុលកសិកម្ម(CCPR) ដដែល ហើយក្នុងអំឡុងកិច្ច ប្រជុំCCPR ឆ្នាំ២០០៧ ប្រទេសចិនបានអះអាងថាខ្លួនអាចពិចារណាយោងស្តង់ដារ MRLs របស់ខ្លួនតាមស្តង់ដាររួម ប្រសិនបើមានការយល់ផ្ទុយគ្នាអំពីកាកសំណល់ថ្នាំពុលកសិកម្មនៅក្នុងទំនិញដឹកជញ្ជូនណាមួយ។

ស្តង់ដារMRLsរបស់ប្រទេសចិនត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពរៀងរាល់២ទៅ៣ឆ្នាំម្តងហើយការកែសម្រួលភាគច្រើនគឺពាក់ព័ន្ធនឹងការបន្ថែមMRLsថ្មី។ សំណើរព្រាងនៃការកែប្រែMRLsត្រូវបានជូនដំណឹងទៅកាន់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (WTO) នាពេលណាមួយក៏បានក្នុងមួយឆ្នាំ ប៉ុន្តែគេត្រូវចំណាយពេល១ទៅ២ឆ្នាំក្នុងការរួមបញ្ចូលសំណើរព្រាងថ្មី។ សម្រាប់បញ្ជីMRLដែលទាក់ទងនឹងដំណាំមៀនប៉ៃលិន សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី៦។

4.2.3 បញ្ជីឯកសារដែលត្រូវការសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើស្រស់ចូលមកប្រទេសចិន¹¹

ឯកសារទូទៅសម្រាប់ផ្លែឈើនាំចូល

ផ្តល់ដោយអ្នកនាំចេញ

- វិញ្ញាបនបត្រភូតតាមអនាម័យផ្លូវការចេញដោយប្រទេសឬតំបន់ដើម (输出国家或地区官方植物检疫证书)
- វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម (CO) (产地证书)
- កិច្ចសន្យាលក់ (贸易合同)
- វិក័យបត្រចូលចត (提单)
- បញ្ជីវត្ថុខ្ទប់ (装箱单)
- ឯកសារផ្សេងៗទៀតរបស់អ្នកទិញដូចដែលបានបញ្ជាក់ដោយអ្នកនាំចូល ឬភ្នាក់ងារដឹកទំនិញបន្តនៅចិន។
  - នៅខែសីហាឆ្នាំ២០២០ អ្នកនាំចេញចំណីអាហារទៅកាន់ប្រទេសចិនមួយចំនួនកំពុងត្រូវបានស្នើសុំក្រៅផ្លូវការដោយការិយាល័យគយកម្រិតតំបន់ដើម្បីផ្តល់លិខិតដែលបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ពួកគេក្នុងការគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិរបស់ចិន និងសេចក្តីណែនាំស្តីពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារដែលចេញដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោកទាក់ទងនឹង Covid-19 ។

អ្នកនាំចូល

- លិខិតអនុញ្ញាតិនាំចូលបសុសត្វ និងចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិ (进境动植物检疫许可证) សម្រាប់ប្រភេទផ្លែឈើប្រភពដើម អ្នកនាំចូល និងអ្នកនាំចេញ។
- លិខិតតែងតាំងភ្នាក់ងារប្រកាសពន្ធគយ (代理报关委托书, ក្នុងករណីដើរតួជាភ្នាក់ងារសម្រាប់ទូទាត់ពន្ធគយ)។

¹¹ Source: [GACC and importer interviews](#)

អ្នកនាំចេញ

នាពេលបច្ចុប្បន្ន នៅទាន់មានពិធីសារកូតតាមអនាម័យដំណាំម្សៅរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសចិននៅឡើយទេ។ នៅពេលដែលកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវបានចុះហត្ថលេខា ព័ត៌មាននៃប្រព្រឹត្តិកម្មផ្លែម្សៅនឹងអាចរកបាន និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនៅផ្នែកនេះ។

4.2.4 ដំណើរការប្រកាសទូទាត់ និងចត្តាឡីស័ក

- សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីទំនិញមកដល់៖ អ្នកដឹកទំនិញជូនដំណឹងទៅអ្នកទទួលទំនិញ (អ្នកនាំចូល ឬ ភ្នាក់ងារ) ពីការមកដល់នៃទំនិញនៅកំពង់ផែ និងចូលក្នុងកន្លែងដែលគ្រប់គ្រងដោយអាជ្ញាធរគយចិន។
- អ្នកទទួលទំនិញបញ្ជូនទៅ GACC នូវរាល់ឯកសារចាំបាច់ទាំងអស់ហើយដាក់ពាក្យសុំធ្វើអធិការកិច្ចគយ (ដែលរួមទាំងការធ្វើអធិការកិច្ចចត្តាឡីស័ក)។

ការបញ្ជូនឯកសារជាធម្មតាធ្វើឡើងតាមអេឡិចត្រូនិចហើយអាចធ្វើបាន ២៤ ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ។

- ប្រសិនបើពាក្យសុំត្រូវបានទទួលយក ការទូទាត់ពន្ធ និងពន្ធនឹងត្រូវធ្វើឡើង។

ផ្លែម្សៅប៉េលិនរបស់កម្ពុជាមិនជាប់ពន្ធគយទេក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-ចិន (ASEAN-China FTA) ប៉ុន្តែនៅតែត្រូវបង់ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ៩% គិតត្រឹមខែសីហាឆ្នាំ ២០២០។

- ការធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងចត្តាឡីស័ក (មើលលម្អិតនៅផ្នែកបន្ទាប់)
- ក្នុងករណីភាគច្រើន ប្រសិនបើការធ្វើអធិការកិច្ចត្រូវបានអនុម័ត អ្នកទទួលទំនិញត្រូវដឹកទំនិញចេញភ្លាមៗ (នេះជាចំណុចដែលផ្តល់ឱកាសស្រស់ និងទំនិញស្រស់នានាខុសគ្នាពីទំនិញផ្សេងទៀតដោយសារតែលក្ខណៈធម្មជាតិដែលងាយខូចរបស់វា)។
- ការចេញលិខិតបញ្ជាក់ "វិញ្ញាបនបត្រចត្តាឡីស័ក និងអធិការកិច្ចទូទ្រង់ទំនិញចូល"។ នេះគឺជាឯកសារសំខាន់មួយដែលអ្នកលក់រាយជាច្រើនត្រូវការដើម្បីបញ្ជាក់ថាផលិតផលផ្លែម្សៅដែលពួកគេកំពុងលក់ត្រូវបាននាំចូលដោយស្របច្បាប់។

ក្រាហ្វិកទី ៣៖ ឧទាហរណ៍នៃវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីការធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញនាំចូល និង ចត្តាឡីស័ក¹²

中华人民共和国出入境检验检疫
入境货物检验检疫证明

编号: [redacted]

收货人	[redacted] 有限公司		
发货人	[redacted]		
品名	[redacted]	报检数/重量	11.12382 千克
包装种类及数量	9902211 罐	输往国家或地区	法国
合同号	[redacted]	批证及号码 E.30	
发票/箱单号	[redacted]		
入境口岸	[redacted]		
入境日期	[redacted]		

证明

进口食品货物清单					
品名	产地	规格/批号	商检	数量	生产日期
[redacted]	法国	***	E+750 毫升/罐	9902211 罐	2019-02-24
以下空白			合计	9902211 罐	

上述货物经检验检疫合格准予进口。予以通关放行。

签字: [redacted] 日期: 2019 年 05 月 15 日

备注: ***

① 海关收执

“វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីការធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញនាំចូល និងចត្តាឡីស័ក” ត្រូវបានចេញដោយគយប្រចាំកំពង់ផែដោយយោងទៅតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាតិដែលពាក់ព័ន្ធដើម្បីបញ្ជាក់ថាទំនិញណាមួយត្រូវបាននាំចូលតាមបណ្តាញទូទៅ ហើយបានទទួលការធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងវាយតម្លៃការអនុលោមភាពស្របច្បាប់ចត្តាឡីស័កយោងតាមច្បាប់ដែល

¹² Source: <https://www.re-code.org/article/865?categoryid=33>

អនុញ្ញាតឱ្យទំនិញត្រូវបានចែកចាយ ដឹកជញ្ជូន និងដាក់លក់ក្នុងប្រទេសដោយមានឯកសារស្របច្បាប់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ទីផ្សារ។

4.2.5 នីតិវិធីនៃការធ្វើអធិការកិច្ច គយ ចត្តាឡីស័ក និងការធ្វើតេស្ត

ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែងរួមមានផ្នែកទាក់ទងទាំងបទបញ្ញត្តិគយ និងនីតិវិធីចត្តាឡីស័ក។

- ការធ្វើអធិការកិច្ចលើផ្នែកគយនៅនឹងកន្លែងរួមមានការបញ្ជាក់ថាខ្លឹមសារ ទម្ងន់ និងតម្លៃនៃទំនិញដែលត្រូវគ្នា នឹងការប្រកាសដែលបានធ្វើលើឯកសារដឹកជញ្ជូន។

- លេខកុងតឺន័រត្រូវតែត្រូវនឹងលេខដែលបានប្រកាសនៅលើវិញ្ញាបនបត្រភូតតាមអនាម័យ (សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន)
- គយក៏អាចធ្វើសវនកម្មដើម្បីកំណត់ថាតើតម្លៃទំនិញដែលបានប្រកាសមានលក្ខណៈសមហេតុផលនិងមិនទាបពេក។

- ចំពោះផ្នែកចត្តាឡីស័ក ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែងអាចអនុវត្តបន្ទាប់ពីការធ្វើតេស្ត និងការវិភាគនៅមន្ទីរពិសោធន៍។
- ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែង

- ពិនិត្យរថយន្តដឹកជញ្ជូន និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់។
- ការប្រមូលសំណាកសម្រាប់ការធ្វើតេស្តនៅមន្ទីរពិសោធន៍ (ចាប់ដោយចៃដន្យ)។
- ការពិនិត្យនៅនឹងកន្លែងដែល រួមបញ្ចូលការកាត់ផ្តែងឈើជាបំណែកៗ ដើម្បីពិនិត្យរកពងសត្វល្អិត ដង្កូវ ឬរោគសញ្ញាបំផ្លាញពីសត្វល្អិត ក៏ដូចជាវត្ថុមានរបស់ផ្សិតនៅខាងក្នុងផ្លែឈើ។
- ការប្រមូលឯកសាររូបថត ឬរូបភាពអតិសុខុមប្រាណដែលអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬបញ្ហាផ្សេងទៀតដែលបានរកឃើញនៅក្នុងពេលធ្វើអធិការកិច្ច។
- ប្រសិនបើបញ្ហាត្រូវបានរកឃើញ សំណាកតំណាងនឹងត្រូវបញ្ជូនដាច់ដោយឡែកទៅមន្ទីរពិសោធន៍ដើម្បីវិភាគអំពីសុវត្ថិភាព និងសុខភាព និងធ្វើចត្តាឡីស័ក និងការកំណត់អត្តសញ្ញាណកត្តាចង្រៃ។

- ការធ្វើតេស្តនៅមន្ទីរពិសោធន៍ដើម្បីរកមើលកត្តាចង្រៃ និងការបំពានច្បាប់សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ (សំណល់លោហៈធាតុធ្ងន់ និងថ្នាំពុលកសិកម្ម)។

- ការធ្វើតេស្តត្រូវបានកំណត់ដោយប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រស្វ័យប្រវត្តិ ហើយត្រូវចាប់ដោយចៃដន្យ។
- អ្នកនាំចូលមិនត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីថាតើការធ្វើតេស្តផលិតផលរបស់ពួកគេត្រូវបានធ្វើឡើងដរាបណាតែមានបញ្ហាត្រូវបានរកឃើញ។

- ផ្លែឈើដែលធ្លាក់ក្នុងការធ្វើអធិការកិច្ចដោយសារតែវត្តមាននៃភ្នាក់ងារបង្ករោគដែលមានគ្រោះថ្នាក់អាចត្រូវបានសំលាប់មេរោគនៅប្រទេសចិនក្រោមការត្រួតពិនិត្យពី GACC ។ ប្រសិនបើការសំលាប់ មេរោគទទួលបានជោគជ័យ ផ្លែឈើអាចបញ្ចេញពីកន្លែងគយ និងយកទៅលក់។ បើមិនដូច្នោះទេ ទំនិញនឹងត្រូវបញ្ជូនត្រឡប់ទៅវិញ (ដែលអាចរួមទាំងបង្វែរគោលដៅទៅប្រទេសផ្សេង) ឬក៏បំផ្លាញចោល។
- នៅតាមកំពង់ផែដែលមានបរិមាណការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ច្រើន ការទំនិញផ្លែឈើដែលត្រូវបានគេចាត់ទុកថាមានហានិភ័យកូតតាមអនាម័យឬបញ្ហាសុខភាពទាបនឹងត្រូវបានបញ្ចេញឱ្យទៅអ្នកទទួលទំនិញនៅពេលបញ្ចប់ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅកន្លែង ហើយនៅតែរង់ចាំលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្តមន្ទីរពិសោធន៍ និងការចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ចត្តាឡីស័ក និងអធិការកិច្ចការនាំចូលទំនិញ។
- ផ្លែឈើដែលផ្ទុកក្នុងការដឹកជញ្ជូនត្រូវតែមានប្រភពចេញពីចម្ការផ្លែឈើ កន្លែងវេចខ្ចប់ និងកន្លែងសំលាប់សត្វល្អិតចង្រៃដែលបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវជាមួយ GACC ។
- អ្នកនាំចេញមិនត្រូវលាយចូលទៅក្នុងកុងតឺន័រ/ទូរដឹកជញ្ជូននូវផ្លែឈើដែលមិនបានចុះបញ្ជីក្នុងបញ្ជីវេចខ្ចប់ និងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល (ដូចជាផ្លែឈើសម្រាប់លក់ផ្សេង និងផ្លែឈើធ្វើសំណាកផ្សេង)។ ការធ្វើដូច្នោះអាចនាំឱ្យមានការមិនទទួលយកទំនិញទាំងមូល។
- បរិមាណដែលនាំចូលមិនត្រូវលើសពីបរិមាណដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលឡើយ។
- គ្មានលើកំណល់ដែលត្រូវបានប្រើក្នុងការដឹកជញ្ជូនត្រូវអនុវត្តតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិសម្រាប់វិធានការផ្នែកកូតតាមអនាម័យលេខ ១៥ (ISPM-15) និងត្រូវបានដាក់ផ្លាកសម្គាល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវ។
- ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើលើកដំបូងទៅកាន់ប្រទេសចិនពីប្រទេស/តំបន់មួយទំនងជាត្រូវបានធ្វើអធិការកិច្ចយ៉ាងតឹងរឹងជាងការដឹកជញ្ជូនជាបន្តបន្ទាប់ ហើយអាចចំណាយពេលច្រើនថ្ងៃ ឬដល់មួយសប្តាហ៍ ឬច្រើនជាងនេះដើម្បីបញ្ចេញ។
- កម្មវិធីធ្វើអធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័កសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើអាចជះឥទ្ធិពលពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅចម្ការផ្លែឈើរបស់ប្រទេសនាំចេញ ដែលរួមមាន ទិន្នន័យអំពីការឆ្លងសត្វល្អិតចង្រៃដែលប្រមូលបានពីកំណត់ត្រាត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងសត្វល្អិតនៅចម្ការដែលបានចែងនៅក្នុងពិធីសារនាំចេញ។
- លទ្ធផលនៃការធ្វើអធិការកិច្ច និងតេស្តចត្តាឡីស័ក និង សុវត្ថិភាពចំណីអាហារពីការិយាល័យគយតំបន់ត្រូវបានបញ្ជូនទៅទីស្នាក់ការកណ្តាល GACC ក្នុងទីក្រុងប៉េកាំង ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងប្រព័ន្ធរាយការណ៍ពីការរីករាលដាលនិងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យហានិភ័យសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ។ ប្រព័ន្ធទាំងនេះត្រូវបានប្រើដើម្បីជូនដំណឹងដល់កម្មវិធីអធិការកិច្ច និងតេស្តសម្រាប់ប្រភេទផ្លែឈើជាក់លាក់ណាមួយដែលនាំចូលពីប្រទេស/តំបន់ជាក់លាក់មួយ។ ដូច្នេះ ការធ្វើអធិការកិច្ចកន្លងទៅ ឬការធ្លាក់តេស្តសម្រាប់ផលិតផលជាក់លាក់មួយអាចជះឥទ្ធិពលដល់អត្រានៃការធ្វើអធិការកិច្ច និងការធ្វើតេស្តនាពេលអនាគតសូម្បីតែនៅកំពង់ផែចូលចតផ្សេងទៀត។

5 ការណែនាំខ្លះៗសម្រាប់ផលិតកម្ម និងទីផ្សារមៀនប៉ៃលិន¹³

5.1 ផលិតកម្មមៀនប៉ៃលិន

ធានាការផលិតគ្រប់គ្រាន់៖ មួយក្នុងចំណោមគោលការណ៍គ្រឹះនៃការត្រៀមខ្លួនសម្រាប់ការនាំចេញ គឺការដឹងថា សមត្ថភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការនាំចេញគឺផ្អែកទៅលើភាពអាចរកបាននៃផលិតផលរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនមិន មានទិន្នផលខ្ពស់ជាងតំរូវការរបស់អ្នកទិញក្នុងស្រុកនោះ វាប្រហែលជាមិនមែនជាការគិតគូរដ៏ត្រឹមត្រូវក្នុងការស្វែងរក ការបញ្ជាទិញពីបរទេសនោះទេ។

ចំនួននៃការបញ្ជាទិញជាក់លាក់៖ ជាការចាំបាច់ណាស់ក្នុងការយល់ដឹងថាក្នុងករណីភាគច្រើន អ្នកទិញជនជាតិចិនមាន បរិមាណបញ្ជាទិញច្បាស់លាស់ដែលពួកគេត្រូវបំពេញ។ ពួកគេក៏ទំនងជាមានតម្រូវការតាមរដូវកាលដែលអាចខុសគ្នាពីរ រដូវកាលផលិតកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន។ មុនពេលចាប់ផ្តើមធ្វើអាជីវកម្មជាមួយអ្នកទិញ ជាការចាំបាច់ណាស់ ដែលក្រុមហ៊ុនត្រូវកំណត់នូវតម្រូវការបញ្ជាទិញអប្បបរមា និងអតិបរមាក៏ដូចជាពេលវេលានៃការបញ្ជាទិញ។ ដើម្បីរក្សា បាននូវទំនាក់ទំនងជោគជ័យយូរអង្វែងជាមួយអតិថិជនចិន ក្រុមហ៊ុនត្រូវតែអាចបំពេញបានតាមការបញ្ជាទិញ។ វិធី សាស្ត្រផលិតកម្មផ្លែមៀនក៏អាចប្រែប្រួលផងដែរតាមតម្រូវការរបស់ប្រទេសចិនដែលជាប្រទេសនាំចូល។ ចំណុចទាំង នេះចាំបាច់ត្រូវត្រួតពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយអ្នកទិញចិន។

បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ការផលិតកម្មមៀនប៉ៃលិន៖

- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនអាចផលិតទិន្នផលច្រើនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បម្រើដល់ទីផ្សារគោលដៅនៅចិនបានទេ?
- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនមានឆន្ទៈក្នុងការផ្លាស់ប្តូរវិធីសាស្ត្រផលិតកម្មស្របតាមតម្រូវការសន្តិសុខជីវសាស្ត្រនៃទីផ្សារចិន ដែរឬទេ?
- ⇒ តើផលិតផលមៀនប៉ៃលិនបំពេញតាមបទបញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារសុវត្ថិភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ទីផ្សារនៅ ប្រទេសចិនដែរឬទេ?
- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនអាចបង្កើនផលិតកម្មដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការបានដែរឬទេ? បើដូច្នេះ តើក្រុមហ៊ុនមាន បុគ្គលិកដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើការបង្កើនផលិតកម្មដែរឬទេ?

¹³ Sources: AusVeg, Horticulture Australia, 2019, Guide to the export readiness checklist

5.2 ការផ្ដោតលើគុណភាព¹⁴

ជាការយល់ស្របទូទៅរបស់អ្នកជំនាញទាំងឡាយដែលធ្វើការក្នុងវិស័យនាំចេញនេះ គុណភាពផលិតផលគឺជាកត្តាសំខាន់បំផុតតែមួយក្នុងការកំណត់ភាពជោគជ័យសម្រាប់ការលក់ផ្លែឈើស្រស់នៅប្រទេសចិន។ ការកំណត់ភាពរឹងស្ទះក្នុងការផលិតផលដែលមានគុណភាព គួរតែស្ថិតក្នុងចំណោមចំណុចអាទិភាពចម្បងៗរបស់អ្នកដាំផ្លែឈើ និងអ្នកនាំចេញដែលចង់មានវត្តមាននៅក្នុងទីផ្សារប្រទេសចិន។ បន្ថែមលើការបង្កើនបច្ចេកទេសដាំដុះ ការប្រមូលផលនិងការគ្រប់គ្រងដី ការធានាបាននូវការគ្រប់គ្រងក្រោយប្រមូលផលនិងសេវាកម្មដឹកជញ្ជូនសមស្របក៏ជាលក្ខខណ្ឌកំណត់ដ៏សំខាន់ដែលធ្វើឲ្យផ្លែឈើទៅដល់ទីផ្សារលក់ដុំ និងអ្នកប្រើប្រាស់នៅប្រទេសចិន។ លើសពីនេះទៀត អ្នកដាំដុះ និងអ្នកនាំចេញគួរតែផ្ដោតលើការស្វែងយល់អំពីចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ចិនចំពោះទំហំផ្លែឈើ រសជាតិ ពណ៌ និងរូបរាង ហើយពិចារណាលើការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលដែលត្រូវនឹងតម្រូវការរបស់ពួកគេ។

5.3 ការស្រាវជ្រាវទីផ្សារ

ទីផ្សារអ្នកប្រើប្រាស់នៅប្រទេសចិនមានសក្តានុពល និងវិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ផ្លែឈើស្រស់គួរតែពិចារណាធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីទីផ្សារដោយខ្លួនឯងដើម្បីយល់កាន់តែច្បាស់អំពីស្ថានភាពទីផ្សារ និងដើម្បីបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រផ្នែកលើកស្ទួយតាមសម្រាប់ផលិតផលណាមួយរបស់ពួកគេ។ ការស្រាវជ្រាវបែបនេះគួរតែរួមបញ្ចូលការវិភាគយ៉ាងលម្អិតលើប្រកួតប្រជែងផលិតផល និន្នាការតម្លៃនិងផ្តល់ជូននូវអនុសាសន៍ដែលអាចអនុវត្តបាន។ គេគួរតែគិតគូរផងដែរនូវការប្រែប្រួលខ្លាំងនៃទីផ្សារក្នុងតំបន់របស់ប្រទេសចិន និងការប្រែប្រួលចំណង់ចំណូលចិត្ត និងទម្លាប់នៃការបរិភោគរបស់ពួកគេ។ នៅក្នុងបរិយាកាសប្រកបដោយភាពបត់បែនដូចប្រទេសចិន ព័ត៌មានទីផ្សារទាំងអស់ខាងលើមានអាយុកាលខ្លី(ដោយសារភាពប្រែប្រួលឥតឈប់ឈរ) ហេតុដូច្នេះគេគួរតែរួមបញ្ចូលយុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងទៀតដើម្បីរក្សាបច្ចុប្បន្នភាពជាមួយនិន្នាការទីផ្សារនេះ។ របាយការណ៍ដ៏មានប្រយោជន៍មួយត្រូវបានបោះពុម្ពនៅក្នុង “**សៀវភៅណែនាំសម្រាប់អ្នកនាំចេញផ្លែឈើតំបន់ត្រូពិកស្រស់ទៅកាន់ប្រទេសចិន**” ¹⁵។ របាយការណ៍នេះបង្ហាញពីពាណិជ្ជកម្មរវាងចិន និងប្រទេសសមាជិកអាស៊ានចំនួន ៣ រួមមាន៖ កម្ពុជា ឡាវ និងវៀតណាមសម្រាប់ផ្លែឈើដូចខាងក្រោម៖ ស្វាយ ចេក ឌីឡឺក មៀនប៉ែលិន មៀន ផ្លែស្រកានាគ ទុរេន និងផ្លែខ្នុរ។

5.4 ភាពជាដៃគូក្នុងស្រុក

អ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់មានគុណភាពខ្ពស់ ត្រូវផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងលើការជ្រើសរើសដៃគូនាំចូល និងផ្សព្វផ្សាយដែលអាចជួយពួកគេឱ្យសម្រេចសក្តានុពលរបស់ពួកគេនៅក្នុងប្រទេសចិន។ ការរក្សាគុណភាពផលិតផលពី

¹⁴ Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China, March 2020, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Support of Regional Economic Cooperation in Asia (SRECA), Cambodia

¹⁵ Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China" SRECA's website

https://connecting-asia.org/wp-content/uploads/2020/03/20200410_Tropical-Fresh-Fruit-Exporter%E2%80%99s-Guide-to-China_SRECA_e-version.pdf

អ្នកដាំរហូតដល់អ្នកប្រើប្រាស់ គឺជាការខិតខំរួមគ្នាដែលទាមទារឲ្យមានការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់លើការគ្រប់គ្រងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូល។ ការធានានូវផលិតផលដែលមានគុណភាពខ្ពស់គួរតែត្រូវទទួលបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់ខាងផ្នែកផ្សព្វផ្សាយទាំងនៅតាមបណ្តាញអ៊ីនធឺណិត និងលំហរព័ត៌មានផ្សេងទៀត ហើយវាក៏ទាមទារដែកដែលមានបណ្តាញក្នុងស្រុករឹងមាំផងដែរ។ អ្នកដាំដុះ និងអ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់មានគុណភាពខ្ពស់គួរតែស្វែងរកឱកាសដើម្បីជួប និងបង្កើតទំនាក់ទំនងនៅក្នុងប្រទេសចិន (មិនត្រឹមតែអ្នកនាំចូលប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រងការបញ្ជាទិញរបស់ក្រុមហ៊ុនលក់រាយធំៗ ក៏ដូចជាគេហទំព័រពាណិជ្ជកម្មតាមអ៊ីនធឺណែតផងដែរ)។

5.5 ការធ្វើទីផ្សារ និងការកសាងម៉ាកយីហោ

នៅក្នុងទីផ្សារផ្លែឈើដែលមានការប្រកួតប្រជែងខ្ពស់របស់ប្រទេសចិន ការកសាងម៉ាកយីហោបានក្លាយជាវិធីសាស្ត្រដ៏សំខាន់សម្រាប់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ដើម្បីញែកផលិតផលរបស់ពួកគេ(ឲ្យខុសពីដៃគូប្រកួតប្រជែង) ទទួលបានតម្លៃខ្ពស់ និងទទួលបានបរិមាណលក់កាន់តែច្រើន។ ការធ្វើទីផ្សារម៉ាកយីហោផ្លែឈើដែលមានប្រសិទ្ធភាពតម្រូវឱ្យធ្វើការដោយផ្ទាល់ជាមួយដៃគូលក់រាយចិនក៏ដូចជាការធ្វើយុទ្ធនាការទំនាក់ទំនងសាធារណៈនៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរបស់ប្រទេសចិន និងនៅលើបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយសង្គម។ បន្ថែមលើម៉ាកយីហោសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនផ្លែឈើនិងផលិតផលណាមួយ (ដូចដែលបានបង្ហាញដោយ ការផ្សព្វផ្សាយផ្លែឈើដែលដឹកនាំដោយរដ្ឋាភិបាលនៅលើវេទិកាបណ្តាញអេឡិចត្រូនិចឈានមុខគេ និងបណ្តាញលក់រាយធំៗ) ការធ្វើកសាងម៉ាកយីហោប្រចាំប្រទេសនិងឧស្សាហកម្មក៏ទទួលបានជោគជ័យខ្ពស់ផងដែរនៅក្នុងប្រទេសចិន។

5.6 ការធ្វើទីផ្សារ

ស្គាល់អំពីទីផ្សាររបស់អ្នក៖ ការទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍លើកដំបូងរបស់អ្នកទិញផ្លែឈើស្រស់ដែលមានសក្តានុពលគឺសំខាន់ណាស់ដើម្បីឲ្យការនាំចេញដែលទទួលបានជោគជ័យ។ ជាសំខាន់គឺត្រូវមានទំនុកចិត្ត ការឆ្លើយតបល្អ ភាពរួសរាយរាក់ទាក់ និងវិជ្ជាជីវៈ។ ដើម្បីឲ្យមានការទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍ល្អ ជាសំខាន់យើងត្រូវយល់ដឹងអំពីកត្តារប្បធម៌នានាដែលអាចជះឥទ្ធិពលដល់សមត្ថភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារនៅប្រទេសចិន។

សម្ភារៈផ្សព្វផ្សាយ៖ គេហទំព័រ និងខិត្តប័ណ្ណផ្សព្វផ្សាយល្អ គឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកទិញបន្ថែមអន្តរជាតិ។ គេហទំព័ររបស់ក្រុមហ៊ុនគួរតែរចនាឲ្យបានស្អាត និងងាយស្រួលប្រើប្រាស់ ហើយមានមាតិកាថ្មីៗជានិច្ច។ គេហទំព័រគួរមានភាសាអង់គ្លេស ចិន និងខ្មែរ។ កាត់អាជីវកម្ម (business card) ក៏ផ្តល់ភាពងាយស្រួលសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកទិញបន្ថែមដែលអ្នកជួបដោយផ្ទាល់។

ការបកប្រែ៖ អ្នកទិញផ្លែមៀនជនជាតិចិននឹងមិនអាចនិយាយ ឬអានភាសាខ្មែរ ឬអង់គ្លេសបានទេ។ ក្រុមហ៊ុនគួរគិតគូរអំពីការបកប្រែលើរាល់សម្ភារៈទំនាក់ទំនងទាំងអស់ទៅជាភាសាអង់គ្លេស និងចិន និងជួលសេវាកម្មអ្នកបកប្រែសម្រាប់ការប្រជុំ។

ទស្សនកិច្ចទៅកាន់ប្រទេសចិន (ទស្សនកិច្ចទីផ្សារ)៖ អ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់កម្ពុជាគួរតែទៅលេងប្រទេសចិនដើម្បីស្វែងយល់ឲ្យកាន់តែច្បាស់អំពីទីផ្សារគោលដៅរបស់ពួកគេ និងបណ្តាញចែកចាយដែលផលិតផលរបស់ពួកគេចែកចាយទៅ។ ការធ្វើទស្សនកិច្ចទៅកាន់ប្រទេសចិនក៏ចាំបាច់សម្រាប់បង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូនាំចូល និងផ្សព្វផ្សាយដែលមានសក្តានុពលផងដែរ។ ការចូលរួមពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មផ្លែឈើស្រស់ សន្និសីទ ឬចូលរួមបេសកកម្មពាណិជ្ជកម្ម គឺជាមធ្យោបាយលឿន និងងាយស្រួលបំផុតដើម្បីចាប់ផ្តើមភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូដែលមានសក្តានុពលនៅពេលដែលការសិក្សាអំពីទីផ្សារដោយផ្ទាល់ជាមួយការណែនាំពីអ្នកជំនាញ។ ការជួបគ្នាដោយផ្ទាល់ក៏ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃវប្បធម៌ជំនួញរបស់ចិនដែលមានតម្លៃមិនគួរត្រូវមើលស្រាលដោយអ្នកដែលចង់ចូលទៅកាន់ទីផ្សារចិនដែរ។

បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ការធ្វើទីផ្សារផ្លែមៀនប៉ៃលិន៖

- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនមានសម្ភារៈផ្សព្វផ្សាយសមស្របសម្រាប់អតិថិជននៅក្រៅប្រទេសដូចជាគេហទំព័រនិងខិត្តប័ណ្ណផ្សព្វផ្សាយដែរឬទេ?
- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនបានពិចារណាពីការបកប្រែឯកសារផ្សព្វផ្សាយជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាចិនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគោលដៅទីផ្សារចិនដែរឬទេ?
- ⇒ តើក្រុមហ៊ុនមានឆន្ទៈក្នុងការធ្វើដំណើរបែបពាណិជ្ជកម្មទៅកាន់ទីផ្សារគោលដៅដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ និងធ្វើទីផ្សារផ្លែមៀន ក៏ដូចជាធ្វើការចរចាពាណិជ្ជកម្មដែរឬទេ?

5.7 ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

ការយល់ដឹង និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យប្រកបដោយភាពជោគជ័យទាក់ទងនឹងការនាំចេញបន្ថែមរបស់អ្នកត្រូវតែជាចំណុចសំខាន់នៃយុទ្ធសាស្ត្រនាំចេញរបស់អ្នក។ ហានិភ័យដែលត្រូវយល់ដឹងនៅពេលនាំចេញរួមាន៖

- **ហានិភ័យផ្លូវច្បាប់៖** ទិសដៅនៃការនាំចេញស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ដែលខុសពីច្បាប់កម្ពុជា។ ក្រុមហ៊ុនត្រូវតែទទួលខុសត្រូវដោយខ្លួនឯងពីច្បាប់របស់ប្រទេសចិន (ច្បាប់ជាតិ និងតំបន់) សម្រាប់នាំចេញផ្លែចេក។
- **ការស្តុកប៉ាន់ អំពើពុករលួយ និងហានិភ័យនៃអំពើពុករលួយ៖** ការស្តុកប៉ាន់ និងអំពើពុករលួយ គឺជាអំពើខុសច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសចិន។ ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពណាមួយនៃសកម្មភាពទាំងនេះគឺជាអំពើខុសច្បាប់។
- **ហានិភ័យនៃអនុលោមភាពចត្តាឡីស័ក៖** ស្វែងយល់ពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវចត្តាឡីស័កដែលប្រទេសចិនតម្រូវឲ្យមាន។
- **ហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់៖** ហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់អាចកើតឡើងដោយសារតែការប្រែប្រួលនៃតម្លៃរូបិយប័ណ្ណ។
- **ហានិភ័យនៃការមិនបង់ប្រាក់៖** ហានិភ័យដ៏ធ្ងន់ធ្ងរមួយសម្រាប់អ្នកនាំចេញទាំងឡាយគឺនៅតែជាមិនទទួលបាននូវការទូទាត់ទំនិញ។

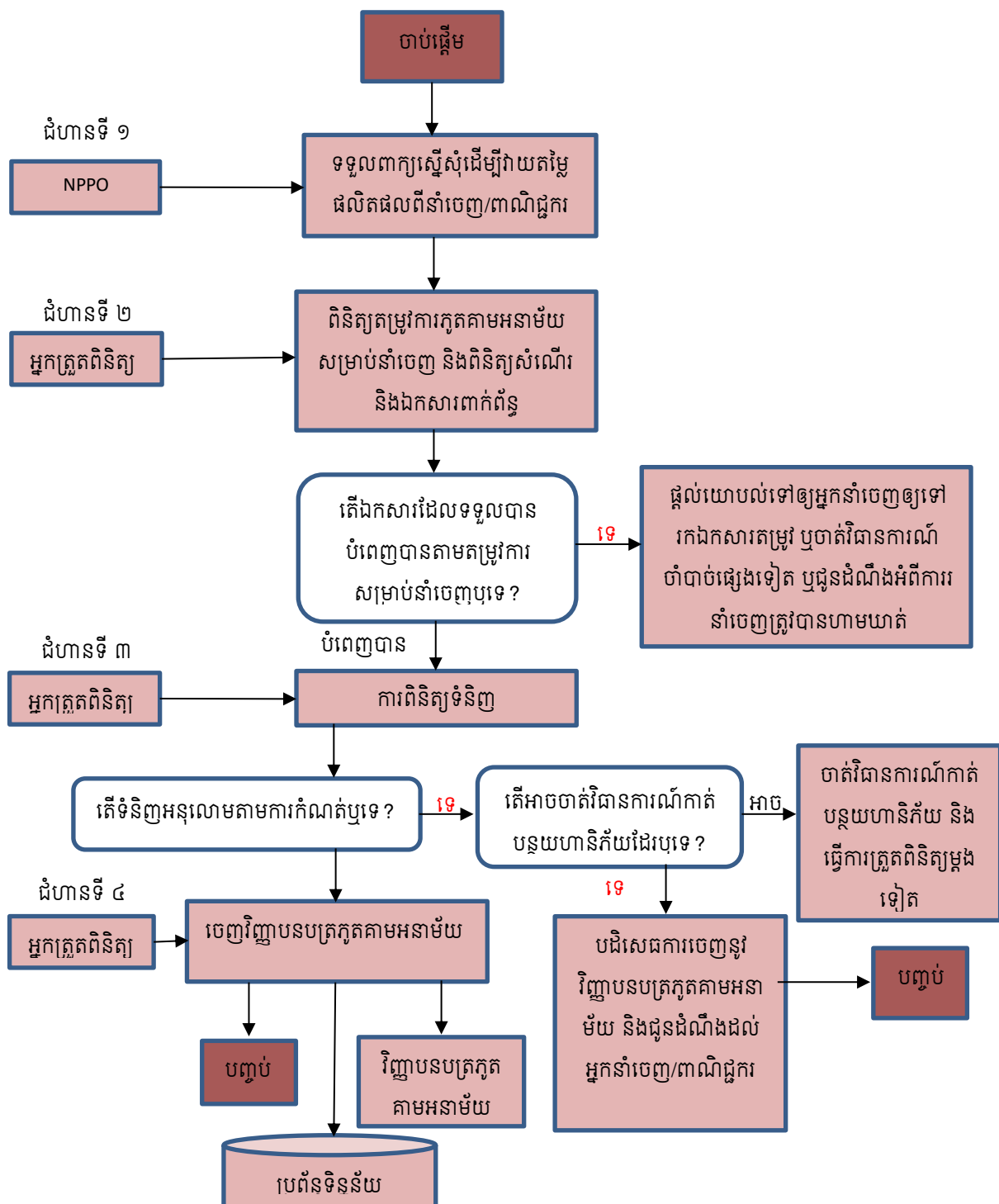
6 បញ្ជីពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសចិន

កម្មវិធី	២០២០	ទីកន្លែង
ពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មបន្លែ និងផ្លែឈើអន្តរជាតិចិន en.chinafvf.com	ផ្តល់ឲ្យពេលក្រោយ	ក្រុងប៉េកាំង
ពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មនាំចូលអន្តរជាតិចិន (CIIE) www.ciie.org/zbh/en	ផ្តល់ឲ្យពេលក្រោយ	ក្រុងសៀងហៃ
ពិព័រណ៍ Asia Fruit Logistica www.asiafruitlogistica.com	ខែកញ្ញា ១៦-១៨	ប្រទេសសិង្ហបុរី
ពិព័រណ៍ ifresh Asia Fruit & Vegetable Industry Expo en.ifreshfair.cn	ខែវិច្ឆិកា ១០-១២	ក្រុងសៀងហៃ
ពិព័រណ៍ Asia Fresh www.asiafreshexpo.com	ខែវិច្ឆិកា ២៧-២៨	ក្រុងសៀងហៃ

7 ឧបសម្ព័ន្ធ

កំណត់សំគាល់៖ ក្រោមហេតុផលដែលពេលនេះនៅពេលមិនទាន់មានពិធីសារកូតតាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចេញម្សៅប៉េលីនពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិនជំហានបន្តបន្ទាប់ខាងក្រោមនេះគ្រាន់តែជាជំហានពង្រាងតែប៉ុណ្ណោះ។ នៅពេលដែលពិធីសារកូតតាមអនាម័យត្រូវបានចុះហត្ថលេខា ជំហានទាំងនេះនឹងត្រូវកែសម្រួលឡើងវិញ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១៖ ជំហាន/ដំណើរការនៃការដាក់ពាក្យសុំវិញ្ញាបនបត្រកូតតាមអនាម័យ

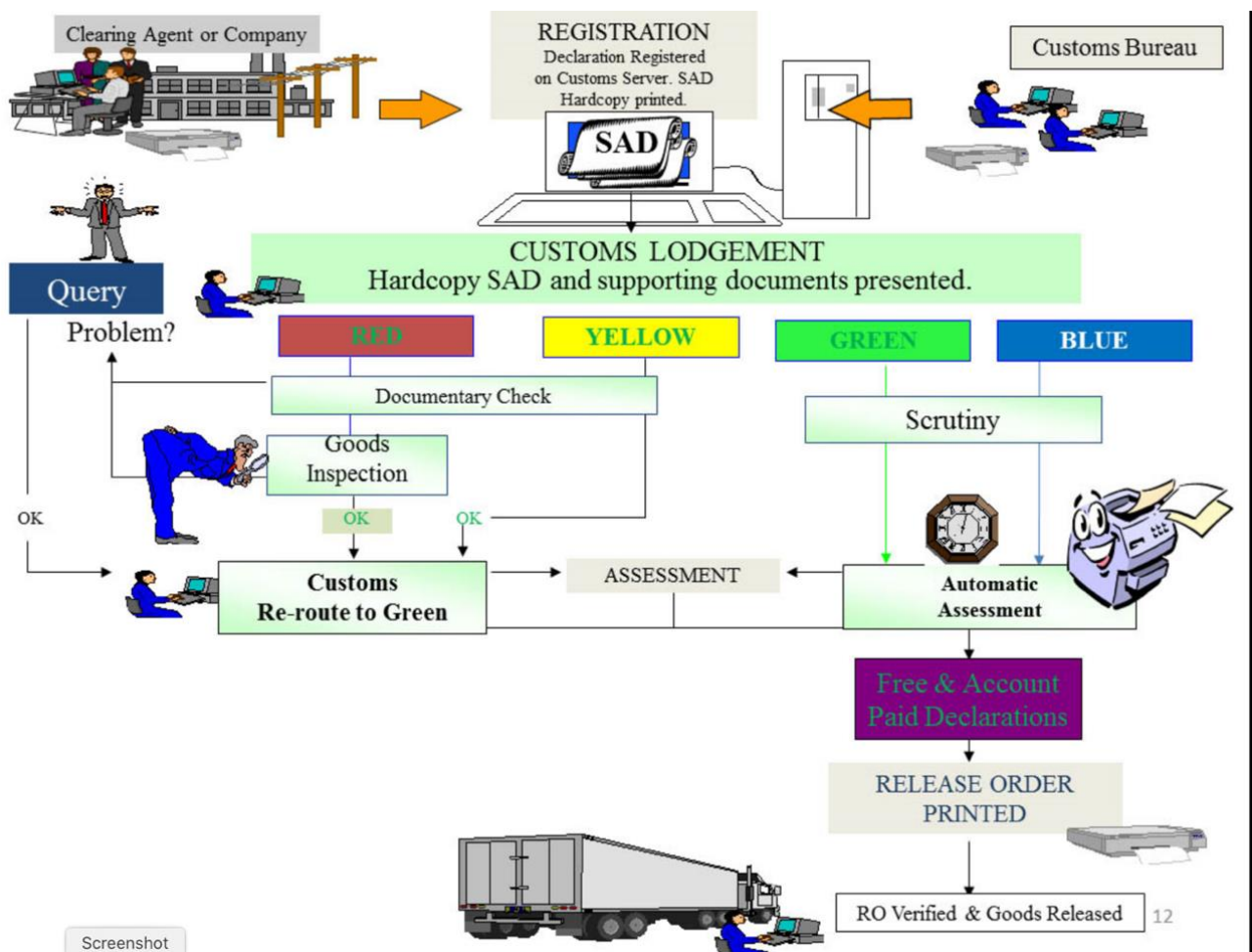
ឧបសម្ព័ន្ធទី ២៖ ការប្រកាសពន្ធគយ (កម្ពុជា)

បទបញ្ញត្តិយោង

- ប្រកាសលេខ ១៤៤៧ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពី បទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីស្តីពីការប្រកាសពន្ធគយ។
- សេចក្តីណែនាំលេខ ១៣០៨ អ.ន.គ.វ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩ ស្តីពីនីតិវិធី និងការទទួល ខុសត្រូវលម្អិតក្នុងការអនុវត្តមុខងារប្រកាសពន្ធគយ (ឯកសាររដ្ឋបាលគយតែមួយគត់-SAD) តាមរយៈវិធីសាស្ត្រ អេឡិចត្រូនិក។

នីតិវិធីការប្រកាសពន្ធគយក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA

ការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធគយតាមអេឡិចត្រូនិក (ឯកសាររដ្ឋបាលគយតែមួយគត់-SAD) តាមរយៈប្រព័ន្ធ ដំណើរការពន្ធគយស្វ័យប្រវត្តិ ហៅថាប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មលើទិន្នន័យគយ (ASYCUDA) អនុវត្តតាមដំណើរ ការតាមដ្យាក្រាម ASYCUDA ខាងក្រោម។

នីតិវិធីទូទៅដែលត្រូវអនុវត្តដោយអ្នកនាំចូល អ្នកនាំចេញ និងអ្នកតំណាងរបស់ពួកគេសម្រាប់ការដាក់ការប្រកាសពន្ធគយតាមអេឡិចត្រូនិចត្រូវបានពិពណ៌នាដូចខាងក្រោម៖

១. ការរៀបចំ និងបោះពុម្ពឯកសារប្រកាសពន្ធគយ

ជើងសារគយ ឬអ្នករៀបចំពន្ធគយបញ្ចូលព័ត៌មានរបស់លិខិតប្រកាស SAD ដោយផ្ទាល់ទៅក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA។ កុំព្យូទ័រនឹងត្រួតពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ការប្រកាសពន្ធគយដោយមានឯកសារយោងនៅក្នុងប្រព័ន្ធ ហើយធ្វើការពិនិត្យមួយ ចំនួន។ ប្រព័ន្ធនេះនឹងអនុញ្ញាតឱ្យចុះបញ្ជីការប្រកាសពន្ធគយពេលដែលព័ត៌មានត្រូវបានបំពេញ និងមានសុពលភាព។ ការប្រកាសពន្ធគយដែលបានចុះបញ្ជីអាចត្រូវបានលុបចោលដោយមានការអនុញ្ញាតពី GDCE ។ មានតែការប្រកាសពន្ធគយដែលបានចុះបញ្ជីប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាឯកសារស្របច្បាប់។

បន្ទាប់ពីការចុះបញ្ជី ជើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវបោះពុម្ព និងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតប្រកាស SAD ចំនួន ២ ច្បាប់ដែលភ្ជាប់ជាមួយឯកសារចាំបាច់ទាំងអស់ ហើយប្រគល់ទៅឱ្យមន្ត្រីគយដែលទទួលបន្ទុក។

ប្រព័ន្ធនេះនឹងជូនដំណឹងដោយស្វ័យប្រវត្តិដល់ជើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធគយអំពីស្ថានភាពនៃដំណើរការប្រកាសពន្ធគយ។

២ .ការដាក់ឯកសារប្រកាសពន្ធគយ

មន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកផ្នែកត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់នឹងពិនិត្យមើលឯកសារថតចម្លងលិខិតប្រកាស SAD ដែលបានចុះបញ្ជី និងឯកសារភ្ជាប់ជាមួយព័ត៌មាននៅក្នុងប្រព័ន្ធដើម្បីធានាថាលិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានបំពេញយ៉ាងត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់ និងអាចអានបាន និងចុះហត្ថលេខាដោយជើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធ ហើយឯកសារចាំបាច់ទាំងអស់ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយសំណៅដើមលិខិតប្រកាស SAD ដែលបានចុះបញ្ជី។

មន្ត្រីគយអាចមិនទទួលលិខិតប្រកាស SAD ណាមួយដែលមិនបានបំពេញតាមតម្រូវការខាងលើ។

៣. ជួរសម្រាប់ដំណើរការវិនិច្ឆ័យលិខិតប្រកាស SAD៖

នៅពេលដែលលិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យត្រឹមត្រូវ និងរួចរាល់ហើយ មន្ត្រីគយនឹងវាយតម្លៃលិខិតប្រកាស SAD ដោយប្រើប្រព័ន្ធដែលរៀបចំជាស្រេច។ ដោយប្រើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ប្រព័ន្ធនេះនឹងកំណត់ជួរដំណើរការវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការប្រកាសពន្ធដូចខាងក្រោម៖

ជួរពណ៌ក្រហម៖ លិខិតប្រកាសSAD ត្រូវតែពិនិត្យពិច័យ (ពិនិត្យឯកសារយ៉ាងលំអិត)។ ទំនិញត្រូវឆ្លងកាត់ការធ្វើអធិការកិច្ចមុនពេលបញ្ជូនលិខិតប្រកាស SAD ទៅជួរពណ៌បៃតង និងវាយតម្លៃដោយគយ។

ជួរពណ៌លឿង៖ លិខិតប្រកាស SAD ត្រូវតែពិនិត្យពិច័យ (ពិនិត្យឯកសារយ៉ាងលំអិត) មុនពេលបញ្ជូនទៅជួរពណ៌បៃតង និងវាយតម្លៃដោយគយ។

ជួរពណ៌បៃតង៖ លិខិតប្រកាសSAD ត្រូវបានវាយតម្លៃដោយស្វ័យប្រវត្តិហើយឯកសារទូទាត់ត្រូវបានអនុម័ត។ ឯកសារប្រកាស SAD អាចជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់ (post-clearance audit) ។

ជួរពណ៌ខៀវ៖ លិខិតប្រកាស SAD ក្នុងជួរនេះ ត្រូវបានអនុវត្តដូចគ្នាទៅនឹងជួរពណ៌បៃតងដែរ តែមានបញ្ហាជាក់លាក់មួយចំនួន ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់។

ប្រសិនបើការប្រកាសពន្ធគយស្ថិតនៅក្រោមជួរពណ៌ក្រហម និងលឿង មន្ត្រីគយត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់លក្ខខណ្ឌ (ចំណុចខ្វះខាត) ដែលនាំឱ្យឯកសារប្រកាសត្រូវបានដាក់នៅក្នុងជួរទាំងពីរនេះ។ ប្រព័ន្ធនេះនឹងបង្ហាញនូវតម្រូវការពិសេសដូចជា អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល ការយកសំណាក និងប្រវត្តិនៃការរត់ពន្ធជាដើម។

៤. កន្លែងសួរសំណួរ

ប្រសិនបើមានកំហុសមួយចំនួននៅក្នុងការបញ្ចូលទិន្នន័យ ឬភាពមិនប្រក្រតីណាមួយត្រូវបានរកឃើញក្នុងកំឡុងពេលពិនិត្យលិខិតប្រកាសSADដោយរូបសាស្ត្រនោះ ឯកសារនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅកន្លែងសាកសួរបស់គយ (Customs Query Desk) ។ ជើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធគយនឹងត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីស្ថានភាពលិខិតប្រកាស SAD របស់ខ្លួនដែលត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅកាន់កន្លែងសាកសួរ និងមូលហេតុនៃការសួរសំណួរ។

នៅពេលទទួលបានការជូនដំណឹង ជើងសារគយ/អ្នកប្រកាសត្រូវចូលទៅកាន់កន្លែងសួរសំណួរបស់គយ។ ប្រសិនបើមានការកែសម្រួលលិខិតប្រកាសSADណាមួយត្រូវបានស្នើឡើង មន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកកន្លែងសួរសំណួរនឹងពិភាក្សាជាមួយជើងសារគយ/អ្នកប្រកាស។ ប្រសិនបើមិនមានការព្រមព្រៀងទេ មន្ត្រីគយនឹងរៀបចំរបាយការណ៍ ឬកំណត់ត្រាទៅ GDCE ដើម្បីចាត់ការបន្ត។

នៅពេលដែលសកម្មភាពខាងលើត្រូវបានបំពេញ ហើយមានការព្រមព្រៀងគ្នានៅកន្លែង មន្ត្រីគយនឹងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតប្រកាសSAD និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពលើអធិការកិច្ចដោយផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការធ្វើអធិការកិច្ច និងការព្រមព្រៀងនៅកន្លែងសួរសំណួរបស់គយ ឬតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់ GDCE ។ បន្ទាប់មកលិខិតប្រកាស SAD នឹងត្រូវបញ្ជូនទៅ ជួរពណ៌បៃតង។

៥. ការស្កេនកុងតឺន័រ

ការស្កេនកុងតឺន័រត្រូវបានធ្វើឡើងដោយឯករាជ្យផ្សេងពីដំណើរការប្រកាសលិខិត SAD។ ប្រព័ន្ធសម្រាប់ដំណើរការស្កេនកុងតឺន័រមាននៅក្នុងការិយាល័យស្កេន (Scanning Office) ដែលអាចឱ្យមន្ត្រីទទួលបន្ទុកស្កេនធ្វើការប្រៀបធៀបទំនិញដែលបានប្រកាសនៅលើលិខិតប្រកាសSA ជាមួយនឹងទំនិញដែលរកឃើញនៅលើរូបភាពព័ត៌មានដែលបានស្កេន។

ភាពមិនប្រក្រតីណាមួយដែលបានរកឃើញគួរតែត្រូវបានកត់ត្រាទុកនៅក្នុងទម្រង់ច្បាប់អធិការកិច្ច (Inspection Act Form) ដោយមន្ត្រីគយ។

៦ .ការជូនដំណឹងអំពីការវាយតម្លៃ

នៅពេលលិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានវាយតម្លៃដោយ ASYCUDAរួចហើយ ប្រព័ន្ធនេះនឹងជូនដំណឹងអំពីចំនួនទឹកប្រាក់ត្រូវបង់ពន្ធ និងថ្លៃឈ្នួលដែលត្រូវបង់ទៅឲ្យជើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធគយ។ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការវាយតម្លៃនឹងត្រូវប្រើប្រាស់ជាឯកសារយោងសម្រាប់ការបង់ពន្ធអាករ ពន្ធ និងថ្លៃឈ្នួល។

៧. គណនេយ្យ

ពន្ធអាករ ពន្ធ និងថ្លៃឈ្នួលត្រូវបង់ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។ ប្រសិនបើការទូទាត់ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ឬស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការអនុញ្ញាតវិក័យប័ត្រដែលចេញដោយស្ថាប័នទាំងនេះ នឹងត្រូវបញ្ជូនទៅគយ ហើយប្រព័ន្ធនឹងចេញវិក័យប័ត្រគយត្រឡប់មកវិញ។

៨. ការបញ្ចេញទំនិញ

បន្ទាប់ពីការបង់ពន្ធអាករ ពន្ធ និងថ្លៃសេវា គយនឹងចេញលិខិតអនុញ្ញាតបញ្ចេញទំនិញដែលមានលំអិតអំពីចំនួនពន្ធអាករ ពន្ធ និងកម្រៃនានាដែលទាក់ទងនឹងការប្រកាស។ លិខិតនេះត្រូវបានប្រើដើម្បីបញ្ចេញទំនិញពីគយ។

៩ .ការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់ (PCA)

លិខិតប្រកាសSADទាំងឡាយដែលដំណើរការក្រោមជួរពណ៌ខៀវ និងបៃតងគឺជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើសវនកម្មក្រោយ ការទូទាត់។

អ្នកប្រើប្រាស់ស្របច្បាប់នៃលិខិតប្រកាស SAD

- នីតិបុគ្គល ឬក្រុមហ៊ុនស្របច្បាប់ដែលមានវិញ្ញាបនបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែម
- ម្ចាស់ទំនិញ ឬអ្នកតំណាង
- ជើងសារគយទទួលស្គាល់ដោយគយ

- និយោជិករបស់ក្រុមហ៊ុនត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយស្របច្បាប់

ឯកសារចាំបាច់សម្រាប់ការប្រកាសពន្ធគយ

ឯកសារដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយលិខិតប្រកាសSAD៖

- វិក្កយបត្រ និងបញ្ជីវេចខ្ចប់

ប្រសិនបើចាំបាច់

- ឯកសារលម្អិតអំពីការដឹកជញ្ជូន (កប៉ាល់ ទំនិញ....)
- អាជ្ញាប័ណ្ណ
- លិខិតអនុញ្ញាត
- វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម
- វិញ្ញាបនបត្រធានារ៉ាប់រង និង
- ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត

ទំនួលខុសត្រូវរបស់ជើងសារគយ/អ្នកប្រកាសនៅក្នុងការប្រកាសគយ

ជើងសារគយ/អ្នកប្រកាសគួរទទួលខុសត្រូវត្រូវអនុវត្តដូចខាងក្រោម៖

- អ្នកប្រកាសគួរបញ្ចូលទិន្នន័យស្តីពីការប្រកាសពន្ធគយរួមទាំងកំណត់ត្រាវាយតម្លៃហួតដល់ការចុះបញ្ជី
- នៅពេលបញ្ចប់ការបញ្ចូលទិន្នន័យស្តីពីការប្រកាសពន្ធគយ អ្នកប្រកាសនឹងត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់ ហើយបន្ទាប់មកចុះបញ្ជីប្រកាសពន្ធគយប្រសិនបើគ្មានកំហុស ឬបន្ទាប់ពីកែកំហុស។ បន្ទាប់ពីចុះបញ្ជី ប្រព័ន្ធ ASYCUDA នឹងផ្តល់លេខចុះបញ្ជី និងកាលបរិច្ឆេទដោយស្វ័យប្រវត្តិ។
- អ្នកប្រកាសត្រូវបោះពុម្ពសេចក្តីប្រកាសពន្ធគយ និងលិខិតកំណត់តម្លៃគយចំនួន ២ ច្បាប់ (ក្នុងករណីចាំបាច់) លើក្រដាស A4 (កំណត់ចំណាំ៖ សេចក្តីប្រកាសពន្ធគយអាចបោះពុម្ពបន្ទាប់ពីចុះបញ្ជី)។
- ការប្រកាសពន្ធគយដែលបានភ្ជាប់ជាមួយឯកសារចាំបាច់ត្រូវដាក់ជូនមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់។ អ្នកប្រកាសត្រូវចុះហត្ថលេខាលើការប្រកាសពន្ធគយនៅចំពោះមុខមន្ត្រីគយ។
- ក្នុងករណីដែលមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកការត្រួតពិនិត្យមិនទទួលយកការប្រកាសរបស់គយ អ្នកប្រកាសត្រូវទាក់ទងមន្ត្រីនៅកន្លែងសួរសំណួររបស់គយ (Query desk) ។
- ប្រសិនបើមានមន្ត្រីទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យទំនិញ អ្នកប្រកាសត្រូវយកច្បាប់ចម្លងលិខិតប្រកាសពន្ធគយទៅបង្ហាញមន្ត្រីគយដែលទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីបញ្ចេញទំនិញដែលនៅក្នុងការប្រកាសពន្ធគយពីការ ត្រួតពិនិត្យ។
- ប្រសិនបើចាំបាច់ត្រូវស្តុក អ្នកប្រកាសត្រូវយកច្បាប់ចម្លងនៃសេចក្តីប្រកាសពន្ធគយទៅអង្គភាពគយទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យកុងតឺន័រ។

- ប្រសិនបើមានតម្រូវការធ្វើអធិការកិច្ចបែបបទសាស្ត្រលើទំនិញ អ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវទាក់ទងប្រធានត្រួតពិនិត្យសម្រាប់ការធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញ។
- ប្រសិនបើត្រូវការព័ត៌មានបន្ថែមពីមន្ត្រីគយ អ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវទៅកន្លែងសួរសំណួរបស់គយ (Query desk)។
- ប្រសិនបើការទូទាត់ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈប្រព័ន្ធធនាគារ អ្នកប្រកាសគួរតែផ្តល់វិក័យប័ត្រធនាគារដល់មន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកផ្នែកគណនេយ្យដើម្បីបញ្ជាក់ការទូទាត់ប្រាក់នៅក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA ។
- ប្រសិនបើការទូទាត់ប្រាក់ត្រូវបានធ្វើឡើងជាសាច់ប្រាក់/មូលប្បទានប័ត្រ អ្នកប្រកាសពន្ធគួរផ្តល់ជាសាច់ប្រាក់/មូលប្បទានប័ត្រទៅមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកគណនេយ្យដើម្បីបញ្ជាក់ការទូទាត់ប្រាក់នៅក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA។
- បន្ទាប់ពីការបង់ពន្ធ ឬក្នុងករណីទំនិញត្រូវបានប្រកាសនៅក្រោមការទូទាត់ប្រាក់ជាមុន អ្នកប្រកាសនឹងទទួលបានបង្កាន់ដៃគយពីអ្នកគិតលុយ ហើយបន្ទាប់មកបង្កាន់ដៃគយលើយានយន្ត (ប្រសិនបើមាន) និងលិខិត អនុញ្ញាតិបញ្ចេញទំនិញពីប្រធានគណនេយ្យ។
- អ្នកប្រកាសត្រូវយកកំណត់ហេតុដឹកជញ្ជូនពីមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកឃ្លាំង ឬតំបន់គយ បន្ទាប់មកយកទំនិញ ចេញ។
- ក្នុងករណីមានការយល់ព្រម និងការអនុញ្ញាតឱ្យដកពន្ធ និងអាករទាំងអស់ ឬផ្នែកខ្លះមកវិញ អ្នកប្រកាសត្រូវយកឯកសារចាំបាច់នានារួមមាន សេចក្តីសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ការប្រកាសពន្ធគយ វិក័យប័ត្រគយ វិក័យប័ត្រ។ ល។ ទៅកាន់ គណនីយករ និងអ្នកគិតលុយដើម្បីបញ្ជាក់ការដកពន្ធអាករ និងពន្ធមកវិញពីប្រព័ន្ធ ASYCUDA។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣៖ គំរូទម្រង់/ឯកសារសម្រាប់នាំចេញសំខាន់ៗ

បំពេញបញ្ជីទំនិញពីគយ
CARGO RELEASE NOTE

បញ្ជីការប្រតិបត្តិការកម្មស្នូល Customs Registrations:

ผู้ส่งออก/นำเข้า Importer/Exporter: KD09901805837

YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD
#40 St. 04 Phum Banla Sa'et Sangket

Declarant: K009901805837

សរុបសរុប Total No. of Pkgs: 1,540

ទម្ងន់ទាំងសំបកសរុប Total Gross Weight: 23100.00

.....

ਭਵਿੱਖੀ

លេខ និងកាលបរិច្ឆេទ No. & Date
2020 របស់ R 1928 30/06/2020

គា.យក.ក.អ.ស.ក/ការិយាល័យដាក់ប្រតិបត្តិ Lodgment Office: KPC11   Torpeang Plong CEO

ប្រតិភូ/Declarant : K009901805837 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.

អ្នកនាំចូល/អ្នកនាំចេញ Importer/Exporter: K009901805837 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD

លេខរបាយប្រតិទិន Declarant Reference		បញ្ជីការប្រតិទិន Customs Registration		ប្រភេទ Type	ទឹកប្រាក់ Amount
ឆ្នាំ Year	លេខ No.	ឆ្នាំ Year	លេខ No.		0
2020	YQ040/20	2020	E 652	EX 1	0
ចំណូលសារពើពន្ធ Fees		យោង Reference			ទឹកប្រាក់ Amount
សរុបចំណូលសារពើពន្ធ Total Amount for Fees:					0
ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ Non-Tax		យោង Reference			ទឹកប្រាក់ Amount
CDF	Customs Declaration Fee	Prakas 1608 MEF Dated 21/12/2018			15,000
PFC	CPF 20F	Prakas 1608 MEF Dated 21/12/2018			60,000
សរុបចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ Total Amount for Non-Tax Fees:					75,000
មធ្យោបាយទូទាត់ Means of Payment		យោង Reference	ធនាគារ Bank	ទឹកប្រាក់ Amount	
10	In cash			75,000	
សរុបប្រាក់ពន្ធនិងចំណូល Grand Total:					75,000

75.0
 100000 Cashier
 SENG WANNACRITH

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
 ០១/០១/២០២០

ការប្រកាស

ខ្ញុំបាទឈ្មោះ FAN JIANQIANG កាន់លិខិតឆ្លងដែនលេខ CH4447297 និងមានសហគ្រាសឈ្មោះ វ៉ាន់យ៉ាន់គីង (ខេត្តបាត់ដំបង) ជំនួញសេដ្ឋកិច្ច ឯ.ក ស្ថិតនៅ ភូមិបន្ទាស្លឹក ឃុំប្រាសាទ ស្រុកសែនសុខ ខេត្តបាត់ដំបង ។

សូមអានផង

លោកប្រធានការិយាល័យអយ្យការអន្តរជាតិកម្ពុជា

គួរដឹង ឯងស្នើសុំអនុញ្ញាតដំឡើងផ្លែឆោតស្រស់ (Fresh Bananas) ចំនួន ១,៥៤០ CTNS មានតម្លៃសរុប ២១,៨៦០.០០ ដុល្លារក្រាប និង តម្លៃសរុប ២៣,១០០.០០ ដុល្លារក្រាប ដែលមានតម្លៃ USD ៨,៥១៤.០០ តាមរោងត្រួតពិនិត្យជាតិក្នុងគ្រាប់ផ្លែឆោតនៅកាន់ប្រទេសចិន។

លេខ៖ វិក័យប័ត្រពាណិជ្ជកម្មលេខ៖ YQL-0017

ចុះថ្ងៃទី 30-06-2020

- បញ្ជីផែនការលេខ៖ YQL-0017

ចុះថ្ងៃទី 30-06-2020

- ប័ណ្ណបញ្ជាក់លេខ៖ PTM2020031582 អពជ

ចុះថ្ងៃទី 04-03-2020

- វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារលេខ៖ VATM2019071691 អពជ

ចុះថ្ងៃទី 30-07-2019

- វិញ្ញាបនបត្រលេខ៖ MOC-38425951 ពណ.សមរ

ចុះថ្ងៃទី 05-11-2018

សេចក្តីដូចបានជម្រាបជូនខាងក្នុងកម្មវត្ថុ និងយោងខាងលើនេះ លើកឡើងស្នើសុំប្រកាសផ្តល់ការប្រកាសការិយាល័យអយ្យការអន្តរជាតិកម្ពុជា មេត្តាជ្រាបថា៖ ផ្លែឆោតស្រស់ (Fresh Bananas) ដែលក្រុមហ៊ុនរបស់យើងខ្ញុំ ស្នើសុំចាំបាច់នេះបានដំណើរការនៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាម ហើយពេលនេះមានតម្រូវការលើកឡើងប្រទេសចិន។ ក្រុមហ៊ុនយើងខ្ញុំ សុំពិភាក្សាផ្លែឆោតស្រស់ (Fresh Bananas) ដែលក្រុមហ៊ុនរបស់យើងខ្ញុំស្នើសុំចាំបាច់ខាងលើនេះ និងជាត្រឹមត្រូវបំផុតមានបង្កើនចំណូល ជាពិសេសដែលប៉ះពាល់ ឬប្រឈមនឹងការបំបែកសុខភាព សាធារណៈ បុគ្គល សត្វ និងរុក្ខជាតិ ឬប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន ឬច្បាប់ណាមួយរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានហាមឃាត់ និងប្រទេសដែលត្រូវដាំកូនស្រោចឃាត់ឡើយ។ ប្រសិនបើមានទីស្នូលណាមួយ ឬទីកន្លែងណាមួយដែលប្រកាសខាងលើនេះក្រហមយើងខ្ញុំយល់ប្របខ័ណ្ឌខ្លួនការពារពិស័យ និងផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់ជាធរមាន។

អាស្រ័យដូចបានជម្រាបជូនខាងលើនេះ សូមលោក ប្រធានការិយាល័យអយ្យការអន្តរជាតិកម្ពុជា មេត្តាពិនិត្យ និងអនុញ្ញាតអោយក្រុមហ៊ុនយើងខ្ញុំមានលទ្ធភាពដើម្បីចាំបាច់នូវការប្រទេសចិន ដោយក្តីអនុគ្រោះ។

សូមលោក ប្រធានការិយាល័យអយ្យការអន្តរជាតិកម្ពុជា មេត្តាទទួលខ្ញុំការគោរពប្រោសប្រថាប់ផងដែរ។

ថ្ងៃពុធ ១០កើត ខែអស្សុជ ឆ្នាំថ្កុន ឆ្នាំសក ឆ្នាំសក ២០២០
 ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០

វ៉ាន់យ៉ាន់គីង ២០២០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០
 វ៉ាន់យ៉ាន់គីង ២០២០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០

(ឈ្មោះ) វ៉ាន់យ៉ាន់គីង ២០២០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០
 (ឈ្មោះ) វ៉ាន់យ៉ាន់គីង ២០២០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០
 វ៉ាន់យ៉ាន់គីង

FAN JIANQIANG

KINGDOM OF CAMBODIA SINGLE ADMINISTRATIVE DOCUMENT					CUSTOMS DECLARATION		A OFFICE OF LODGEMENT	
Copy 1	2 Exporter/Consignor YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD. #40 St. 04 Phum Banla Sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok Phnom Penh Cambodia				1 TYPE OF DECLARATION EX		Office Code: KPC11 Trorpeang Plong CEO	
	8 Importer/Consignee DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO., LTD. ADD: NANSHAN 1910 HOUSE E14, NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT DALIAN, CHINA.				3 Form 4 Value 5 Items 6 Total Packages		Manifest Customs Registration Number: 652 Date: 30/06/2020	
	14 Declarant/Representative YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD. #40 St. 04 Phum Banla Sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok Phnom Penh				7 Declarant Reference Number: 2020 YQ040/20		13 Pre-arrival 0	
	15 Ident. and Nat. of MOT at Arrival / Departure TRUCK: 51C-11784 VN yes				15 Country of Export Cambodia		16 Country of Origin Cambodia	
31 DESCRIPTION OF GOODS	21 Ident. and Nat. of MOT Crossing the Border TRUCK: 51C-11784 VN				16 Country of Origin Cambodia		17 Country of Destination China	
	25 Mode Transport 3 at Border				26 Inland Mode 3 Transport		27 Place of Loading/Discharge KHKPC KAMPONG CHAM	
	29 Office of Entry/Exit KPC11 Trorpeang Plong CEO				30 Location of Goods CCA		28 Bank Code Terms of Payment: Bank Name: Branch:	
	32 Item No 1				33 Commodity Code 08039090 00		34 C.O. Code a) KHI b) 23,100.00	
44 ADD. INFO	35 Gross Mass (kg) 23,100.00				36 Preference 39 xxxxx		37 Procedure 1000 000 21,660.00	
	38 Net Mass (kg) 21,660.00				39 xxxxx		40 Transport Doc / Previous Declaration YQL-0017	
	41 Supplementary units 8,514.00				42 Item Price 8,514.00		43 Deferred payment	
	44 Adjusted 1.0000				45 Adjustment 1.0000		46 Customs value 34,847.802	
47 CALCUL. OF TAXES	48 Identification of Warehouse				49 Accounting Details		50 Principal No:	
	51 Mode of Payment : CASH				52 Assessment No :		53 Office of Destination (and Country)	
	54 Receipt No :				55 Guarantee : 0 KHR Date 30 JUN 2020		56 Total Fees : 15,000 KHR	
	57 Total Declaration : 15,000 KHR				58 Signature		59 Place and date	
50 Principal	60 Signature				61 Stamp		62 Place and date	
	63 Result:				64 Signature and Name of Declarant Representative ZHAO YANG		65 Place and date	
	66 Signature:				67 Stamp		68 Place and date	
	69 Result:				70 Signature and Name of Declarant Representative ZHAO YANG		71 Place and date	

YQL(CAMBODIA)INVESTMENT CO.,LTD.
 #40, st04, Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh City, Cambodia.
 TEL: +855-718035039
 ellis@126.com

COMMERCIAL INVOICE

Invoice Number: YQL-0017
 Date: 30-Jun-20

Consignee: DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD
 Address: NANSHAN1910 HOUSE E14, NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT, DALIAN,CHINA

Notify Party: *****Same as consignee*****

Shipper/Exporter: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
 Address: #40, st04, Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh city, Cambodia.

Seller: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
 Address: #40, st04, Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh City, Cambodia.

COMMODITY	FRESH BANANAS
BRAND/S	YQL
TRANSPORT DETAILS:	
Destination	DALIAN,CHINA
Carrier	CMA
Vessel /VOY	LCORRAINE 20008N
ETD	7/3/2020
LOADING AT: FROM: Kampong Cham Province, Cambodia. Trucking Ho Chi Minh, Vietnam BY Sea to : Dalian, China	

CONTAINER NUMBERS/SEAL NUMBERS	Classification	Quantity (Cartons)	NET WEIGHT (14kg/Carton)	FOB HO CHI MINH UNIT PRICE (US\$/Carton)	TOTAL AMOUNT (USD)
GESU9531240/K8514205	CLASS A789	44	616		\$286.00
	CLASS B458	200	2800		\$700.00
	CLASS CL	1296	18144	\$5.50	\$7,128.00
TOTAL FOB HO CHI MINH PORT		1540	21560		\$8,514.00

TOTAL AMOUNT IN WORDS: US DOLLAR EIGHT THOUSAND FIVE HUNDRED AND FOURTEEN ONLY.

Certified true and correct
 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.

YQL(CAMBODIA)INVESTMENT CO.,LTD.
 #40, st04, Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh City, Cambodia.
 TEL:+855-718035039
 cilis@126.com

PACKING LIST

SERIES NO. YQL-0017
 DATE. 30-Jun-20

Consignee: DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD
 Address : NANSHAN1910 HOUSE E14 , NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT , DALIAN,CHINA

Notify Party: *****Same as consignee*****

Shipper/Exporter: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
 Address:#40 , st04 , Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh city, Cambodia.

Seller: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
 Address:#40 , st04 , Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh City, Cambodia.

TRANSPORT DETAILS:		LOADING AT:
Destination	DALIAN,CHINA	FROM: Kampong Cham Province, Cambodia, Trucking
Carrier	CMA	Ho Chi Minh ,Vietnam
Vessel /VOY	LORRAINE 20008N	BY Sea to : Dalian, China

COMMODITY FRESH BANANAS
 BRAND/S YQL

CONTAINER NUMBERS/SEAL NUMBERS	Classification	Quantity (Cartons)	NET WEIGHT (14kg/Carton)	GROSS WEIGHT (14kg/Carton)
GESU9531240/K8614205	CLASS A789	44		660.00
	CLASS B456	200		3000.00
	CLASS CL	1296	18144	19440.00
GRAND TOTAL		1540	21560	23100.00

PACKING DETAILS/SAY: FRESH BANANAS

Certified true and correct
 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.

YQL(CAMBODIA)INVESTMENT CO.,LTD.
 #40, st04, Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh City, Cambodia.
 TEL:+855-718035039
 cilis@126.com

BILL OF TRUCKING

Document Date: 30-Jun-20

Bill of Trucking No : YQL-0017

Place of Loading: Kampong Cham Province, Cambodia

Shipper/Exporter: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.

Address:#40 , st04 , Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh city, Cambodia.

Consignee: DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD

Address : NANSHAN1910 HOUSE E14 , NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT , DALIAN,CHINA

ORIGIN	CAMBODIA	Port of discharge: TRAPANG THLONG BORDER CHECK POINT,VIETNAM		
FROM	KAMPONG CHAM,CAMBODIA	TO: Ho Chi Minh City,Viet Nam		
MARKING	DESCRIPTION OF GOODS	QTY (Boxes)	Net Weight (14kgs)	Gross Weight (15kgs)
	FRESH BANANA (HS code : 0803.90.00)			
	Packing:14kg/box net	1540	21560	23100.00
	TOTAL:	1540	21560	23100.00
IN WORDS	From Kampong Cham,Cambodia to Vietnam By Truck			
Contract No.:	YQL-0017			
Invoice No.:	YQL-0017			
Vehicle No.:	GESU9531240/K8614205			

Certified true and correct

YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤៖ ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងភាគីពាក់ព័ន្ធនានា¹⁶

អគ្គនាយកកសិកម្ម (GDA) នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF) បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញការនាំចេញផ្លែម្សៅប៉េស៊ីននៅកម្ពុជា។ នៅក្រោម GDA នាយកដ្ឋានសាកលវិទ្យាល័យបានបង្កើតគោលនយោបាយ សាកលវិទ្យាល័យក្នុងគោលបំណងជួយគាំទ្រ និងលើកកម្ពស់អនុវិស័យ។ អគ្គនាយកកសិកម្ម (GDA) គាំទ្រដល់អនុវិស័យនេះតាមរយៈ ការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេសរួមទាំងការលើកកម្ពស់ស្តង់ដារផលិតផលដែលមានសុវត្ថិភាព (GAP និងសរីរាង្គ) និងភ្ជាប់អ្នកផលិតទៅទីផ្សារ។ **នាយកដ្ឋានការពារជំណាំ អនាម័យ និងភូតតាមអនាម័យ (ន.ក.អ.ក)** គឺជាអង្គភាពដែលមានការពាក់ព័ន្ធសំខាន់សម្រាប់ការនាំចេញកសិកម្មតាមរយៈតួនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងពិនិត្យសមាសភាពចង្រៃ និងធ្វើអធិការកិច្ចចម្ការដើម្បីចេញវិញ្ញាបនបត្រភូតតាមអនាម័យ (SPS) ដល់ក្រុមហ៊ុននាំចេញ។

នៅក្រោមក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (MoC) នាយកដ្ឋាន/អង្គភាពពាក់ព័ន្ធរួមមាន៖

- **វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវពាណិជ្ជ (TTRI)** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានពាណិជ្ជកម្មក្នុងស្រុក) ផ្តល់ការកសាងសមត្ថភាពដល់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម ការចរចាពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់វិស័យកសិកម្ម និង មិនមែនកសិកម្ម (សរុប ១៦ ច្បាប់) វគ្គបណ្តុះបណ្តាលផ្សេងទៀតតាមការស្នើសុំរបស់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម (រួមមាននីតិវិធីនាំចេញការស្រាវជ្រាវទីផ្សារ គយ សហគ្រិនភាព ពិព័រណ៍ ផលិតកម្ម និងការចុះបញ្ជីជាដើម) ការស្រាវជ្រាវ (ខ្សែច្រវាក់តម្លៃស្វាយនៅឆ្នាំ២០១៦) និងមានគម្រោងបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្មដែលរួមមានតារាងព័ត៌មានសម្រាប់សេវាកម្មចុះឈ្មោះ គម្រោងវិនិយោគដែលសមស្រប QIP គំរូអាជីវកម្មសេវាកម្មពន្ធដារ និងគយ ការបណ្តុះបណ្តាល ការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផល និងបច្ចេកវិទ្យា) ប្រព័ន្ធទិន្នន័យសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងបណ្តាលវិស័យអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មដែលមានព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ទាំងនិស្សិត និងសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម។
- **នាយកដ្ឋានកិច្ចការពិព័រណ៍**៖ (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានជំរុញពាណិជ្ជកម្ម) ទទួលខុសត្រូវលើការរៀបចំ និងសម្របសម្រួលការតាំងពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មទាំងនៅទីផ្សារក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិដោយមាន១) វេទិកាប្រចាំឆ្នាំ និងការតាំងពិព័រណ៍បន្ថែម និងផ្ទៃលើដែលមានសុវត្ថិភាពនៅក្នុងខេត្តសៀមរាបក្នុងគោលដៅសម្រាប់ទេសចរណ៍ និងសណ្ឋាគារ (ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មផ្តល់ស្តង់ដាតិចតួចដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅពេលចុះឈ្មោះ) ២) ការតាំងពិព័រណ៍ចិន និងអាស៊ានប្រចាំឆ្នាំនៅក្រុងណាងនី

ង (Nang Ning) ក្នុងខែកញ្ញាដោយដាក់ស្តង់ដារចំនួន ១៥០ ស្តង់សម្រាប់ផលិតផលគ្រប់ប្រភេទ និងសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមជាអ្នកចំណាយផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់ចំណាយផ្សេងៗជាមួយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដែលសម្របសម្រួលដំណើរការនៃការយកគំរូទៅការតាំងពិព័រណ៍ (៣) ពិព័រណ៍ប្រចាំឆ្នាំនៅសៀងហៃ(Shanghai) ក្នុងខែវិច្ឆិកា (៤) ការតាំងពិព័រណ៍ប្រចាំឆ្នាំនៅ ក្លូនមីង (Khun Ming) ក្នុងខែមិថុនា និង (៥) ការតាំងពិព័រណ៍ផ្សេងៗទៀតក្នុងខេត្តផ្សេងៗទៀតក្នុងប្រទេសចិន។

- **នាយកដ្ឋានគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម៖** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានជំរុញពាណិជ្ជកម្ម) បានចូលរួមជាមួយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក្នុងការពិភាក្សា/ចរចាជាមួយអាជ្ញាធរចិនស្តីពីការចូលទីផ្សារផ្លូវការនូវផលិតផលកសិកម្មស្រស់របស់កម្ពុជាទៅខ្សែច្រវាក់ដែលជាផ្នែកមួយ នៃក្រុមការងារលើផ្លែស្វាយនៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដោយគាំទ្រការចរចាចុះអនុសារណៈយោគយល់គ្នាស្តីពីផ្លែស្វាយ និងធ្វើការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើការសិក្សាខ្សែច្រវាក់តម្លៃផ្សេងៗទៀត និងបង្កើតគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ដំណាំជាក់លាក់ (ឧ. សេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី ការសិក្សាខ្សែច្រវាក់តម្លៃលើម្រេច និងគ្រាប់ស្វាយចន្ទី។ ល។)
- **នាយកដ្ឋាននាំចេញ-នាំចូល៖** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានសេវាកម្មពាណិជ្ជកម្ម) ទទួលខុសត្រូវលើការចេញលិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម (CO) (ស្វ័យប្រវត្តិកម្មចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០១៥ ជាមួយនឹងពាក្យសុំ និងការទូទាត់តាម អ៊ិនធឺណិត ប៉ុន្តែនៅតែត្រូវការច្បាប់ចម្លងតាមតំរូវការរបស់អតិថិជន) សហការជាមួយវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវពាណិជ្ជកម្ម (TTRI) ក្នុងការផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការដាក់ពាក្យស្នើសុំ CO ដល់អ្នកជំនាញផ្នែកដឹកជញ្ជូនប្រមាណ ៦០០ ៧០០-នាក់ និងធានានូវក្រមប្រតិបត្តិ (តាមរយៈប្រកាស) របស់អ្នកផ្តល់សេវាដឹកជញ្ជូនដោយចេញអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ និងវិញ្ញាបនបត្រ (សុពលភាព ២ឆ្នាំ)។

ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្ត (MISTI) **វិទ្យាស្ថានស្តង់ដារកម្ពុជា (ISC)** គឺជាភ្នាក់ងារសំខាន់ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការបង្កើតស្តង់ដារ វិញ្ញាបនបត្រផលិតផល និងការធ្វើតេស្តផលិតផល។

នាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវ និងផ្សព្វផ្សាយនៃ**សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម (RUA)** ទទួលបានការគាំទ្រថវិកាពីទីភ្នាក់ងារ USAID តាមរយៈក្រសួងកសិកម្មសហរដ្ឋអាមេរិក (USDA) ដើម្បីធ្វើការសិក្សាខ្សែច្រវាក់តម្លៃស្វាយ (និងស្វាយចន្ទី) ដើម្បីធ្វើផែនទីបង្ហាញដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ។ លើសពីនេះទៀត RUA កំពុងដំណើរការសួរដេញដោលចំនួន ៥ (ប្រព័ន្ធដំណាក់ទឹក និងគ្របដណ្តាំ) ក្រោមការគាំទ្រថវិកាពីUSAIDដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យសាកលវិទ្យាល័យ និងការចិញ្ចឹមសត្វ។ មួយក្នុងចំណោមឧទ្យានបច្ចេកវិទ្យាដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅខេត្តសៀមរាបបង្កោតសំខាន់លើផ្នែកលើ អនុវិស័យឈើហូបផ្លែ។ RUA ក៏បានចូលរួមចំណែកក្នុងការសិក្សា

ក្រោមក្របខណ្ឌជប៉ុន-អាស៊ានដើម្បីលើកកម្ពស់ បច្ចេកវិទ្យាជាពិសេសទាក់ទងនឹងខ្សែច្រវាក់ត្រជាក់ កន្លែងស្តុក និងកន្លែងវេចខ្ចប់។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) គាំទ្រដល់វិស័យកសិកម្មតាមរយៈការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារ និងគយដែលបានផ្តល់ដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងអ្នកដែលចូលរួមក្នុងវិស័យកសិកម្មផងដែរ។ យោងតាមអនុក្រឹត្យចំនួន ២ ស្តីពីការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារ និងគយសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមដែលចេញនៅចុងឆ្នាំ ២០១៨ និងដើមឆ្នាំ ២០១៩¹⁷ សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្មក្នុងចំណោមសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនរួមមាន៖

- ការលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសម្រាប់សហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជីថ្មីក្នុងរយៈពេលពី ៣ ទៅ ៥ ឆ្នាំ
- ការលើកលែងការបង់ពន្ធមុន ១% នៃពន្ធប្រាក់ចំណូល និងពន្ធអប្បបរមាប្រចាំឆ្នាំក្នុងកំឡុងពេលលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល
- ការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ចំណាយដែលអាចកាត់ចេញបានរួមមាន ការចំណាយលើពន្ធកាត់ទុក ២០០ %សម្រាប់កម្មវិធីគណនេយ្យផ្នែកលើប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា និងការបណ្តុះបណ្តាល និងការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដល់បុគ្គលិក និងការចំណាយលើពន្ធកាត់ទុក ១៥០ %សម្រាប់ឧបករណ៍ ឬបច្ចេកវិទ្យាថ្មីដែលបង្កើនផលិតភាព។
- ការលើកលែងពន្ធនាំចូលលើសម្ភារៈផលិតកម្ម សម្ភារៈសំណង់ និងធាតុចូលផលិតកម្ម

ក្នុងខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០២០ រដ្ឋាភិបាលបានបង្កើត “គំនិតផ្តួចផ្តើមស្តារវិស័យសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមឆ្នាំ ២០២០” ដើម្បីចាប់ផ្តើមមូលនិធិគាំទ្រសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម។ ក្រោមមូលនិធិនេះ ធនាគារធុនតូច និងមធ្យមត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានទឹកប្រាក់ ១០០ លានដុល្លារអាមេរិកដើម្បីផ្តល់ជូនសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមជាឥណទានដែលមានអត្រាការប្រាក់ទាប។ ខណៈដែលថវិកាចំនួនពាក់កណ្តាល គឺសម្រាប់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមដែលក្រៅពីវិស័យកសិកម្មតាមរយៈការចាប់ផ្តើមជាមួយធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលមានហើយប្រាក់ដែលនៅសេសសល់ត្រូវបានបញ្ជូនទៅគាំទ្រសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្មតាមរយៈធនាគារកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ។ ចំនួនប្រាក់កម្ចីមានរហូតដល់ ៣០ ម៉ឺន

¹⁷ Sub-Decree No. 124 R.N.Cr.BK on tax incentives to SMEs in priority sectors, dated 2 Oct 2018; and Sub-Decree No. 50 R.N.Cr.BK on custom incentive to SMEs, dated 25 Mar 2019.

ដុល្លារដែលមានអត្រាការប្រាក់ចន្លោះពី ៥ ទៅ ៦ %សម្រាប់ធ្វើជាដើមទុន និង ៥,៥ ទៅ ៦,៥ %សម្រាប់ការវិនិយោគ។

ក្រៅពីទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ មានគម្រោង កម្មវិធី និងគំនិតផ្តួចផ្តើមមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និងនាំចេញកសិផលដែលបានកំណត់។ ក្រៅពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ មានវេទិកាចំនួនពីរដែលទើបតែត្រូវបានផ្តួចផ្តើមដោយភាពពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ទៅនឹងការសិក្សានេះ។ ទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំង៖

- **Grow Asia's Cambodia Partnership for Sustainable Agriculture (CPSA)** គឺជាវេទិកាភាពជាដៃគូ ពហុភាគីពាក់ព័ន្ធមានគោលបំណងលើកកម្ពស់ការរួមបញ្ចូល និងនិរន្តរភាពវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា។ ផ្អែកលើ ប្រេច និងអនុវិស័យសាកលវិទ្យាល័យដទៃទៀត CPSA ធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងផ្តល់វេទិកាសម្រាប់ឱកាសទំនាក់ទំនង ផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស និងការសម្របសម្រួលភាគីពាក់ព័ន្ធ (ឧ.ក្រុមការងារបន្លែដែលបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០១៩)។ ថ្មីៗនេះ CPSA បានធ្វើការសិក្សាខ្សែច្រវាក់តម្លៃខ្លីមួយលើផ្លែឈើចំនួន៥ប្រភេទ (ចេក ស្វាយ មៀនប៉ៃលិន ផ្លែស្រកានាគ និងដូងក្រអូប) ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍក្រុមការងារ ផ្លែឈើ។
- **វេទិកាវិនិយោគវិស័យសាកលវិទ្យាល័យនៅកម្ពុជា (CHIP)** ត្រូវបានផ្តួចផ្តើមថ្មីៗនេះដោយអ្នកធ្វើគោលនយោបាយ និងវិស័យឯកជនក្នុងគោលបំណងប្រមូលការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅក្នុងអនុវិស័យបន្លែ និងផ្លែឈើ។ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន CHIP មានសមាជិកប្រមាណជា ១០ នាក់ដែលជាផ្នែកឯកជន (រួមមាន Longmate, Amru, KOC) អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ (MAFF, MEF និង MoC) និងវិនិយោគិន។ CHIP ត្រូវបានដឹកនាំដោយសសរស្តម្ភបួនរួមមាន ការគាំទ្រដល់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការចេញពាណិជ្ជកម្មជាមួយដៃគូពាណិជ្ជកម្ម (ដូចជា ជប៉ុន កូរ៉េ និងប្រទេសដទៃទៀត) ដោះស្រាយរបាំងមិនមែនពន្ធគយតាមរយៈការវិនិយោគលើគ្រឿងម៉ាស៊ីនដែលគាំទ្រដល់ផលិតផលកសិកម្មស្រស់ ការតស៊ូមតិសម្រាប់ការលើកទឹកចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការកែច្នៃ កសិផល និងការផ្សារភ្ជាប់អ្នកផលិតទៅនឹងទទួលបានទីផ្សាររយៈពេលវែង និងវិនិយោគលើប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ។ អត្ថប្រយោជន៍របស់CHIP សម្រាប់វិស័យផ្លែឈើរួមមាន ផ្លែស្វាយ ម្នាស់ ផ្លែប៊ឺរ និងផ្លែផាសិន។ នៅចុងឆ្នាំ ២០២០ CHIP មានគោលបំណងគាំទ្រដល់សមាជិករបស់ខ្លួនក្នុងការនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ក្រោម "Rich Farm Asia" ដែលជាការបណ្តាក់ទុនរួមគ្នាដើម្បីនាំចេញផ្លែស្វាយស្រស់ និងស្លូតទៅប្រទេសចិន (គោលដៅ ៥,០០០ តោនទៅប្រទេសចិន និងកូរ៉េក្នុងឆ្នាំ ២០២០-២០២១)។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥៖ បញ្ជីភ្នាក់ងារ និងអាជ្ញាធរនៅកម្ពុជា និងចិន
ការិយាល័យរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ឈ្មោះអង្គភាព ឬក្រុមហ៊ុន	ព័ត៌មានលម្អិតទំនាក់ទំនង
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ប្រធាននាយកដ្ឋានគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋាន ជំរុញពាណិជ្ជកម្ម ទូរស័ព្ទ: 017 495 091
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ឯកឧត្តម ហូ ស៊ីវយុង- ប្រធាននាយកដ្ឋាននាំចេញ និងនាំចូលក្នុង វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីប្រភពដើម ទូរស័ព្ទ: 012 838 909
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ទូរស័ព្ទ: 017 98 48 98
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	ប្រធាននាយកដ្ឋានការពារដំណាំ អនាម័យ និងកូតតាមអនាម័យនៃ អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ទូរស័ព្ទ: 012 325 558
អគ្គនាយកគយ និងរដ្ឋាករ	ប្រធានសាខាគយ និងរដ្ឋាករនៃនាយកដ្ឋាននាំចេញ ទូរស័ព្ទ: 012 871 797

ការិយាល័យរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មតាមព្រំដែនចិន

ការិយាល័យ	ខេត្ត/តំបន់	ទំនាក់ទំនង
ការិយាល័យគយគន់មីង (Kunming)	ខេត្តយុនណាន (Yunnan)	ទូរស័ព្ទ៖ +86 871 63016999 គេហទំព័រ៖ https://kunming.customs.gov.cn
ការិយាល័យចត្តាឡីស័ក និងអធិការកិច្ច ចេញ-ចូលរបស់ហេគូ (Hekou)	ខេត្តយុនណាន (Yunnan)	ទូរស័ព្ទ៖ +86 873 3426689
Mengla CIQ (កំពង់ផែ Mohan)	ខេត្តយុនណាន (Yunnan)	ទូរស័ព្ទ៖ +86 691 8811030
សាខាគយ Customs	ក្រុង Guangxi	ទូរស័ព្ទ៖ +86 771 8520101

ទីផ្សារលក់ដុំនៅប្រទេសចិន

ក្រុមហ៊ុន	ទំនាក់ទំនង
ក្រុមហ៊ុន Shanghai Longwu Fruits and Vegetables Wholesale Trading Market Management Co., Ltd.	អ៊ីម៉ែល៖ wangcx@esenagro.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 13501653481 គេហទំព័រ៖ www.lwfruit.com
ក្រុមហ៊ុន Guangzhou Jiangnonghui Market Service Management Co., Ltd.	អ៊ីម៉ែល៖ jiangnonghui@outlook.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 20 81990213
ក្រុមហ៊ុន Shanghai Huizhan Fruit and Vegetable Market Management Co., Ltd.	អ៊ីម៉ែល៖ huizhanguoshu@163.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 21 64919766 គេហទំព័រ៖ www.huizhanmarket.com
ក្រុមហ៊ុន Jiaxing Haiguangxing Market Management Co., Ltd.	ទូរស័ព្ទ៖ +86 573 82396666 /82031520
ក្រុមហ៊ុន Guangxi HiGreen Wholesale Market	អ៊ីម៉ែល៖ 924511948@qq.com អ៊ីម៉ែល៖ gxhjxsyglgs@szap.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 771 4979739 គេហទំព័រ៖ www.gxhigreen.com
ក្រុមហ៊ុន Kunming Jinmazhengchang Fruit Market	ទូរស័ព្ទ៖ +86 871 5190985 គេហទំព័រ៖ jmzcsgsc.cn.china.cn

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦៖ កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរមាលើផលិតផលម្យ៉ាង¹⁸

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)	Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Abamectin	-- Proposed 0.05	Carbofuran	0.02 Proposed 0.01
Acephate	0.5 Proposed 0.05	Carbosulfan	-- Proposed 0.01
Acequinocyl	-- Proposed 0.01	Chitosan	-- <i>Exempt</i>
Acetamiprid	2 Proposed 3	Chlorantraniliprole	-- Proposed 3
Acibenzolar-S-methyl	-- Proposed 0.06	Chlordane	0.02
Albendazole	0.2	Chlordimeform	0.01
Aldicarb	0.02	Chlorfenvinphos	-- Proposed 0.01
Aldrin	0.05	Chlorobenzilate	-- Proposed 0.01
Amobam	1	Chloroneb	-- Proposed 0.01
Azinphos-methyl	1	Chlorothalonil	0.2
Azoxystrobin	2	Chlorpyrifos	2
Bacillus Cereus Strain BPO1	-- <i>Exempt</i>	Chlorsulfuron	-- Proposed 0.01
Bacillus subtilis QST713	-- <i>Exempt</i>	Clothianidin	0.02
Bacillus subtilis var. amyloliquefaciens strain FZB24	-- <i>Exempt</i>	Coniothyrium minitans	-- <i>Exempt</i>
Bacillus thuringiensis	-- <i>Exempt</i>	Coumaphos	0.05
Beauveria bassiana GHA	-- <i>Exempt</i>	Cyhalothrin	-- Proposed 1
Benomyl	2	Dalapon	-- Proposed 0.01
Bifenthrin	0.1	DCCA	-- Proposed 0.01
Binapacryl	-- Proposed 0.01	DDT (DDE, DDD)	0.05
Bitertanol	0.5	Deltamethrin	0.05
Buprofezin	0.3		
Cadusafos	0.02		
Carbendazim	2		

¹⁸ Note: Based on GB 2763-2019. "Proposed" means that China has notified the WTO that it plans to add or update this MRL in future National Standards.

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Demeton-S	0.02
Dichlorvos	0.2 Proposed 0.05
Dicofol	-- Proposed 0.01
Dieldrin	0.02
Difenoconazole	1
Diniconazole	2
Dinoterb	-- Proposed 0.01
Diquat dibromide	0.02
Eamectin	-- Proposed 0.05
Endosulfan	-- Proposed 0.05
Endrin	0.05
Epoxiconazole	3
Erwinia amylovora harpin protein	-- <i>Exempt</i>
Esfenvalerate	0.2
Ethametsulfuron-methyl	-- Proposed 0.01
Ethephon	2
Ethoprop	0.02
Etoxazole	-- Proposed 0.5
Famoxadone	0.5
Fenaminostrobin	-- Proposed 0.5
Fenamiphos	0.02
Fenarimol	0.2
Fenbuconazole	0.05
Fenbutatin-oxide	10
Fenitrothion	0.5
Fenpropathrin	5
Fenpropimorph	2
Fenthion	0.05
Fenvalerate	0.2

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Fipronil	0.005
Fluazifop-butyl	-- Proposed 0.01
Fluazifop-P-butyl	-- Proposed 0.01
Fluopyram	0.3
Flusilazole	1
Flutriafol	0.3
Fluxapyroxad	0.5
Fonofos	0.01
Fosthiazate	0.05
Glufosinate-ammonium	0.2
Glyphosate	0.1
Haloxypop	0.02
Heptachlor	0.01
Heptenophos	-- Proposed 0.01
Hexachlorocyclohexane	0.05
Hexachlorocyclohexane, alpha isomer	0.05
Hexachlorocyclohexane, beta isomer	0.05
Hydroprene	-- Proposed 0.01
Imazalil	2 Proposed 2
Imidacloprid	0.05
Indanofan	-- Proposed 0.01
Iprodione	10
Isazofos	0.01
Isocarbophos	0.05
Isofenphos	0.01
Isomate-M	-- <i>Exempt</i>
Isopyrazam	0.06
Kresoxim-methyl	-- Proposed 0.5

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Lambda Cyhalothrin	-- Proposed 1
Mancozeb	1
Metarhizium anisopliae strain F52	-- <i>Exempt</i>
Methamidophos	0.05
Methidathion	0.05
Methomyl	0.2
Methoxychlor	-- Proposed 0.01
Methyl bromide	-- Proposed 0.02
Methyl Parathion	0.02
Metiram	1
Metsulfuron-methyl	-- Proposed 0.01
Mevinphos	-- Proposed 0.01
Mirex	0.01
Monocrotophos	0.03
Myclobutanil	2
Naled	-- Proposed 0.01
Ningnanmycin	0.5
Nosema locustae	-- <i>Exempt</i>
Omethoate	0.02
Paraquat dichloride	0.02 Proposed 0.01
Parathion	0.01
Permethrin	2
Phorate	0.01
Phosfolan	0.03
osfolan-methyl	0.03
Phosphamidon	0.05
Phoxim	0.05

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម)
Picoxystrobin	Proposed 1
Prochloraz	5
Propiconazole	1
Propineb	1
Pyraclostrobin	1
Pyrimethanil	0.1
Saflufenacil	0.01
Sulfotep	0.01
Tebuconazole	3
Terbufos	0.01
Tetrachlorvinphos	-- Proposed 0.01
Thiabendazole	5
Thiamethoxam	0.02
Thiophanate-methyl	-- Proposed 2
Thiram	1
Toxaphene	0.05
Triaccontanol	-- <i>Exempt</i>
Triadimefon	1
Triadimenol	1
Trichlorfon	0.2
Trichoderma harzianum, Rifai strain T22	-- <i>Exempt</i>
Tridiphane	-- Proposed 0.01
Trifloxystrobin	0.1
Zineb	-- Proposed 2
Ziram	1

Source: Bryant Chri

